Poštnina plačana v gotovini.

Leto XIII., štev. 36

Ljubljana, petek 12. februarja 1932

Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana Knaflijeva ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3 — Tel. 3492 in 2492
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13 — Telefon št. 2455
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2 — Telefon št. 190
Račun pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praha číslo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25·— Din, za inozemstvo 40·— Din

Uredništvo: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5, Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126. Maribor, Aleksandrova cesta 13, Telefon št. 2440 (ponoči 2582). Celje, Kocenova ul. 8, Telef. št. 190

Rokopisi se ne vračajo — Oglas po tarifu

DRŽAVNO TAJNIŠTVO v LJUBLJANI
Došlo 12. II. 1932
kral. ... priloga

Litvinov o razorožitvi

Belgija odobrava francoske predloge — Rusija za popolno razorožitev — Švedski delegat za ureditev reparacij

Ženeva, 11. februarja. čs. Na današnji seji razorožitvene konference so govorili delegatje Belgije, Rusije in Švedske.

Belgijski delegat Paul Hymans

je v svojem govoru naglašal, da bo mogoče izvesti razorožitev le tedaj, če se zajamči ohranitev sklenjenih pogodb. **Belgija hoče obdržati svoje orožje, ki ji je neobhodno potrebno za obrambo neodvisnosti v primeru, da je kdo napade,** rešitev problema prisilne arbitraže in sodelovanja pa bi na drugi strani zelo pospešila resnično razorožitev, ki bi edina zmanjšala napetost med narodi in pomirila svet. Hymans je izjavil, da se **Belgija povsem strinja s francoskimi predlogi.** Obširno je govoril o vprašanju varnosti, ki naj se reši v okviru Društva narodov, kateremu je vsekakor treba dati večjo avtoriteto in večjo moč. Varnost pa je mogoče doseči le postopoma in v etapah, kakor je postopoma mogoče izvršiti razorožitev. Hymans je ugotovil, da bi vsako nadaljnje oboroževanje pričalo o pripravah za novo vojno, za revolucijo, za propast evropske civilizacije. Stvarno je predlagal odpravo bombnih letal, daleč streljajočih topov, kemičnih in bakterioloških sredstev. Ob zaključku je opozoril na čudno nasprotstvo, da se ravno v trenutku, ko se proglaša potreba organizacije političnega miru, organizira politična vojna.

Kot drugi govornik je nastopil

sovjetski delegat Litvinov

Njegov govor je bil sicer zelo obširen, obenem pa tudi v precejšnji meri zmeren. Poudarjal je, da se stališče sovjetske vlade od l. 1929, ko je sovjetska delegacija že predložila določene predloge o razorožitvi, ni izpremenilo. **Zavzel se je za popolno in splošno razorožitev in poudaril, da je to edino resnično sredstvo proti vojni.** Sovjetska delegacija bo na osnovi teh svojih načel predložila tudi konkretno resolucijo. **Zahteve po razorožitvi narodov se ne bodo izpolnile s stabilizacijo ali z malenkostnim znižanjem oboroževanja temveč z edinim sredstvom, ki ga predstavlja varnost proti vojni.** Prav v tem se razlikuje pojem sovjetske delegacije o varnosti od pojma ostalih delegacij. **Rusija je za to, da se odpravijo tanki, daleč streljajoči topovi, težka artiljerija, vojne ladje nad 10.000 ton, matične ladje za letala, pomorski topovi s kalibrom nad 12 palcev, vojna letala, bombna letala, vsa sredstva in priprave za bakteriološko in kemično vojno.**

Litvinov se je nato obširno bavil s francoskimi predlogi o mednarodni vojski in omenil, da ti predlogi niso zadostno jamstvo za pravo razorožitev. Rusija ne potrebuje oboroženih sil, ne lastnih, ne mednarodnih, marveč varnost pred onimi, ki bi hoteli kršiti teritorijalno integralnost ruskih dežel in se vmešavati v njihov notranji politični in gospodarski razvoj.

Nato je prešel na aktualno vojno vprašanje na Daljnem vzhodu. Patetično je vprašal: Kdo jamči danes sovjetski Rusiji, da prav sedaj ni nobene nevarnosti? Kdo more trditi, da ni mogoče, da bi se vojna na Daljnem vzhodu takoj ne razširila na ves svet, če bi to bilo v interesu katerihkoli kapitalističnih skupin ali držav? Sovjetska Rusija ne rabi nikakršne zemlje, tudi ne stremi za tem, da bi razširila svoje meje, prav tako pa se bo branila pred vsakim, kdor bi nastopil proti njej. *Sovjetski režim smatra za svojo glavno nalogo, da zgradi socialistični sistem na ruskem ozemlju, pri tem pa se noče vmešavati v notranje zadeve drugih držav. Prav tako pa bo branil vsem in vsakomur, da bi se vmešavali v njegove notranje zadeve. Sovjetska država se bo čutila varno le tedaj, ko se bodo druge države razorožile.* Delokrog razorožitve same pa ni nič manj obsežen, kakor so bile 12letne priprave za sedanjo konferenco. Sovjetski predlogi iz l. 1929 ostanejo tudi za sedanjo konferenco neizpremenjeni.

Kot poslednji je danes govoril

švedski delegat baron Rahmel

Naglasil je, da je pot do varnosti mogoča le s popolno razorožitvijo. Poleg razorožitve je treba rešiti tudi druge važne probleme, ki ovirajo razvoj civiliziranih držav, v prvi vrsti reparacijsko vprašanje.

Predsednik konference Henderson je ob 13. zaključil današnjo sejo. Generalna debata se bo nadaljevala jutri.

Štiriurno premirje v Šanghaju

Da se omogoči evakuacija kitajskega prebivalstva v Čapeju, je bilo sklenjeno za danes štiriurno premirje

Šanghaj, 11. februarja s. S posredovanjem francoskega duhovnika p. Jacquinota vodje kolegija Franca Ksaverija in funkcijonarja zbora dobrovoljcev v Šangaju, je bilo na ozemlju Čapeja sklenjeno štiriurno premirje, ki se bo pričelo jutri ob 8. zjutraj. Premirje naj omogoči kitajskim ženskam in otrokom da zapustijo Čapej in odidejo v mednarodno koncesijo. Nemški generalni konzul je za isti čas dogovoril z Japonci in Kitajci premirje za fronto pri Vusungu, da bo mogel evakuirati učiteljstvo nemškega kolegija v Vusungu.

Pri sklenitvi premirja Japonci niso prikrivali svojega namena, da nameravajo izvesti odločno ofenzivo proti kitajskim postojankam.

Šanghaj, 11. febr. d. Japoncem se še ni posrečilo polastiti se utrdb, pred katerimi je zasidranih 35 japonskih vojnih ladij. Japonsko vojaško vodstvo je ukrenilo vse za koncentrični napad na utrdbe Vusunga tudi s kopnega. Na ozemlju med Čapejem in Paošanom se je spustilo več eskadril japonskih bombnih letal. Na drugi strani se pripravljajo Kitajci n aofenzivo proti japonskemu okraju Hongkevu, ki tvori japonski del mednarodne naselbine. V šanghajskem pristanišču se je med tem zbralo približno 100 vojnih ladij vseh narodnosti.

Šanghaj, 11. febr. AA. Japonsko letalo je vrglo bombo na tkalnico bombaža v sektorju mednarodne koncesije, kjer se nahajajo ameriški mornarski strelci. Pri tem je bilo ubitih 5 Kitajcev, 15 pa ranjenih.

Ruske priprave

Moskva, 11. februarja d. Na konferenci Stalina z ljudskim komisarjem za vojsko Vorošilovom in šefom ruske vzhodne armade Blücherjem je bilo glede na japonsko-kitajski spor in položaj v Mandžuriji sklenjeno, da se kljub ponovno poudarjeni ruski nevtralnosti izvrše obširni ukrepi za varstvo ruske meje ob Mandžuriji. Šef vzhodne amade Blücher je že včeraj odpotoval v Vladivostok, kjer je zbranih okoli 80.000 mož ruske vojske. Razen tega je bilo odposlanih v Vladivostok tudi večje število letal.

Riga, 11. febr. v. List »Sevodnja« poroča o velikih pripravah Moskve za morebitne vojne operacije na Daljnem vzhodu in da so se v poslednjih dneh vršile v Moskvi mnogoštevilne konference o vojnem položaju na Daljnem vzhodu, na katere so bili pozvani komisar za vojsko in mornarico Vorošilov, poveljnik sovjetske vojske na Daljnem vzhodu Blücher, komisar za prehrano Mikojanov in drugi. Razpravljali so predvsem o načrtu ruskih emigrantov, ki nameravajo osnovati na Daljnem vzhodu s pomočjo Japonske posebno vmesno državo med Mandžurijo in Rusijo. Sklenjeno je bilo, da ukrenejo sovjetske oblasti vse potrebno za vsak primer ter odpošljejo potrebno število čet na Daljni vzhod. Te dni je imel komisar za vojsko in mornarico Vorošilov daljši govor mladim inženerjem, ki so dovršili akademijo za vojno letalstvo ter jim je med drugim dejal, naj bodo pripravljeni za vsak primer, ker ni izključeno, da bodo morali poseči v dogodke na Daljnem vzhodu.

Tokio, 11. febr. g. Japonski konzul v Harbinu je brzojavil zunanjemu ministrstvu, da so ruske oblasti v Nikolsku, Mandžuriji in Vladivostoku uvedle vojno pravo in koncentrirajo čete pod pretvezo, da hočejo preprečiti prekoračenje meje po belih gardistih. Sovjetske oblasti v Vladivostoku so uvedle dalje strogo pisemsko cenzuro.

Šanghaj, 11. febr. g. Iz raznih znakov se da sklepati, da se približuje položaj na Daljnem vzhodu važni odločitvi. Kakor poročajo iz Harbina, se zdi, da Rusija ne namerava več mirno gledati kitajsko-japonskega spora. *Po zanesljivih poročilih potnikov iz Harbina, je Rusija v zadnjih 14 dneh na mandžursko-ruski meji izvedla nujno razne priprave ter je močno ojačila svojo vojsko na Daljnem vzhodu.* Predvsem je prepeljala na mandžursko mejo težke baterije in mnogo letal. Potniki prekosibirske železnice so na potovanju videli 17 ruskih opazovalnih letal nad kitajsko-mandžursko mejo.

Kriza japonskega izvoza

Tokio, 11. februarja v. Iz Tokia poročajo, da zasledujejo japonski vojaški krogi z veliko skrbjo katastrofalen padec japonskega uvoza na Kitajsko, čemur je vzrok striktno izvajanje bojkota japonskega blaga. Po dogodkih v zadnjih tednih je japonska trgovina s Kitajsko popolnoma prenehala ter se nahaja veliko število japonskih izvoznih družb pred polomom. Veliko škodo trpe tudi japonske paroplovne družbe, ki so oskrbovale obalni promet ob Kitajski ter prevažale japonsko blago na Kitajsko. Spričo tega položaja se je vršila pretekle dni v Tokiju konferenca zastopnikov paroplovnih družb, ki so razpravljali o načrtu, da se proda četrtina japonske trgovske mornarice za staro železo, ker je popolnoma brez posla. Glede na ta sklep je japonski trgovinski minister obljubil paroplovnim družbam večjo subvencijo ter jih potolažil z napovedjo, da se bo položaj na Kitajskem kmalu izpremenil v japonsko korist.

Mušanov pri Mussoliniju

Rim, 11. febr. ž. Snoči ob 19.10 je prišel v Rim bolgarski ministrski predsednik Mušanov, ki se vrača iz Ženeve v Sofijo. Na postaji so ga sprejeli državna podtajnika pri ministrskem predsedstvu in zunanjem ministrstvu ter bolgarski poslanik general Vlkov. Dopoldne ga je sprejel v avdijenci kralj, popoldne pa Mussolini.

Občinske volitve v Bolgariji

Sofija, 11. februarja AA. Ker se bodo 14. t. m. vršile občinske volitve v 67 mestnih občinah, 21. t. m. pa v nekaj sto kmetskih občinah, je sobranje odgodeno do 23. t. m., da bodo narodni poslanci lahko sodelovali pri teh volitvah. Podpredsednik sobranja je sporočil, da bo sobranje takoj po občinskih volitvah imelo priliko čuti poročilo predsednika vlade Mušanova in finančnega ministra Stefanova o uspehih njune misije v inozemstvu.

GOSPODARSKI SVET PRED NARODNO SKUPŠČINO

Ekspoze ministra dr. Kramerja o nalogah in ustroju gospodarskega sveta — Živahna debata

Beograd, 11. februarja p. Ob veliki pozornosti vse javnosti se je začela danes v Narodni skupščini razprava o osnovanju gospodarskega sveta. Kakor znano, je minister za trgovino in industrijo med prvimi predložil tozadevni zakonski načrt, ki ga je proučil poseben odbor, čigar poročilo je prišlo na današnji seji Narodne skupščine v razpravo. Ker vlada za ustanovitev te prevažne ustanove vsestransko zanimanje, je minister dr. Kramer odstopil od svoje prvotne zahteve po nujni rešitvi tega zakonskega predloga in pristal na to, da se izvrši o zakonu kar najširša razprava, da bi se tako to, za naše celokupno gospodarstvo važno vprašanje premotrivalo z vseh strani in ustvarila ustanova, ki bo kar najbolj odgovarjala našim prilikam in potrebam. Že današnja razprava je pokazala, da je naletela inicijativa ministra dr. Kramerja na vsestransko odobravanje in da pričakuje vsa javnost od gospodarskega sveta mnogo koristnega dela za omiljenje gospodarske krize in konsolidacijo splošnih gospodarskih in socialnih prilik v državi.

Dopoldanska seja

Seja Narodne skupščine se je pričela ob 9.30. Po odobritvi zapisnika je predsednik dr. Kumanudi med drugimi manjšimi zadevami objavil, da je vložil narodni poslanec Ignjat Stefanović v imenu večje skupine poslancev zakonski

predlog o izpremembi in dopolnitvi zakona o poslovnem redu Narodne skupščine.

Po tem predlogu naj bi se v poslovni red Narodne skupščine sprejele tudi določbe, da narodni poslanec ne more biti član uprave državne razredne loterije, državnih paroplovnih družb, sladkorskih tovarn in sploh ne podjetij, pri katerih je soudeležena država. Vsak narodni poslanec je dolžan javiti verifikacijskemu odboru v roku enega meseca po izvolitvi, da je odložil članstvo v takih upravnih odborih. Če narodni poslanec tega v roku enega meseca ne stori, se smatra, da je podal ostavko na svoj poslanski mandat. Med ostalimi važnejšimi spremembami je predlog, po katerem naj bi se poleg ostalih stalnih skupščinskih odborov osnoval še poseben **zakonodajni odbor.** Ta odbor bi imel skupno 42 članov ter bi se delil v pravno in gospodarsko sekcijo. Ako smatra Narodna skupščina za potrebno, lahko brez debate določi rok, v katerem morajo posamezni odbori podati svoja poročila. Če odbor tega ne stori, lahko Narodna skupščina izvoli nov odbor. Narodna skupščina tudi določi dan pričetka razprave o prestolnem govoru, ki pa se ne sme vršiti prej kakor najmanj 24 ur po prečitanju prestolne besede. Predsednik Narodne skupščine dr. Kumanudi je pojasnil, da se lahko izpremeni zakon o poslovnem redu Narodne skupščine z resolucijo, ki jo mora sprejeti Narodna skupščina. Zaradi tega je predlagal, naj se izvoli poseben odbor, ki naj prouči te predloge. Izvolitev tega odbora bo stavljena na dnevni red ene prihodnjih sej.

Naposled je predsednik Narodne skupščine še objavil, da je narodni poslanec dr. Gedeon Djundjerski podal ostavko na svoj mandat. Po prečitanju raznih prošenj in pritožb, ki so bile izročene pristojnemu odboru, je skupščina ob 10.30 prešla na dnevni red ter se je pričela

razprava o gospodarskem svetu

Razpravo je otvoril minister za trgovino in industrijo dr. Kramer, ki je izjavil, da z ozirom na splošno izraženo željo, naj bi se o tem zakonu vršila čim širša razprava, odstopi od zahtevane nujnosti. Narodna skupščina je vzela to izjavo z zadovoljstvom na znanje, nakar je v imenu odbora, ki je zakon proučil, podal obširno poročilo narodni poslanec Branko Avramović. V svojem poročilu izraža priznanje ministru za trgovino in industrijo za sestavo tega zakona in naglaša, da je osnovanje gospodarskega sveta nedogledne važnosti za omiljenje gospodarske krize, ker se bo s tem dala narodu možnost, da tudi sam direktno sodeluje pri tem težavnem delu. Prosil je Narodno skupščino, naj sprejme zakonski predlog tako, kakor ga je osvojila večina odbora. Manjšinsko poročilo odbora je podal narodni poslanec dr. Andjelinović.

Ekspoze ministra dr. Kramerja

Za njim je povzel besedo minister dr. Kramer, ki je podal daljši ekspoze, v katerem je med drugim izvajal:

»Skupščinski odbor vam je predlagal, da sprejmete zakon o gospodarskem svetu z malimi spremembami v obliki, kakor ga je predložila kraljevska vlada. V svoji vseskozi stvarni debati, je **odbor soglašal z načeli, ki so vodila vlado pri sestavi tega zakonskega načrta.** Porabljena so bila pri tem izkustva v drugih državah in prilagodena posebnim potrebam in razmeram naše države.

V gospodarskem svetu hočemo iz vseh panog našega gospodarstva organizirati **zbor strokovnjakov, ki odlično poznajo svoje stroke in njihovo navezanost na druge gospodarske panoge, obenem pa imajo dovolj sposobnosti, da se dvignejo nad svoje interesne sfere na višino splošnih interesov.** Gospodarski svet je zamišljen kot

strogo posvetovalna organizacija.

Ni naša namera, da bi ustvarili z gospodarskim svetom nekak gospodarski parlament, nekak tretji dom poleg poslanske zbornice in senata. Zakonodajna oblast naj ostane neokrnjena v rokah narodnih poslancev in senatorjev, ki nosijo za to tudi popolno odgovornost. Gospodarski svet pa naj bo pomožni organ onih faktorjev, ki pripravljajo in ustvarjajo zakone in uredbe.

Važnost in potreba gospodarskega sveta

sta jasni posebno v današnjih časih gospodarskih perturbacij, ko se je treba bolj kakor kdaj prej, **naglo, a dobro premišljeno prilagoditi spreminjajočim tokom mednarodnega in nacionalnega gospodarskega življenja in ko stojimo pred rešitvijo velikih in dalekosežnih narodno gospodarskih problemov.** Po svetovni vojni so se napredni evropski narodi zaradi tega skoro vsi zatekli k organizaciji gospodarskih korporativnih zborov. Izkušnje v teh državah so prav dobre, vsa poročila se glase pohvalno in posebno Francija in Nemčija izražata popolno zadovoljstvo s svojima gospodarskima svetoma.

Naloga našega gospodarskega sveta bo, da daje kraljevski vladi, Narodnemu predstavništvu svoje strokovno mnenje o predlogih in načrtih, ki jih nameravata izvesti. Da bo

avtoriteta mnenj gospodarskega sveta

čim večja, mora biti ena prvih skrbi pri sestavi te naše nove korporacije. **Njen vpliv na naše zakonodajno delo bo velik in odločilen le tedaj, ako bomo imeli polno zaupanje, da je mišljenje gospodarskega sveta sad objektivnega in nepristranskega ocenjevanja dejstev, izraz globokega spoznavanja predmeta in narekovano samo po splošnih narodnih in državnih interesih.** Predloženi zakonski načrt je skušal rešiti vprašanje avtoritativnosti tudi s tem, da je dal gospodarskemu svetu značaj samostojnosti in neodvisnosti v njegovih sklepih in mu je odredil mesto izven strogo gospodarskih resorov.

Imenovanje članov gospodarskega sveta

je po mojem mnenju sistem, ki je v naših razmerah največja garancija za objektivnost sklepov te institucije. V gospodarskem svetu morajo biti zastopniki vseh gospodarskih panog, toda **ne kot njihovi eksponenti, temveč kot strokovnjaki, ki temeljito poznajo probleme posameznih gospodarskih skupin in njihove medsebojne odnošaje.** Ti strokovnjaki morejo in morajo biti zastopniki mišljenja in stremljenja posameznih gospodarskih strok in socialnih interesov, **ne morejo in ne smejo pa biti mandatarji posameznih interesnih organizacij.**

Zaradi tega se velika večina skupščinskega odbora strinja z vlado, da se

gospodarski svet ne more sestaviti na podlagi volitev

po gospodarskih in stanovskih organizacijah, kakor je to predlagal narodni poslanec g. dr. Andjelinović. Čisti volilni sistem ni izveden, kolikor mi je znano, v nobeni državi in celo ne v Nemčiji za njeno »Reichswirtschaftskammer«. Člani gospodarskega sveta, ki bi bili izvoljeni, bi bili pred vsem **vezani na disciplino svoje organizacije in na poglede te organizacije v vseh socialnih in gospodarskih vprašanjih.** Svojim organizacijam bi bili končno tudi odgovorni za svoje delo, in **gospodarski svet potem ne bi bil to, kar od njega pričakujemo. Pri ocenjevanju predloženih mu predmetov ne bi bil svoboden,** saj bi od organizacij izvoljeni člani reševali vsako vprašanje aprioristično in **mišljenje gospodarskega sveta bi ne bilo več izraz objektivne presoje, temveč rezultat merjenja sil.** Gospodarski svet bi potem postal nekak stanovski parlamnet, čegar člani bi bili vezani na program svojih volilnih edinic, kakor so poslanci vezani na program svoje stranke. Gotovo je tudi tak gospodarski svet mogoč, vendar pa bi ne odgovarjal smislu in duhu naše ustave, prestolne besede in naše adrese, ki določajo gospodarski svet kot čisto posvetovalno institucijo z nalogo, dajati vladi in parlamentu strokovne, objektivne nasvete.

Tudi v tehničnem pogledu je predlog g. dr. Andjelinovića neizvršljiv. Stanovske in interesne organizacije našega gospodarstva še niso izgrajene, ra bi nam zato za cele pokrajine naše države manjkale volilne edinice, ki bi vsaj nekoliko jamčile za enakomerno zastopstvo vseh delov naroda in države. V ostalem določa § 8 zakonskega načrta, da bo predsednik ministrskega sveta v sporazumu z ministrskim svetom in gotovo še posebej v sporazumu s titularji gospodarskih resorov postavil

člane za gospodarski svet iz vrst gospodarskih in stanovskih organizacij in korporacij.

V imenu kraljevske vlade še lahko dodam, da bo vlada izredno pazljivo skrbela za to, da bodo prišli v gospodarski svet **ljudje, ki jim nobena resna gospodarska ali stanovska organizacija ne bo mogla odrekati znanja, sposobnosti in avtoritete v strokah, ki jih bodo zastopali.** Upoštevajte tudi to, da morata tako kraljevska vlada kakor Narodno predstavništvo imeti popolno zaupanje v strokovno usposobljenost in objektivnost in dobro voljo gospodarskega sveta, ki mora biti posvetovalec samo njima in nikomur drugemu.

Avtoriteto in pomen gospodarskega sveta dviga zakonski predlog še s tem, da mu daje

pravico iniciative.

Ta pravica gotovo ne more biti neomejena, vendar pa more gospodarski svet dajati v gospodarskih in socialnih vprašanjih po predhodnem pristanku kraljevske vlade tudi **inicijativne predloge ter obravnavati in vladi predlagati potrebne ukrepe.** Posebno bo prihajalo to v poštev na rednem zasedanju pričetkom oktobra, ko se bo že pokazala prva bilanca tekočega gospodarskega leta in se bo Narodno predstavništvo pričelo pripravljati za novi proračun. Tedaj bo gotovo celo koristno, ako bo tudi gospodarski svet razpravljal o aktualnih gospodarskih socialnih vprašanjih.

Kar se tiče organizacije dela, smo izbrali sistem, ki naj omogoči z najmanjšimi stroški kar najboljše rezultate. Število članov je sorazmerno majhno, vendar dovolj veliko, da bodo lahko

zastopane vse panoge našega gospodarskega življenja

z najmanj enim strokovnjakom. Francoski gospodarski svet šteje samo 150 članov, čeprav ima Francija 40 milijonov prebivalcev in je njena gospodarska in socialna struktura vse bolj komplicirana od naše. Pa tudi za samo delo gospodarskega sveta je število 60 članov zelo primerno. Uvedba izvršnega odbora bo omogočila naglo reševanje in izražanje zahtevanega mnenja gospodarskega sveta v nujnih primerih.

Z zakonskim predlogom o gospodarskem svetu je kraljevska vlada želela izpolniti prestolno besedo in adreso, ki sta obe podčrtali potrebo, da naj bo gospodarski svet

predstavnik narodne solidarnosti,

ki določa v skladnosti interesov posameznih gospodarskih skupin in socialnih stremljenj edino mogočo linijo socialnega in gospodarskega razvoja. Zaradi tega bodo zastopniki v gospodarskem svetu vsi tvorni činitelji našega gospodarskega življenja. **Zastopali bodo poljedelce, obrtnike, trgovce, industrijce, delavce in zasebne nameščence, producente in konsumente. V njihovem plodnem sodelovanju vidimo garancijo za popoln uspeh te nove institucije, vidimo pa tudi novo moč, ki bo, kakor smo globoko prepričani, naš dober in zanesljiv sotrudnik pri velikem delu za ozdravljenje in konsolidacijo naših gospodarskih in socialnih razmer.**

Mislim, da bomo s tem zakonom izvršili nekaj dobrega za narod in državo in zato vas prosim, gospodje narodni poslanci, da ga sprejmete kakor sta vam ga predložila kraljevska vlada in skupščinski odbor.«

Zbornica je z največjo pozornostjo sledila govoru ministra dr. Kramerja ter je sprejela njegova izvajanja z dolgotrajnim aplavzom.

V nato sledeči debati je prvi povzel besedo narodni poslanec Mihajlo Živančević, za njim pa dr. Miloslav Stojadinović. Oba sta priporočala Narodni skupščini, naj sprejme predloženi zakon, ki proži vso garancijo, da bo gospodarski svet izpolnil pričakovanje, ki ga stavi nanj ne samo Narodna skupščina, marveč celokupna javnost. Seja je bila ob 13. prekinjena ter se je nadaljevala ob 16.30. Za debato se je prijavilo mnogo govornikov, tako da se bo nadaljevala tudi še na jutrišnji seji.

Popoldanska seja

Na popoldanski seji je prvi govoril dr. Milan Popović, ki je obširno razpravljal o gospodarski krizi in utemeljeval važnost in potrebo ustanove, ki bo objektivno presojala razna gospodarska in socialna vprašanja ter dajala strokovna mnenja. Tudi on je priporočil Narodni skupščini, naj sprejme zakon neizpremenjeno. Nato so govorili še narodni poslanci Milan Miljutinović, Mihajlo Isaković, Mihajlo Krstić, Rista Djokić in dr. Mita Dimitrijević, ki so vsi odobravali predloženi zakon. Seja je bila ob 19.30 zaključena. Razprava se bo nadaljevala jutri dopoldne ob 9.

Seja senata

Beograd, 11. februarja, p. Po daljšem odmoru se je danes zopet vršila plenarna seja senata. Seja je bila precej kratka, ker je šlo v glavnem za določitev dnevnega reda prihodnje seje. Udeležili so se je tudi ministri gg. **Preka, dr. Šibenik** in dr. **Kraljević.** Po odobritvi zapisnika je predsednik dr. Pavelić objavil, da je Narodna skupščina dostavila senatu v nadaljnje postopanje zakon o drvarenju in zakon o odgoditvi kazni za gozdne prestopke. Ker je minister dr. Šibenik v imenu vlade zahteval za oba zakonska predloga nujnost, je senat že na današnji seji izvolil poseben odbor, v katerem je med drugimi tudi senator dr. **Rajar.** Odbor bo do jutrišnje seje senata, ki se bo vršila ob 4 popoldne, proučil oba zakonska predloga in dostavil predsedništvu senata svoje poročilo.

V svojih nadaljnjih poročilih je predsednik objavil, da so senatorji dr. Frangeš, Spira-Hadžiristić in Mehmedović sporočili, da so člani upravnega odbora Agrarne banke. Stvar je bila izročena verifikacijskemu odboru, da sklepa o tem, ali morejo kot senatorji še nadalje obdržati ta mesta.

SPLOŠNA OFENZIVA PROTI KULUKU

Živahna debata v banovinskem svetu — Soglasni predlogi po ukinjenju kuluka — Izvolitev posebnega študijskega odbora

Ljubljana, 11. februarja.

Po 9. uri je g. ban dr. **Marušič** otvoril današnjo dopoldansko sejo banovinskega sveta. Zapisnik včerajšnje popoldanske seje je bil odobren, nakar je g. ban izjavil glede na vprašanja o trajanju zasedanja, da se bo razprava o proračunu zaradi važnosti posameznih postavk zavlekla najbrže še na drugi teden. Zadnja seja ta teden bo v soboto dopoldne, prva v prihodnjem tednu pa v torek dopoldne.

Kuluk je v dravski banovini nepotreben in neutemeljen

Ko je banovinski svet prešel na dnevni red, t. j. na razpravo o proračunu tehniškega oddelka in o včeraj podanem poročilu načelnika tega oddelka, se je prvi oglasil g. **Fran Bonač**, ki je izvajal med drugim:

»V novem proračunu je izostala postavka za kuluk, ki je bil v lanskem proračunu preliminiran s 6 milijoni. Ali naj iz tega sklepam, da bo kuluk v dravski banovini odpravljen? To bi bilo tem potrebneje, ker je odpor proti kuluku pri vsem prebivalstvu vedno večji. Kuluk ni bil nikjer predviden v proračunih naših samoupravnih teles za l. 1930, niti ni bil predviden v proračunu dravske banovine za l. 1930-31. Uporaba ljudskega dela je po zakonu dopuščena le, če samoupravna telesa ne morejo zadostiti svojim nalogam glede samoupravnih cest z lastnimi proračunskimi sredstvi. Tega vzroka v letu 1930 prav gotovo ni bilo, zato tudi ni bilo zakonske podlage, da se je za l. 1930 naknadno predpisal kuluk. Pa tudi za proračunsko leto 1931 so bili proračuni občin in sreskih cestnih odborov večinoma sestavljeni ne glede na donos kuluka. Tako se je šele naknadno oktroiral, potem ko je bilo kritje za občinske ceste in za potrebe sreskih odborov že zagotovljeno v posameznih proračunih. Zaradi tega predstavlja odkupnina za kuluk naknadni proračunski prebitek ali rezervo. To velja v vsem obsegu za leto 1930 in po večjem delu tudi za l. 1931. Naknadno pobiranje kuluka je pa tudi nova obremenitev davkoplačevalcev, obremenitev ki se zdi zlasti dandanes neznosna. V Ljubljani, ki do l. 1931 sploh ni plačevala sreskih cestnih doklad, ker ni pripadala sreskemu cestnemu odboru, so bili davkoplačevalci za l. 1931 na novo obremenjeni s petimi davščinami: s sresko cestno doklado po 13 odstotkov, z občinskim kulukom za l. 1930, z občinskim kulukom za l. 1931 ter z banovinskim kulukom za l. 1930 in banovinskim kulukom za l. 1931. Kar se slednjih tiče, se predpisi šele pišejo in strankam dostavljajo, medtem ko je davkoplačevalce razburil že prvi plačilni poziv za občinski kuluk iz l. 1930.

Po našem splošnem naziranju je pobiranju kuluka in sreskih cestnih doklad obenem nemogoče, ker znači to dvojno obdačbo istih davkoplačevalcev za isti namen. Ako pa bi ostalo pri uporabi občinskega in banovinskega kuluka, se morajo nujno revidirati in znižati dosedanji občinski proračuni ter ravno tako proračuni sreskih cestnih odborov.

Smatram za bistveno da pridemo nujno do jasnosti, ali naj kuluk ostane ali ne. Če naj kuluk ostane, potem se morajo natančno izvesti posledice v vseh samoupravnih proračunih.

Ako torej smatra naša banska uprava, da se bo kuluk tudi v novem poslovnem letu izvajal, potem se mora v banovinski proračun vnesti odgovarjajoča postavka pod nazivom »Donos odkupa ljudskega dela«. S to postavko se bo banovinski proračun znatno povišal preko lanskoletnega iznosa, kar gotovo ni nameravano. Zato je naravno, da se med proračunskimi dohodki izvršijo primerne redukcije ali črtanja.

Mislim pa, da soglašate vsi z menoj v naziranju, da kuluk našim gospodarskim prilikam in našemu upravnemu ustroju ni primeren in da je nujno želeti, da se v dravski banovini več ne izvaja.«

Odgovor g. podbana

Podban g. dr. **Pirkmajer** je v odgovoru g. Bonaču navajal med drugim: »Kuluk se res pobira za leti 1930 in 1931. V praksi pa pride v poštev ta kuluk samo za l. 1931. Ministrstvo je zahtevalo, da se pobere tudi za l. 1930, g. ban pa je pri pobiranju kuluka znižal te dajatve za več enot. Za leto 1930 prav za prav banska uprava ni dobila nobenega kuluka. Zato tudi ni prebitka v proračunu. Proračunan je bil kuluk na 6 milijonov, doslej pa ga je bilo mogoče pobrati le za 2 milijona. Iz tega, da kuluk ni predviden v tem proračunu, ni mogoče sklepati, da bo kuluk odpravljen. Iz proračuna tehničnega oddelka je razvidno, da je določenih kot prispevek banovine k vzdrževanju cest, ki so v oskrbi sreskih cestnih odborov in železniških dovoznih cest 8,500.000 Din, dočim je bilo v lanskem proračunu v ta namen določenih 18 milijonov. Ta prispevek se je torej znižal skoro za 10 milijonov, kar je bilo mogoče le z vpoštevanjem kuluka. Razen tega se bo ta dajatev v prihodnjem letu znižala za polovico. Imeti moramo pred očmi primanjkljaj, ki bi nastal s črtanjem kuluka in težkoče za kritje tega primanjkljaja.

Za reformo sreskih cestnih odborov in odpravo kuluka

Prihodnji govornik g. dr. **Maks Obersnel** je izvajal: »Prispevki za ceste so s stališča našega gospodarstva zelo važni. Gre tu na eni strani za razmerje sreskih cestnih odborov do banovine, na drugi strani za vprašanje kuluka. Sreski cestni odbori niso nikake samoupravne edinice, temveč samo pomožni organi banovine. Kljub temu pa lahko samostojno nalagajo bremena za vzdrževanje cest. Konstatirati moram, da je višina teh prispevkov zelo visoka. Lani se je banovinski svet strinjal, da se pobira **35-odstotna banovinska doklada**, v praksi pa so sreski odbori poleg tega uvedli še svoje lastne doklade, tako n. pr. se pobira v radovljiškem srezu 43-odstotna doklada. S takimi razmerami ne moremo biti zadovoljni in treba bo stremeti za tem da se najde kak izhod. Banovinski svet savske banovine je istotako razpravljal o teh dvojnih bremenih. Našla pa se je kardinalna rešitev na ta način, da so se vsa bremena prenesla na banovino. Za kritje teh bremen se je povišala potem banovinska doklada samo za 5 odstotkov.

Tudi pri nas se mora nekaj storiti, ker je nevzdržno da imajo sreski cestni odbori neomejeno oblast finansiranja. Pravično bi bilo, da bi vsi, ki uporabljajo ceste tudi prispevali za njih vzdrževanje. Lokalni interes na banovinskih cestah II. razreda niso več isti kot so bili preje, interes celokupnosti je porastel, lokalni se je zožil. Zaradi tega predlagam, naj prevzame agende sreskih cestnih odborov banovina, sreskim cestnim odborom pa naj ostane le opravljanje lokalnih potreb, za kar se jim naj da pravica do 10-odst. doklade. Glede kuluka je že lansko leto zasedanje banovinskega sveta izrazilo svojo soglasno odklonitev za dravsko banovino. Kuluk je iz gospodarskega vidika neracijonalen, iz socijalnega stališča pa krivičen. Kuluk pa se je kljub temu pobiral. Moj predlog je, naj banovinski svet izrazi svoje mnenje, da smatramo kuluk za naše prilike nepotreben in krivičen, zaradi česar naj bi se odpravil. V formalnem oziru pa predlagam, naj se ta soglasnost dokumentira z glasovanjem po čl. 20. pravilnika o poslovanju in delovanju banovinskega sveta.

Ovire za takojšnje ukinjenje kuluka

Ban g. **dr. Marušič** je izjavil, da si mora biti banovinski svet v svesti pri nadaljnji razpravi o kuluku, da bi odprava kuluka imela za posledico finančne žrtve, ki bi jih morali kriti iz drugih partij. Banska uprava pa z zanimanjem sledi vsem željam glede kuluka, ki povzroča tudi upravi sami mnogo sitnosti in bo skušala glede teh želj s svoje strani storiti vse, kolikor bo mogoče, da se jim ugodi.

G. **Rado Jereb** se strinja z izvajanji dr. Obersnela, toda o ukinitvi kuluka more odločati le ministrstvo za gradbe. Zaradi tega predlaga, naj se vpelje le fakultativni kuluk, t. j. samoupravne edinice odločajo same, ali kuluk obdrže ali ne. Najbolj je zadeva kuluk industrijsko delavstvo. Delavci ne zaslužijo danes niti za hrano in stanovanje in vendar morajo plačati 120 Din banovinskega in 120 Din občinskega kuluka. Teh davčin delavci absolutno ne zmorejo. Delavci naj se zaradi tega takoj oproste plačevanja kuluka, in to tudi za že zapadle zneske.

G. **ban** pojasni, da so občine že doslej dobivale iz prispevkov za banovinski kuluk podporo za popravo in vzdrževanje svojih občinskih cest, v kolikor same teh del niso mogle financirati.

K izvajanjem g. dr. Obersnela je izjavil podban g. **dr. Pirkmajer**, da priznava socijalno upravičenost njegovega predloga glede izenačenja sreskih cestnih doklad in da bo banska uprava skušala to misel realizirati. Nikakor pa ne moremo izvesti reforme na način, kakor je to storila savska banovina, ko je zvišala svoje doklade samo za 5% in sprejela vse agende sreskih cestnih odborov. Proračuni vseh sreskih cestnih odborov v naši banovini zahtevajo okoli 39 milijonov Din in povprečne doklade v srezih so znašale v letu 1931 30%. Kar se tiče kuluka, je že dosedaj banovina del banovinskega kuluka odstopila občinam za popravo in vzdrževanje občinskih cest. Glede težkoč, ki se pojavljajo pri plačevanju kuluka med delavstvom, pa je mnenje mnogih občin, naj plačuje kuluk vsak brez izjeme. Nekatera olajšanja pri izvajanju kuluka so pa občine že itak doslej prakticirale.

Nadaljnji predlogi proti kuluku

Gosp. **Ivan Tavčar** je izvajal: Priznavamo kulturno in gospodarsko važnost cest, vendar se nam zdi način vzdrževanja neumesten. Dajatve za kuluk moramo v načelu odkloniti. Potrebna je sprememba zakona o kuluku. Občinski kuluk naj se pobira le tam, kjer ga hočejo občine, prisilno pa v občinah, ki so svoje ceste silno zanemarile. Banovinski kuluk naj se popolnoma odpravi. Prosim, da se to da na podlagi člena 20 na glasovanje. Ta zahteva naj ne pomeni nobene demonstracije proti gg. banu ali podbanu, temveč naj bo izraz enodušnosti dravske banovine v pogledu odprave banovinskega kuluka.

G. ban **dr. Marušič** odgovarja, da je proračun sestavljen na podlagi zakona. Proračun ni sestavljen tako kot si ga želi banska uprava, temveč kakor to predpisuje zakon. Če odpravimo kuluk, bi morali povišati doklade na direktne davke do 45%. Na banovinskem svetu je, da sklene, ali hoče odgovornost za to vzeti nase. Banska uprava mora imeti za seboj trdno zaledje banovinskega sveta, ako hoče doseči odpravo kuluka. Nikakor ne smatra, da bi glasovanje bilo namerjeno proti njemu. Gotovo je, da je kuluk v marsičem neupravičen, ker ni progresiven, temveč degresiven. Ločiti pa je treba občinski kuluk od banovinskega kuluka, kajti dosti občin je z občinskim kulukom zelo zadovoljnih.

G. **Lovšin** pravi, da tako ogromna vsota, ki jo donaša kuluk, nikakor ne odgovarja efektu. Tudi se ceste ne upravljajo dovolj strokovno. Sodelovanje banske uprave s sreskimi odbori naj bo čim bolj intenzivno. Obžaluje, da črnomeljski srez v poročilu o gradnji cest ni omenjen. Ceste se tam nahajajo v žalostnem stanju, tako da so potrebne največje pažnje.

G. **dr. Goričan** omenja silno osovraženost banovinskega kuluka, ki ne prinaša pravega efekta. To je tlaka, ki je anahronizem. Občinski kuluk naj ostane le tam, kjer si ga občine same želijo. Treba je tudi reorganizirati cestne odbore, ker imajo premalo avtonomije.

G. ban dr **Marušič** ponovno spregovori glede odprave kuluka. Pravi, da banska uprava lahko tudi letos napravi poizkus, da se kuluk odpravi. Vendar bi moral ostati tak proračun, če minister ne bi dovolil povišanja doklad, kot alernativen.

Razprava o cestnih odborih

G. *Birolla* predlaga, naj se v sreske odbore pritegnejo inženjerji ali strokovnjaki, ki se nahajajo na področjih posameznih sreskih odborov. To ne bi nič veljalo, bilo bi pa zelo koristno.

Dr. Roš se pridružuje temu predlogu. Tudi je cestnim odborom treba dati več samouprave, ker sicer nimajo pomena. Banovinski kuluk naj se odpravi, občinski pa ostane le tam, kjer ga občine želijo.

Dr. Pirkmajer pravi, da so nekateri govorniki izrazili mnenje, da bi bilo treba povečati nadzorovanje delovanja sreskih odborov. Smatra, da je to z zahtevo po čim večji samoupravi v protislovju. Toda kontrola je potrebna in je dala že lepe rezultate. Videlo se je to predvsem pri dovažanju gramoza na ceste. Misli, da bo imel vsak srez v kratkem tehnično izvežbane organe.

Odbor za proučitev kuluka

G. **Oton Detela** osvetljuje kuluško vprašanje z vseh strani in predlaga, da se mesto kuluka uvede splošna 5 odst. doklada k vsem direktnim davkom. Ta doklada naj se eventuelno zviša na 10 ost., tako da bi zadostovala tudi za potrebe sreskih cestnih odborov. Vse prebivalstvo bi si oddahnilo in bi odobravalo tako rešitev kuluškega vprašanja.

G. dr. **Pirkmajer** se strinja z odpravo kuluka, najti pa je treba rešitev, ki bo finančno zadovoljila. Predlogu g. Detele se pridružijo še drugi govorniki, med njimi gg. **Zadravec, Šolar, dr. Senčar** in **Roš**.

Med splošnim odobravanjem izjavlja ban dr. Marušič, da se pridružuje razlogom in predlogom govornikov glede kuluka ter predlaga izvolitev tričlanskega odbora, ki bo proučil kuluško vprašanje, njega finančno plat in finančno nadomestilo. V ta odbor predlaga gg. dr. Obersnela, Detelo in dr. Roša, kot zastopnika kr. banske uprave pa imenuje v odbor g. podbana dr. Pirkmajerja.

Proti spremembi opeke

G. **Ivan Tavčar** govori o stališču, ki ga hoče zavzeti gradbeno ministrstvo v vprašanju normalizacije opeke. Opisuje prednosti dosedaj v naših krajih običajnega velikega formata. Malo tipo forsirajo velepodjetniki, ker bi hoteli njeno ceno kasneje spraviti navzgor na ceno sedanjega velikega formata. Zmanjšani format bi kvarno vplival tudi na zidavo. Neprikladen je nadalje za naše potresno ozemlje, a tudi higijensko ne bi ustrezal. Zato predlaga, naj bi banovinski svet s podporo kr. banske uprave predložil gradbenemu ministrstvu prošnjo, naj to vprašanje še ne reši definitivno, marveč prej še enkrat zasliši strokovnjake in zastopnike naših opekarn.

Popoldanska seja

Na popoldanski seji, ki je bila kakor običajno otvorjena ob 16., je bil najprej odobren zapisnik dopoldanske seje, nakar se je nadaljevala razprava o proračunu tehničnega oddelka.

Načelnik g. inž. Krajc je na kratko poročal o tipiziranju zidne opeke. Za ohranitev starega tipa opeke se je zavzela že bivša deželna vlada. Tudi banska uprava je storila isto, kljub temu pa ministrstvo za gradbe uveljavlja novi tip opeke. Banovinski svet naj bi podpiral bansko upravo pri prizadevanju za ohranitev starega tipa opeke, ker je to za nas zelo važno gospodarsko vprašanje.

Banovinski svet je nato soglasno sprejel sledeči predlog g. Tavčarja Ivana o tipiziranju opeke:

»Ker bi se z uvedbo malega formata zidne opeke dejansko odpravila dosedanja enotnost formata, podražilo zidanje in poslabšale gradnje v gradbenotehničnem in sanitarnem oziru, predlagamo, **naj ministrstvo za gradbe revidira dosedanji osnutek opečnih norm glede velikosti opeke v tem smislu, da ostane še naprej v veljavi dosedanji veliki opečni format.** Ako tej utemeljeni zahtevi ni mogoče ustreči za celo državo, bodi posameznim banovinam prepuščeno, da v lastnem delokrogu dopuste tudi velik opečni format.«

Nadaljevanje razprave o cestah

G. **Lončar** ugotavlja, da se je cestni režim pri nas zelo podražil. Zaradi tega bo treba temeljito preurediti in modernizirati cestno službo.

Dr. Sajovic opozarja na važnost cest kot komunikacijskih sredstev, zlasti tudi za tujski promet. Naš cilj naj bi bil speljati kolikor mogoče lepo in primerno cesto do vsakega kotička [illegible]. Pri današnjih prilikah je izvedba tega načrta seveda nemogoča. V zadnjih dveh letih pa vendar opažamo znatno zboljšanje naših cest v vsakem pogledu, kar je brez dvoma plod vzajemnega delovanja sreskih cestnih odborov in banske uprave.

G. **Koder** se zavzema za samoupravno načelo, ki je klic današnjega časa. Samouprav, ki jih že imamo, nikakor ne smemo rušiti. Avtonomija sreskih cestnih odborov naj bi se še povečala. Cestni odbori posvečajo svojim cestam vso skrb in ljubezen. Ta ljubezen do cest prehaja tudi na ljudstvo in ljudstvo samo pomaga odborom pri zboljšavanju cest.

G. **Babnik** govori o cestah v srezu ljubljanske okolice. Srez ima okolu 300 km cest. Od teh je banska uprava prevzela najmanj pomembne.

G. **Rudolf Golouh** izjavlja, da se mu zde dela na naših cestah nekam površna. Ceste naj bi se gradile solidno in trajno. Seveda to zahteva večje gmotne žrtve. Problem naših cest moramo s tega stališča načeti, sicer to vprašanje ne bo nikoli zadovoljivo rešeno. Z velikim posojilom in z velikopoteznim načrtom bi mogli moderno urediti vse naše ceste. S takim delom bi tudi odpomogli naraščajoči brezposelnosti.

G. **Bajuk** slika bedno stanje cest v metliškem srezu. Niti avstrijske oblasti niti bivši oblastni odbor niso žrtvovali znatnejših vsot za njihovo ureditev. Banska uprava naj zaradi tega posveti posebno pozornost ravno cestam v metliškem srezu.

Cestni fondi

G. Pikl meni, da bi morali voditi dela pri kuluku, ako se ta ne bo ukinil, tehnični izvedenci, kajti dostikrat se zgodi, da se zbere po sto ljudi na kraju, kamor so bili poklicani, tu se nekaj časa prepirajo, potem pa se razidejo.

G. Pirc omenja, da so se v zadnjem času ceste dosti zboljšale, kar je treba pred vsem pripisati dejstvu, da so bili nastavljeni praktično izvežbani sreski nadzorniki, ki vršijo glavno delo pri sreskih odborih. Govori o potrebi, da se poleg ljubeljske podržavi tudi jezerska cesta.

G. ban odgovarja, da je banska uprava že stavila tozadevni predlog.

G. načelnik Krajc pa pove, da je že predvidena temeljita poprava jezerske ceste.

Podban g. dr. Pirkmajer pozdravlja, da je bilo pokrenjeno vprašanje sistematičnega popravila cest. Že lani je obstojal predlog, naj se ustanovi cestni fond. Posledica tega predloga je bila, da je ministrstvo začelo na njegovi osnovi proučevati cestni problem za vso državo. Nameravajo se ustanoviti državni in banovinski cestni fondi. Vprašanje pa je še, kako naj se sredstva razdelijo med banovinski in državni fond. Zadnja korektura predloga je v tem oziru že precej ugodnejša, kakor je bila prvotna redakcija. Mi si večjega posojila v današnjem času ne upamo najemati, ker ne vemo, ali bomo mogli točno izvrševati obveznosti. Zaradi tega se misli za enkrat le na popravila iz sredstev fonda. Letno naj bi se uredilo vsaj 50 km cest, kar bi bil začetek trajne ureditve našega cestnega omrežja.

Podrobna razprava

S pojasnilom g. podbana o cestnih fondih je bila splošna razprava o kreditih za ceste zaključena. V podrobni razpravi sta bili najprej brez debate vzeti na znanje postavki o osebnih izdatkih za vzdrževanje cest (7.7 milijona) in o nabavi tehničnih instrumentov ter inventarja (50.000 Din). Živahna razprava pa se je razvila o naslednji poziciji, ki predvideva 20 milijonov dinarjev stvarnih izdatkov za vzdrževanje in popravilo cest, od tega 4 milijone za odplačevanje cestnih posojil.

Člani banovinskega sveta gg. **Goričar, Janžekovič, Babnik, Kemžgar, Jereb, Senčar, Kurent, Gajšek, Koder, Gornjak, dr. Goričan, Pfeifer, Pikelj, dr. Roš, dr. Bratković, Zadravec** in **Litrop** in drugi so opozarjali na razne nedostatke pri cestah in mostovih ter najnujneje potrebna popravila in nova dela, obenem pa podrobno orisali in toplo priporočali potrebe in želje svojih okrajev glede cest in mostov. Nekateri so opozarjali tudi, da so cestarji prenizko plačani, drugi pa so se iznova dotikali vprašanja kuluka. G. dekan Kurent je med drugim opozarjal tudi na ogroženi most čez Savo pri Krškem, ki je izredno važen za promet, a v takem stanju, da se lahko kmalu podre. Nujno je potrebno, da se nadomesti z novim.

Gg. govornikom je odgovarjal g. podban Pirkmajer, ki je zlasti opozarjal na ovire, povzročene po izredni gospodarski krizi. Govorili so še gg. Lavtižar, Mravljak in nekateri drugi, nakar je ban sporočil, da je bil pritegnjen v odbor za proučitev finančne možnosti odprave kuluka še g. Ivan Tavčar. S tem je bila današnja popoldanska seja zaključena. Prihodnja bo jutri ob 9.

Mussolini pri papežu Piju XI.

Svečana avdijenca v Vatikanu ob tretji obletnici lateranske pogodbe, ki je trajala nad eno uro

Rim, 11. februarja. Danes, na dan tretje obletnice podpisa lateranske pogodbe je papež Pij XI. v svoji privatni čitalnici sprejel italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija z izrednimi častmi. Že ob napovedi obiska je papež vzkliknil: »11. februar bo pomenil dvojno slavo za cerkev in Italijo, za katero prosim blagoslova Vsemogočnega« in temu primerne so bile tudi priprave za sprejem Mussolinija. Vatikanska država je bila vsa v zastavah, z balkonov in oken so visele divne preproge, vatikansko glasilo »L' Osservatore Romano« je izšlo v posebni izdaji in v baziliki sv. Petra je bil pripravljen poseben klečalnik za Mussolinija.

Že na vse zgodaj so se pričele zbirati množice ljudstva po trgih in ulicah od palače Venezie do Vatikana. Mussolini in njegovo spremstvo so se v dolgi koloni avtomobilov odpeljali ob 10.30 v Vatikan. Poleg drugih je imel na prsih tudi papeževo odlikovanje »Zlato ostrogo«. Avtokolono so spremljali fašisti in vojaki na konjih, na trgu sv. Petra pa je stala papeževa garda.

Papež je sprejel Mussolinija ob 11. dopoldne v svoji privatni čitalnici v slovesni avdijenci, ki je trajala nad eno uro, nakar je Mussolini posetil z vsem svojim spremstvom vatikanskega državnega tajnika, kardinala Pacellija, pri katerem je ostal pol ure. Po ogledu glavne vatikanske palače je odšel v baziliko sv. Petra, kjer je pred glavnim oltarjem ter pred grobom sv. Petra pokleknil in molil.

Na trgu pred cerkvijo se je zbrala medtem ogromna množica, ki je Mussolinija viharno pozdravila, ko se je pojavil na cerkvenem pragu. Z avtomobili se je potem s svojim spremstvom skozi gost špalir častne straže karabinerjev na konjih okrog 15. ure zopet vrnil v palačo Venezio. Popoldne je Mussolini sprejel vatikanskega državnega tajnika kardinala Pacellija, ki mu je vrnil opoldanski obisk.

Kredit za carinarnico in tlakovanje cest zasiguran

Beograd, 11. febr. p. Na današnji seji upravnega sveta državne Hipotekarne banke je bil na predlog člana upravnega odbora g. Adolfa Ribnikarja odobren ljubljanski mestni občini kredit v višini 8.4 milijona dinarjev. Ljubljanska mestna občina bo s tem kreditom še letos dokončala zgradbo glavne carinarnice v Ljubljani ter izvršila tlakovanje važnih dovoznih cest. Izvršeno bo pred vsem tlakovanje Vilharjeve ceste, na novo pa bodo tlakovane Resljeva, Gosposvetska, Bleiweisova in Celovška cesta. V času težke in splošne gospodarske krize pomeni od Hipotekarne banke dovoljeni kredit za Ljubljano veliko pridobitev.

Iz državne službe

Beograd, 11. februarja AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je postavljen za višjega pristava oddelka za socialno politiko in narodno zdravje pri banski upravi v Ljubljani v 6. skupini dr. Jožef Lužar, dosedanji zdravstveni višji pristav pri sreskem načelstvu v Kočevju.

Zasedanje glavnega prosvetnega sveta

Beograd, 11. febr. v. Včeraj je pričel zasedati novo sestavljeni glavni prosvetni svet v prostorih prosvetnega ministrstva. Seje se udeležujeta iz dravske banovine načelnik prosvetnega oddelka banske uprave v Ljubljani g. Mazi in urednik »Učiteljskega tovariša« g. Ivan Dimnik. Na dnevnem redu zasedanja prosvetnega sveta so vprašanja šolskih knjig in razne druge zadeve. Zasedanje bo trajalo teden dni.

Zakoni o strokovnem šolstvu

Beograd, 11. febr. p. Odbor za proučevanje zakonskih predlogov o strokovnem šolstvu je definitivno končal svoje delo. Danes dopoldne je odbor odobril zakon o srednjih tehničnih in moških obrtnih šolah, na popoldanski seji pa zakon o ženskih obrtnih in ženskih strokovnih učiteljskih šolah. Jutri dopoldne bo odbor dostavil svoje poročilo predsedništvu Narodne skupščine, tako da bodo ti zakoni prišli v razpravo v plenumu Narodne skupščine v najkrajšem času. Za poročevalca odbora je bil določen narodni poslanec g. dr. Stejić.

Gospodarsko sodelovanje nasledstvenih držav

Beograd, 11. febr. M. Danes je odpotovala v Budimpešto delegacija jugoslovenske sekcije panevropske unije. V delegaciji so bivši minister dr. Frangeš, predsednik zagrebške trgovske zbornice dr. Milan Vrbanić, glavni tajnik beograjske industrijske zbornice dr. Stevan Popović in tajnik zunanjega ministrstva dr. Vukašević. Na iniciativo madžarske sekcije se bo vršil tu prijateljski sestanek delegacij Male antante, Poljske, Madžarske in Avstrije, na katerem bodo razpravljali o poglobitvi gospodarskega sodelovanja med temi državami.

Fuzija milanske in tržaške Banke Commerciale

Trst, 11. febr. Banka Commerciale Italiana je izdala naslednji komunike: Upravni odbor milanske Banke Commerciale Italiana je sklenil predlagati prihodnjemu rednemu in izrednemu občnemu zboru delničarjev, ki se bo vršil 28. t. m., izplačilo dividende za leto 1931. v višini 40 lir na delnico, to je 8 odstotkov. Prenos dobička na novo poslovno leto znaša 33.25 milijona lir, dočim je lani znašal 29.7 milijona lir. Nadalje je upravni svet sklenil predložiti občnemu zboru fuzijo z Banko Commerciale Triestina, ki jo bo prevzela Banka Commerciale Italiana, ki ima skoro vse delnice tržaške banke.

Istočasno je Banka Commerciale Triestina objavila komunike, ki pravi, da je njen upravni odbor sklenil sklicati redni in izredni občni zbor delničarjev za 1. marec t. l. Občnemu zboru bo predložena bilanca za poslovno leto 1931., ki izkazuje 1,413.000 lir dobička. Ta dobiček se naj prenese na nov račun. Občnemu zboru bo nadalje stavljen predlog glede fuzije z Banko Commerciale Italiana, ki bo prevzela ta zavod. Banka Commerciale Italiana podružnica v Trstu, bo prenesla svoj sedež v prostore Banke Commerciale Triestina in bo tam prevzela in nadalje vršila vse posle tržaškega zavoda.

Obsodba dveh slovenskih novinarjev v Gorici

Gorica, 11. februarja. Tu se je vršila v sredo razprava o prizivu lastnika Katoliške tiskarne Ludovika Spazzapana in slovenskih novinarjev Ivana Kralja in Radivoja Bednarika, ki so bili svojecasno v prvi instanci obsojeni na 4 mesecev zapora in 400 lir globe, oziroma na 2 meseca in 200 lir. Vsi trije so bili tedaj obtoženi, da so ustanovili perijodičen slovenski list »Gospodar«, ne da bi imeli za to potrebno dovoljenje in od oblasti priznano vodstvo lista. Na prizivni razpravi je senat po zaslišanju prič, ki sta jih predlagala branitelj obtožencev in državni tožilec, potrdil razsodbo prve instance in obenem povišal denarno globo, na katero so bili vsi trije obsojeni.

Iz Lake Placida

Lake Placid, 11. februarja. g. Slabo vreme je danes zopet prekrižalo račune prirediteljev velike zimske olimpijade. Za danes dopoldne določene tekme bobsleighov s štirimi sedeži so se morale odpovedati, ker je ponoči pričelo deževati in je bilo sankališče popolnoma neporabno.

Po včerajšnjih tekmah vodijo Zedinjene države z 78 točkami, katerim sledijo Kanada s 30, Norveška s 27, Švedska z 22, Avstrija s 15, Finska z 10, Švica s 5, Nemčija s 4 in Belgija in Italija s po eno točko.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Vreme bo stalno malo oblačno, hladno.

Dunajska vremenska napoved za petek: Bolj oblačno, mraz bo nekoliko popustil, v dveh do treh dneh najbrž zopet sneg.

Naši kraji in ljudje

Prof. Avguštin Wester †

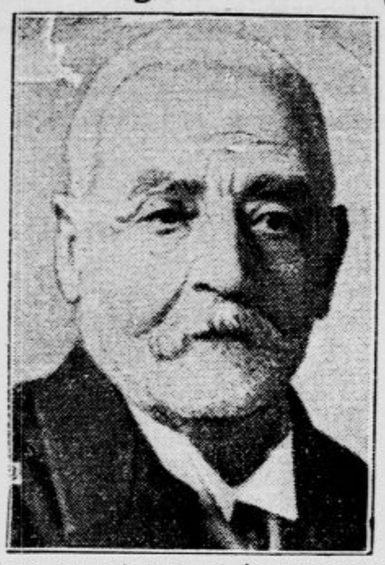

Danes popoldne ob 16. bo nastopil svojo poslednjo pot iz idilične domačije pod Golovcem na večno počivališče pri Sv Križu Nestor naših srednješolskih profesorjev, ki je dočakal starost 89 let. Pokojnik, o čigar življenju smo včeraj pisali, zapušča vdovo in pet otrok, ki so vsi v lepih pozicijah. V Škofji Loki pa živi pokojnikov brat 94letni biseromašnik Janez Wester, najstarejši slovenski duhovnik.

32 milijonov za prenovitev in razširjenje tramvaja

Ljubljana, 11. februarja.

Komisijski obhodi vseh novo projektiranih prog MŽD so bili danes končani in je bil popoldne v sejni dvorani na magistratu ob prisotnosti zastopnikov družbe in oblastev sklenjen tudi zadevni komisijski zapisnik. Kakor smo že zadnjič opisali, gre za prenovitev stare proge od glavnega kolodvora do magistrata in dalje do Sv Petra ter za gradnjo nove proge od Sv. Petra po Jegličevi ulici in Masarykovi cesti do glavnega kolodvora. Ta proga bo dvotirna, — razen čez šentpeterski most. Dalje gre za podaljšek električne železnice v Mostah, kjer bo izpeljana nova proga do Zalokarjeve gostilne in za podaljšek dolenjske proge, kjer je družba rada ustregla prošnji tamošnjih stanovalcev, da se potegne proga do Galjevice in še nekaj dalje do Plankarjeve gostilne.

Z gradnjo novih prog se bo pričelo takoj, ko bodo zagotovljena denarna sredstva, namreč *okrog 32 milijonov*, kolikor so vsa dela proračunana. O jamstvu bo v torek sklepal občinski svet. O potrebi novih prog in preureditve stare proge je preverjeno vse ljubljansko prebivalstvo in zato menda ne bo prišlo v tem pogledu do kakih nasprotij.

Tragična smrt kmetske gospodinje

Češnjica, 11. februarja.

Pri Novakovih, trdnem kmečkem gospodarstvu blizu Češnjice v Selski dolini, so nenadno izgubili hišno gospodinjo, ki je bila znana kot izredno varčna in delavna žena. V soboto zjutraj je postregla gospodarica domačim še z zajtrkom, nakar je odšla k bližnjemu kozolcu in se tam obesila.

Ker gospodinje dolgo ni bilo od nikoder, so jo domači začeli iskati. Žal so jo našli šele, ko je bila vsaka pomoč izključena. O vzrokih obupnega čina se ne ve nič gotovega, sodijo pa, da se je gospodinja čutila osamljeno v stremljenju, dvigniti v skupnem delu gospodarstvo, ki šteje poleg žage lepo vrsto njiv, travnikov in gozdov. Ob veliki udeležbi vsega okoliškega prebivalstva, ki z nesrečno rodbino globoko sočustvuje, se je vršil te dni pogreb na domače pokopališče.

Trikrat v noči na pomoč

Ljubljana, 11. februarja.

Ljubljanski gasilci so bili v pretekli noči trikrat pozvani na pomoč. Najhujše je divjal ogenj na Opekarski cesti v poslopju tovarne peči Kalmus in Ogorelec. Opazil ga je okrog 22.30 pečarski pomočnik France Cerar. Plamen je buhnil iz strehe tik dimnika in je Cerar ves razburjen odhitel klicat hlapca Franceta Berganta, ki je spal v sobici poleg hleva. Obenem je Cerar obvestil tudi gospodarja Kalmusa, ki je pozval na pomoč poklicne gasilce. Ti so odhiteli z motorno brizgalno ter z orodnim avtombilom in kmalu poiskali hidrant. Čez čas so prišli na pomoč še prostovoljni gasilci, nakar so z združenimi močmi požar kmalu lokalizirali, vendar je trajalo gašenje nad dve uri. Pogorelo je streše, dalje so morali gasilci razkopati precej stropovja, po ognju pa je bilo uničeno tudi okrog 6000 kg posušene detelje in sena. Med gašenjem je trpelo tudi razno orodje, spravljeno na podstrešju, pečarski modeli in razni drugi predmeti. Požar je nastal zato, ker je bil v zidu poleg dimnika vzidan lesen tram, ki se je užgal, nakar je ogenj prešel na seno. Škoda nad 60.000 Din je krita z zavarovalnino.

Nevaren ogenj je nastal sinoči tudi v hiši brivskega mojstra Aleksandra Gjuda na Kongresnem trgu. Hišni lastnik je že okrog 16.30 začutil v hiši smrdeč dim, ki je prihajal s podstrešja. Da se prepriča, kaj je na stvari, je sam odšel na podstrešje in ugotovil, da je pričel tleti tram ob dimniku. Poklical je nekaj strank in skušal ogenj pogasiti, vendar zaman. Ob 18.30 je pozval na pomoč gasilce, ki so morali razkopati strop, nakar šele so ogenj popolnoma zadušili. Kakor so ugotovili gasilci, je tram po malem tlel že kakih 14 dni. Gjud trpi zaradi razkopanega stropa okrog 5000 Din škode.

Tretja nevarnost požara pa je nastala okrog 2. ponoči, na Vodovodni cesti št. 62. Marija Gajgerjeva, žena delavca je ponoči zavohala smrdljiv dim, kmalu nato pa je opazila, da na stropu udarjajo iskre na trak. Gasilci niso stopili v akcijo ker so ogenj že pogasili domačini sami. Tudi tu je nastal ogenj poleg dimnika. Zaradi novega snega in mraza so pač ljudje pričeli v stanovanjih močnejše kuriti.

Cigani ob smrti svojega prvaka

Novo mesto, 11. februarja.

Stari cigan Miha Brajdič, ki so ga v taborišču v gozdu Forini pri Potovrhu napadli drugi cigani iz rodu Hudorovičev je podlegel rani, ki mu je bila s sekiro prizadejana na glavi. Bolnica usmiljenih bratov, kamor je bil cigan po poboju prinešen na zdravljenje, redko beleži tako rekorden obisk, kakor tokrat. Medsebojna ljubezen je med cigani prav nenavadna. Ves Brajdičev ciganski rod je v presledkih, ob določenih urah posečal ranjenca v bolnici.

Ko so cigani v soboto doznali, da ne bo ostal njihov prvak pri življenju, so zaprosili upravo bolnice, da jim ga izroči, ker bi na vso moč radi imeli, da ranjenec umre v domačem šotoru. Pri svoji prošnji so cigani vztrajali, dokler jim ga uprava ni blagohotno izročila. Kakor hitro so imeli cigani starega tovariša pri sebi, so ga naložili v pleteno dvokolnico, ki je bila izpred bolnice odpeljana z velikim in glasnim spremstvom v ciganško taborišče Forino, kjer je nesrečnež v nedeljo izdihnil. V torek pa se je vršilo v brusniški mrtvašnici v svrho ugotovitve ciganovih poškodb raztelesenje ob navzočnosti sodne komisije.

Leupold o našem smuku

Ljubljana, 11. februarja

Prijatelj našega lista iz Tržiča je potoval proti Mariboru z znanim nemškim smučarjem *Herbertom Leupoldom*, ki se je bil udeležil državnega smučarskega prvenstva v Kranjski gori. V prijetnem razgovoru se je simpatični gost zelo pohvalno izrazil o naših zimsko-sportnih prilikah ter zatrdil, da se bo še večkrat vrnil v gostoljubno Jugoslavijo. O razgovoru nam je naš prijatelj poslal naslednji dopis:

V brzovlaku Trst-Dunaj sem imel priliko potovati iz Ljubljane do Maribora z zmagovalcem v smučarskem teku na 17 km in tretje plasiranim v jugoslovenskem smučarskem prvenstvu g. H. Leupoldom iz Vratislave. Ko sem nemškemu sportniku čestital k lepemu uspehu se je seveda

najin razgovor takoj začel sukati okrog zimsko-sportnih razmer v naših krajih, zlasti okrog zadnjih smučarskih tekmovanj. G. Leupold je izrazil pohvalo o prireditvi in o naših smučarjih. Zelo prijetno je bil iznenaden v vedno večjem znaniu naših zimskih sportnikov. Na vprašanje o sprejemu, ki ga je doživel pri nas, je veselega lica dejal:

»Na vseh mestih smo bili sprejeti izredno ljubeznivo in z veliko naklonjenostjo. Vedno se bom rad spominjal teh dni, ko sem jih preživel med jugoslovenskimi smučarji. Organizacija tekmovanj je bila izborna. Proga teka na 17 km je bila za prvenstveno tekmovanje zelo dobro izbrana. Nikakor ni bila lahka ter je stavila na tekmovalce precejšnje zahteve. Jaz sam sem bil v dobri kondiciji, sicer bi mi ne bilo mogoče doseči dober čas. Žal pa sem pri devetem kilometru nalomil smučko ter enkrat zgrešil pot in tako izgubil približno 2 minuti. Pri skokih, ki niso moja močna stran, pa sem imel smolo ter sem se pač moral zadovoljiti s tretjim mestom.«

Glede naših skakačev je dejal, da občuduje njihovo držo in vztrajnost. Meni, da se bodo mogli naši skakači, ako bodo trenirali pod vodstvom strokovnjakov kmalu pridružili velikemu mednarodnemu razredu. V teku pa manjka marsikateremu še pravi stil. Smučarji, ki so nastopili v Kranjski gori, so pokazali velike talente in tudi precej energije, tako da bodo s smotrenim treningom kmalu mogli izboljšati dosežene čase. Na koncu razgovora je g. Leupold predvsem izrazil svoje občudovanje nad veliko ljubeznijo in navdušenjem do smučarskega sporta, ki ju je našel pri jugoslovenskih smučarjih in ki tvorita najboljšo podlago za nadaljnje, še večje uspehe.

Urejeno prebavo in zdravo kri dosežemo z vsakdanjo uporabo pol kozarca naravne **»Franz Josefove« grenčice**, ker poživlja delovanje želodca in črevesa, odpravi otekline jeter, zviša izločevanje žolča, vstopnuje izločevanje seči, pokrepi presnavljanje posveži kri. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pretkani postopači

Škofja Loka, 11. februarja.

»Tako dobre ljudi najdeš malokje, kakor so v Škofji Loki«, je dejal pred par dnevi neki postopač, ki je trkal na duri dobrotnih meščanov. Pa bo menda ta pohvala že resnična, ker si drugače ne moremo misliti, da bi se nateplo v mesto z vseh krajev in vetrov toliko »brezposelnih«, da kar drug drugemu kljuko podajajo. Meščani so kljub izredni darežljivosti in lahkovernosti do gola siti večnega beračenja, saj ima škofjeloška občina svoje ubožce preskrbljene v mestni ubožnici in nas nadlegujejo sami tujci. Tudi objestnosti takih beračev je Loka že naveličana. Kruha ali novčiča za 50 par ti ljudje ne marajo. Na kopice je primerov, ko ti vrže tak prosilec denar pod noge in zavrže kruh, ako ga je sploh vzel. Da se tako beračenje vsaj deloma omeji, so pričeli mestni stražniki in orožniki izvajati najstrožji pregled vseh mogočih pogorelcev, postopačev, prosjakov in drugih ljudi te vrste. V samih dveh tednih so pospravili 11 takih revežev za zapahe občinske temnice. Vselej se je pri osebnem pregledu izkazalo, da gre za delomržneže in postopače, ki jim pravega dela ni mar.

Neki Smoljan Jozo iz Trzarice v snješkem srezu je slekel v Kapucinskem predmestju suknjo in suknjič in se v mrzlem jutru napotil v mesto, kjer je ves drgetajoč prosil miloščine, češ: »Usmiljeni ljudje, pomagajte mi, da ne zmrznem v tej hudi zimi.« Ljudje so predkancu zares darovali v denarju in blagu. Kako pa so se dobrotniki začudili, ko so še istega dne videli Smoljana v lepem suknjiču in dobro ohranjeni suknji... Drugemu postopaču Ivanu Pohorju iz Temnice v Italiji se je zahotelo novega klobuka. Zvitež je obrabljeni klobuk vrgel enostavno v Selščico, nato pa je prosjačil pri klobučarjih za novo pokrivalo, ker da mu je starega odnesel veter v vodo. In res! Možakar je imel kaj kmalu nov, lep klobuk... Dva prosjaka sta se te dni pretepala za gradom in uganjala svoje burke. Vinjena moška so spravili v zapor. Prav tako so pospravili z mestnih ulic več pijančkov, ki so se ga nasrkali iz priberačenih denarcev in so potem obležali kar po tleh. Aretirani so bili Jakob Jereb iz Bodovelj, Janez Grabelšek iz Horjula, Matija Peternelj iz Kobledn ka pri Bledu, Stanislav Klemenc od Sv. Ane in Franc Žuraj iz Šmarja pri Jelšah. Dobro jo je pogruntala tudi neka ženščina s Stare Loke, ki se je predstavila po hišah kot zbiratelica prispevkov za cerkev Kristusa kralja v Hrastniku. Pa se je hitro unesla in je raje pobirala dinarčke za žganje.

Čudna pota Napoleonovega zlatnika

Beograd, 11. februarja.

Večkrat se zgodi, da ima kaka stvar prav čudno poreklo ali pa za seboj še bolj fantastično pot. Tak primer nudi francoski zlatnik za 40 frankov od leta 1806, in je njegova zgodovina jako neobičajna še zaradi tega, ker je zvezana z dogodki, ki so se dogodili dobrih 10 let poprej.

Leta 1785. je skadarski vezir Mahmud Bušatlja oplenil večji del Črne gore in je Rusija izropani Črni gori pozneje naklonila za pomoč 1000 cekinov. Ta denar so prenašali v Črno goro razni kurirji, Rusi in Crnogorci. Poveljnik francoskih čet v Dalmaciji, general Marmont, pa je nekega takega kurirja pod sumom vohunstva prestregel ter mu vzel ves denar, ki je bil namenjen črnogorskemu vladiki Petru Petroviću. Črna gora je zaradi tega intervenirala pri poveljstvu francoskih čet in sam vladika Peter se je zaradi te zadeve sestal z generalom Marmontom v Risnju baš na Gjurgjev dan leta 1808. General je vladiki vrnil zaplenjeni denar in kot odškodnino in za obresti je dodal 100 napoleonov, za spomin pa še zlatnik za 40 frankov. Ko se je vladika vrnil na Cetinje, je ves denar vložil v državno blagajno, zlatnik za 40 frankov pa je podaril nekemu svojemu stražarju.

Stražar je zlatnik hranil za spomin in ga je slednjič zapustil svojemu sinu. Iz sinovih rok je prišel cekin leta 1854. v last mladega pravoslavnega duhovnika v Mostarju. Duhovnik si je zapisal vse, kar je vedel o zgodovini daru, pred smrtjo pa ga je zapustil svojemu vnuku. Ta je pred balkansko vojno pokazal zlatnik francoskemu atašeju, ki mu je mogel šele po dolgem poizvedovanju pojasniti poreklo zlatnika.

Zlatnik ima na eni strani vtisnjeno Napoleonovo glavo, okrog pa napis »Napoleon Empereur«; na drugi strani je označena vrednost 40 frankov, okrog je napis »Republique Francaise«, spodaj pa letnica 1806. Tedaj je dal Napoleon kovati samo 40 takih zlatnikov, ki jih je razdelil edino med svoje prijatelje. Zanimivo je tudi, da je imel vsak od teh zlatnikov po eno črko, ki sestavljajo skupaj neko besedo, ki pa je še vedno neznana, ker ni bilo mogoče najti vseh 40 cekinov. Francoski ataše je ponujal lastniku za zgodovinski zlatnik precej veliko vsoto, a se mož ni hotel ločiti od zgodovinsko tako važnega spomina. Zdaj je dragoceni zlatnik v lasti nekega beograjskega zbiralca starega denarja.

Zabava beograjskih Slovencev

Beograd, 10. februarja

Letošnji katoliški predpust je bil zelo kratek, pravoslavnega pa je cel mesec več, ker bo pravoslavna Velika noč šele 1. maja. Ker smo tako bili znatno prikrajšani, smo se morali zelo podvizati, da smo vsaj kolikortoliko popustovali. Seveda pa smo si tako prišli nekoliko navzkriž, ker moramo, kakor je pač naša v železno srajco prešla navada, tudi tam, kjer nas ni ravno preveč, vleči na vse vetrove narazen, in smo istega večera kar na treh straneh praznovali pusta. Seveda, sobota je najpripravnejši dan za prireditev, ki se rada zavleče do jutra, ko naslednjega dne ni treba na delo. Pa so si tako izbrala kar tri naša društva soboto za svojo zabavo, tako da je bilo kar preveč te predpustne dobrote in se je človek res težko odločil, kam naj gre, da bi se nikjer ne zameril.

Klub »Triglav«, ki ima svoje prostore v »Moskvi«, si je za svoj slovenski »predpustni ples« in za srbsko »veliko zabavo« izbral prostor v dvorani palače »Riunione«. Zabava, ki je privabila veliko število beograjskih Slovencev in njihovih prijateljev, je bila prav spretno aranžirana in je v polni meri dosegla svoj namen.

Društvo primorskih izseljencev «Istra-Trst-Gorica« je priredilo svojo zabavo v hotelu »Petrogradu«, kjer se vrše vse njegove prireditve. Ker je z vsemi prireditvami tega društva zvezan dobrodelni namen, da se namreč iz društvenih sredstev podpirajo primorski izseljenci in begunci, so tudi udeleženki te prireditve prav pridno segali po srečkah bogato založenega srečolova. Poleg zabave v plesu in petju so tako precej izdatno podprli društveno blagajno.

»Prosvetno društvo« pa je priredilo svojo zabavo v Češkoslovaškem domu. Uprizorila se je Nestroyjeva burka »Utopljenca«, ki je z majhnimi izjemami prav dobro podana ustvarila med občinstvom res pravo predpustno razpoloženje, ki je vladalo potem ves čas domače zabave s petjem in plesom.

Vse tri zbaave so bile razmeroma prav dobro obiskane, ali kolikortoliko se je vendar poznalo, da so tri slovenske prireditve istega večera vendarle preveč za beograjsko slovensko družbo. Sicer je resnica, da so bili plesalci gotovo zadovoljnejši tako, ker so imeli več prostora in ni bilo gneče, kakor je navadno vselej, kadar je samo ena naša prireditev; toda če bi si bila društva kolikortoliko razdelila večere, bi bil za vsa vsaj gmotni uspeh še zadovoljivejši. Bilo je seveda mnogo naših ljudi, ki so posetili vsaj dve teh prireditev, morda kdo tudi vse tri, kar vsekako ni bilo najprijetneje, ker so »Riunione«, »Petrograd« in Češkoslovaški dom precej oddaljeni drug od drugega; toda storilo se je tudi to. Saj je predpust samo enkrat v letu, letos pa je tudi nekaj vredno, če človek vsaj na tak način pregoljufa samega sebe skozi — krizo!

Senzacija Ljubljane
je gigantsko filmsko veledelo
Trader Horn
Zaradi ogromne dolžine filma predstave točno
ob 4., 7. in 9¼ zvečer!
Predprodaja dnevno od 10. ure dopoldne naprej!
Rezervirajte vstopnice telefonično od 2124.
Elitni kino Matica

Motorna vozila na železniških prelazih

Strogi predpisi po novi naredbi banske uprave

Ljubljana, 11. februarja. AA. Na osnovi čl. 66 in 67 zakona o notranji upravi je ban dravske banovine predpisal naslednji pravilnik o vožnji motornih vozil čez železniške prelaze:

§ 1. Vsak vozač motornega vozila mora pred železniškimi prelazi v nivoju že pri tabli, ki ob strani ceste označuje tak prelaz, zmanjšati brzino vozila na najmanjšo mero. Ko se približuje prelazu, ki nima zapornice, se mora vozač po predpisu § 119 zakona o železnicah javnega prometa, pred prehodom ustaviti in se prepričati, če ne prihaja vlak. Kjer so zapornice, a niso spuščene, mora vozač dobro pregledati železniško progo na eno in drugo stran in se prepričati ali ne prihaja vlak. Če ima železniška proga v bližini ovinek ali so tam tuneli, v mraku, ponoči, ob gosti megli, ali kadar se vsled kake druge zapreke ne more pravočasno videti prihoda vlaka, morajo vozači tudi pri železniških prelazih z zapornicami, ki niso spuščene, zaustaviti vozilo in se s sluhom prepričati ali ne prihaja od katere strani vlak.

§ 2. Prekrški te naredbe se kaznujejo po čl. 69 zakona o notranji upravi z denarno kaznijo od 10 do 1000 Din ob neizterljivosti pa z zaporom od 1 do 20 dni.

§ 3. Naredba dobi obvezno moč 10 dni po objavi v »Službenem listu« kr. banske uprave dravske banovine.

Nov uboj v kozjanski okolici

Na pustni torek je padla zopet mlada žrtev podivjanosti

Rajhenburg, 11. februarja.

Zaradi uboja posestnika Antona Žagarja v Zdolah je bila razen sina-ubijalca, ki je bil že dalje časa na zelo slabem glasu in je tudi že presedel ve čet v ječi, aretirana tudi Žagarjeva žena, dočim so nekoliko slaboumno hčerko pustili doma. Žagarjevi so se posebno zadnje čase večkrat sprli in sta pri vsakem sporu mati in hči klicali sosede. Usodnega večera pa je bilo vse tiho. Ko so orožniki drugi dan, obveščeni o strašnem zločinu, prijeli ubijalca že na poti v Zdole, jim je takoj priznal dejanje, nato pa je uklenjen klical vaščanom: »Zdaj pa zbogom, ne bomo se kmalu videli, očeta sem doma napravil mrzlega!« Poškvarjenec se je vso pot skoroda norčeval iz svojega zločina. Če je srečal kakega znanca, je rekel, naj gre le molit za očeta...

Sin in mati sta zaprta v zaporih okrajnega sodišča v Kozjem. Tam so v preiskavi tudi štirje fantje, osumljeni poboja 18letnega Klavžarja z Vojskega, o katerem smo tudi poročali v sredo.

Jedva se je nekoliko poleglo razburjenje prebivalstva zaradi teh dveh dejanj, že se je na pustni torek raznesla žalostna novica o novem poboju.

V vasi Zapučah (občina Dovje pri Kozjem), so se fantje napravili v maškare. Med njimi je bil 20letni Tone Janko, opravljen v nekakšno uniformo, z leseno puško na ramenu. Fantje so popevali in uganjali burke, nekateri izmed njih pa so bili tudi vinjeni. Nenadoma je izzval prepir zloglasni Franc Lakošek, ki je bil šele nekaj ur prej izpuščen iz sodnega zapora v Kozjem, kjer je sedel zaradi grožnje s požigom in z zastrupljenjem živine. Do Janka je gojil staro sovraštvo zaradi nekih deklet. Navalil je nanj skrevljem za kidanje gnoja in je Janka udaril po ramenu tako silovito, da se je železni kavelj zaril žrtvi v pljuča in je nesrečni fant v par minutah izdihnil zaradi notranje krvavitve.

O novem uboju so bili hitro obveščeni orožniki, ki so zločinca prijeli, sodna komisija iz Kozjega pa je danes izvršila obdukcijo njegove žrtve.

Zločinec: „Zakaj me pa iščete?“

Kako se je ujel opasni vlomilec Miha Pečarič

Ljubljana, 11. februarja.

Primerilo se je že parkrat, da je kak možak nepozvan prišel na policijo in z najnedolžnejšim obrazom stopil pred dežurnega uradnika, češ: »Zakaj me pa iščete?« Tako znajo Tržačani, navadno mladi ljudje, ki so pribežali izza meje in se preživljali tu z dvomljivimi posli. So med njimi tudi taki, ki niti niso našega rodu, pa so bili prisiljeni k begu preko meje, ker so jim postala na oni strani tla prevroča, toda ne zaradi političnih, marveč zaradi kriminalnih prestopkov. Pri nas seveda niso iskali dela, temveč so skušali še nadalje živeti na račun prezaupljivih ljudi.

Ljubljanska policija je kmalu spoznala trik gotovih falotov, ki so se v primeru, da so bili iskani, nalašč sami prijavljali policiji, v veri, da jim bo policija potem verjela, kar bodo natvezili. Zadnje čase so varnostna oblastva zasledovala tudi 22letnega brezposelnega delavca Mihaela *Pečariča* rojenega v Trstu, pristojnega pa v Koper v Istri. Danes pa se je iskani Pečarič nenadoma sam pojavil na policijski upravi in pobaral čemu neki ga preganjajo. Menil je najbrže, da ga iščejo samo zaradi nekih malih prestopkov, ki jih ima na vesti in se mu ni zdelo verjetno, da ve policija o njem še vse drugačne grehe. Medtem namreč, ko se je Miha Pečarič spretno skrival v Ljubljani in okolici, so dognali policijski agenti, da je Pečarič doslej zaman iskani vlomilec v prostore Jugometalije na Dunajski cesti. Vlom je bil izvršen pred nekaj tedni in je vlomilec odnesel ročno blagajno z 9000 Din.

Pečariča so na policiji nekaj časa previdno poslušali; preden pa je zaključil svoj zagovor, so mu napovedali aretacijo in ga vtaknili v zapor. Mož je bil prišel že pomladi iz ječe, ki jo je bil odsedel tudi zaradi vloma. Lani je namreč vdrl v pisarno zastopništva zagrebške pivovarne v Šiški, kjer je odnesel okrog 15.000 Din gotovine. Imel pa je smolo, kajti že na cesti ga je po dobrem naključju ustavil stražnik, ki ga je aretiral in odvedel v luknjo. Pri aretirancu so našli še ves denar. Od maja dalje se je Pečarič potepal po dravski banovini. Ker ni nikoli prijel za pošteno delo, je jasno, da nima na vesti samo vloma v Jugometalijo, marveč da je kradel in vlamtjal, najbrže v družbi še nekaterih zaveznikov.

Tatvine na deželi

Po deželi se tudi v zimskem času potepajo razni zmikavti, ki odnesejo vse, kar jim le primernega pride pod roko. V vasi Stari log so bili te dni okradeni razni posestniki. Tam se je namreč pojavil že dalje časa zasledovani 33letni Matija Žnidaršič, bivši kovaški pomočnik, ki je pokradel po kaščah razno perilo, dalje suho mesnino in se oskrbel z žgano pijačo in vinom. Pri zadeti posestniki trpe okrog 1.200 Din škode.

Posebno podjetni so tatovi v Prekmurju. Pred kratkim so neznani zlikovci vdrli v grad v Rakičanu ter odnesli mnogo perila v precejšnji vrednosti, ki je bilo last tamkajšnjega upravitelja. Vlomilci so vdrli skozi okno ter so tudi pri tem napravili znatno škodo. Vlomljeno je bilo tudi pri trgovcu Hinku Hahnu v Bodoncih. Vdrli so izložbeno okno in odnesli, kar so tam našli. Nadaljnji vlom pa jim je bil onemogočen, ker so jih pregnali. Svojo srečo so nato poskusili še pri Štefanu Vlaju, toda tudi tam so jih pregnali; znak, da ljudstvo z izredno čuječnostjo čuva svojo last. Isti dan so vlomili tudi pri trgovcu Hahnu v Gornjih Petrovcih, kjer so odnesli iz trgovine nekaj denarja. Iz hiše posestnice Julijane Smitlehnerjeve v Rakičanu je odnesel od orožnikov zasledovani cigan Anton Bogdan razno moško in žensko obleko, dolgo vrv in par čevljev. V Markovcih pa se je pojavil neki Aleksander Flisar in ukradel iz sobe posestnice Julijane Kraljeve, pri kateri si je bil izprosil prenočišče, moško suknjo in še nekaj druge obleke.

Beli zobje: Chlorodont
prijetno osvežujoča zobna pasta s poprovo meto
tuba Din 8.— in Din 13.—

Domače vesti

* **Spomenik slovanskih narodov na Baltiku.** Po iniciativi Zveze slovanskih žen in dr. Hilarowicza, profesorja pravne fakultete v Varšavi, se je konstituiral odbor v svrho, da postavi spomenik slovanskim narodov v velikem poljskem pristanišču na Baltiku Gdyniji. Odbor pričakuje, da bodo za tak spomenik prispevali vsi slovanski narodi. Spomenik bo zgrajen iz solidnega in težkega kamena s Tatre, da se na ta način ohrani trajen spomin onim slovanskim plemenom, ki so vodili junaško borbo za slovanski značaj ozemlja med Labo, Odro in Vislo.

* **Glavna skupščina Zveze naprednih jugoslovenskih akad. starešin** se bo vršila jutri ob 20. v restavraciji »Zvezdi«. Starešine »Triglava« in »Jadrana«, ki morda pomotoma niso prejeli vabila, naj blagovolijo sprejeti to sporočilo za vabilo.

* **Učitelji kranjskega okraja** so zborovali v torek na Pungartu v Kranju. Predsednik društva Josip Lapajne je v otvoritvenem nagovoru pozdravil posebno sreskega načelnika dr. Franja Ogrina, ki je to pot prišel prvič med učiteljstvo. G. sreski načelnik je v svojem nagovoru poudarjal važno misijo učiteljskega stanu, ki naj v lepem soglasju deluje za napredek domovine. Po razgovoru o nekaterih važnejših stanovskih vprašanjih je prešel zbor na zanimivo predavanje dr. Frante Misa, ki je govoril dve uri o šolski higijeni. Izvajanja predavatelja so bila zelo zanimiva. Šolski upravitelj Jakob Rojic iz Škofje Loke je poročal nato o glasovanju učiteljstva škofjeloškega okraja, ki naj dobi lastno učiteljsko društvo. Živahna razprava je dovedla do sklepa, da se izvede ponovno glasovanje v vsem loškem okraju.

* **Proslava Puškina v Beogradu.** V veliki dvorani Ruskega oficirskega doma v Beogradu se je v sredo vršila proslava petindevetdesetletnice smrti velikega ruskega književnika Puškina. Proslave so se med drugimi udeležili patrijarh Varnava, niški biskup Dositej in zastopniki ruske emigracije v Beogradu. Govorila sta med drugimi profesor beograjske univerze Aleksander Pogodin in profesor filozofske fakultete v Skoplju Jevgenije Anjičkov.

* **Brezplačno zdravljenje državnih uslužbencev.** Minister prosvete je odredil, da imajo civilni državni uslužbenci in upokojenci kakor tudi njihove rodbine pravico na brezplačno zdravljenje v javnih bolnicah samo v 3. razredu, v primeru zdravljenja v 1. ali 2. razredu pa morajo plačati razliko med 1. odnosno 2. in 3. razredom.

* **Nedeljski izletniški vlaki na Gorenjsko.** To nedeljo bo vozil na progi Ljubljana gl. kol. — Jesenice — Bistrica Boh. jez. odnosno Rateče-Planica in nazaj izletniški vlak z običajnim popustom z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 5.21 in prihodom v Bistrico-Boh. jezero ob 8.57, odnosno v Rateče-Planico ob 9.07 ter v obratni smeri z odhodom iz Bistrice - Boh. jez. ob 19.10, odnosno iz Rateč - Planice ob 19.29 ter s prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 22.10. Zato pa izostane v nedeljo na progi Jesenice — Rateče — Planica mešani vlak z odhodom z Jesenic ob 6.15 in s prihodom v Rateče - Planico ob 8.13 ter v obratni smeri mešani vlak z odhodom iz Rateč - Planice ob 8.22 in prihodom na Jesenice ob 9.56 ter mešani vlak z odhodom iz Rateč - Planice ob 19.37 in prihodom na Jesenice ob 21. Poleg tega bo vozil na progi Rateče-Planica — Jesenice kot nadomestek za odpovedani jutranji mešani vlak potniški vlak brez popusta z odhodom iz Rateč-Planice ob 9.10 in prihodom na Jesenice ob 10.

* **Izpremembe v državni in banovinski službi:** Imenovani so: za banovinskega uradniškega pripravnika pri javni bolnici v Ptuju ekonomski pripravnik Ivan Ilc, za banovinskega uradniškega pripravnika odnosno referenta za ribarstvo pri kmetijskem oddelku banske uprave v Ljubljani inž. Ivan Jelačin, za banovinskega uradniškega pripravnika sekundarija pri zdravilišču na Golniku dr. Mirko Karlin, za banovinsko uradniško pripravnico pri banovinski ženski bolnici v Novem mestu absolventka državne trgovske akademije Pija Kuder, za zdravnika pripravnika pri javni bolnici v Ptuju dr. Ivo Martinec, za banovinsko arhivsko uradnico pri kmetijski šoli na Grmu arhivska pripravnica Rozina Mrak, za banovinskega zdravnika združene zdravstvene občine Ptujska gora kot uradniški pripravnik honorarni okrožni zdravnik bivšega zdravstvenega okrožja Velka dr. Milko Peče, za banovinskega viš. računskega inspektorja pri banski upravi v Ljubljani računski inspektor Josip Pirc, za banovinsko arhivsko uradnico v splošni bolnici v Mariboru uradniška pripravnica Vilma Princl, za upravnika kmetijske šole v Rakičanu upravnik semenogojske postaje v Beltincih inž. Fran Mikuš, za banovinskega pomočnika ekonoma pri ženski bolnici v Novem mestu administrativni uradnik bolnice za duševne bolezni v Stenjevcu Franjo Zajec, za banovinskega zdravnika pripravnika zdravstvene občine Vrhnika praktični zdravnik na Vrhniki dr. Franjo Zupan; v višjo skupino so pomaknjeni arhiv. uradnik pri banski upravi Josip Žitnik, banovinski učitelj na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru Franc Vojsk in direktor vinarske in sadjarske šole v Mariboru Josip Priol; upokojeni so policijski stražnik v Mariboru Anton Kretič, Rudolf Štubelj, Matija Marjon in Jakob Sorič ter policijska stražnika v Ljubljani Anton Lasič in Joahim Šonc.

Kino Ljubljanski dvor
Telefon 2730.

Samo še danes ob 4., ½8. in 9. uri.

Königsmark

II. del in konec
Cene 4 in 6 Din

Za perzijske preproge
SMYRNA VOLNA
Vzorci na razpolago, navodila brezplačno.
TONI JAGER. Ljubljana. Dvorni trg 1.

* **Slovensko planinsko društvo sporoča** občinstvu, da so odprte in oskrbovane naslednje koče in domovi: V Triglavskem pogorju: stara Aljaževa koča (neoskrbovana). Erjavčeva koča na Vršiču (odprta in oskrbovana ob nedeljah in praznikih ter dnevi pred nedeljami in prazniki; v Karavankah: Valvazorjeva koča pod Stolom, Planinski dom na Kofcah (stalno odprta in oskrbovana); v Kamniških planinah: dom v Kamniški Bistrici, koča na Veliki Planini in dom na Krvavcu Nadalje sporočamo, da so odprte in oskrbovane vse leto, novozgrajena postojanka na Sv. Gori, koča na Sv. Planini, novozgrajeni dom na Mrzlici, vse koče na Pohorju, Celjska koča nad Celjem ter Piskernikova in Tilerjeva koča v Logarski dolini.

* **Smrt uglednega šolnika.** Na Jesenicah je po kratki, mučni bolezni včeraj umrl splošno priljubljeni ravnatelj tamošnje meščanske šole g. Ivan M a g e r l. Pokojni je bil odličen pedagog, ki ga je spoštovala vsa mladina, učiteljstvo pa je imelo v njem vzornega tovariša in vodjo. Pokojni ostavlja žalujočo soprogo go. Marijo. Pogreb bo jutri ob 15. na mestno pokopališče na Jesenicah. Bodi pokojnemu ohranjen časten spomin žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Tragična smrt ameriškega Slovenca.** V Milwaukeeju je vdova po rojaku Mehu opazila, da po vsej hiši smrdi po uhajajočem plinu. Po skrbnem pregledu je ugotovila, da prihaja plin iz stanovanja v prvem nadstropju, ki ga je imel v najemu samski rojak Janez Acman. Takoj je poklicala policijo, ki je vrata s silo odprla in našla Acmana mrtvega na tleh. Vsi poizkusi, da bi Acmana zopet obudili k življenju, so ostali brez uspeha. Pokojnik je bil doma iz okolice Šoštanja. Star je bil 47 let.

* **Železniški upokojenci,** ki stanujejo v Ljubljani in prejemajo svoje pokojnine od železniške direkcije, dobijo prijave pri vratarju železniške direkcije. Izven Ljubljane stanujočim upokojencem pošlje direkcija prijave na dom.

* **Tečaj za živinorejsko zadrugarstvo.** Na banovinski kmetijski šoli v Št. Jurju ob juž. žel. se je pričel v ponedeljek šestdnevni specijalni kmetijski tečaj, ki ima prvenstveno namen pospeševati živinorejsko zadrugarstvo in s tem v zvezi seznaniti tečajnike z bistvom kontrole molže. V tečaj ki ga je priredila banska uprava, je bilo sprejetih 28 udeležencev: učiteljev, sreskih kmetijskih referentov in mlajših kmetijskih posestnikov, ki se posebno zanimajo za to panogo kmetijstva. Zastopani so skoro vsi srezi dravske banovine. Po enotedenskem odmoru bo drug enak tečaj.

* **442 vagonov hrane za pasivne kraje.** Ožji centralni odbor Rdečega križa v Beogradu je predvčerajšnjim sklical sejo, na kateri je predsednik Marko Leko poročal o pomožni akciji za pasivne kraje. V poslednjih petih tednih je Rdeči križ odposlal 299 vagonov hrane za ljudi in živino, nabavljene s prispevki, ki jih je prejel Rdeči križ. Na račun zasebnikov je Rdeči križ nakupil 1,425.855 kg hrane. Vsega skupaj je bilo doslej odpremljenih 442 vagonov hrane za ljudi in živino.

* **Sporazum hišnih posestnikov in najemnikov na Sušaku.** Dočim se v ostalih jugoslovenskih mestih vodi spor med hišnimi posestniki in najemniki zaradi vprašanja najemščine, je na Sušaku prišlo do sporazuma glede višine najemščine. Sestavljen je bil mešan odbor, ki je razdelil mesto v rajone ter kategoriziral stanovanja po položaju v mestu in komfortu stanovanja in določil cene za vsako sobo. Velika večina hišnih posestnikov in najemnikov je sprejela odločbo tega odbora.

* **Nabiralne pole za gradnjo pravoslavne cerkve v Ljubljani.** Upravni odbor srbske pravoslavne cerkvene občine v Ljubljani prosi vse imetnike pol za nabiranje prispevkov za zgradbo pravoslavne cerkve sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, da jih dostavijo upravnemu odboru z obračunom do konca tekočega meseca.

* **Poroke.** V soboto sta se poročila g. inž. Ernest Pehani iz Žužemberka, obratovodja električne zadruge za Spodnjo in Zgornjo Šiško in gdč. Albina Magajna iz Ljubljane. — V mestni cerkvi v Ptuju sta se poročila 8. t. m. g. Glavnik Franc, pismonoša z zasebnico g. Mici Turkovo iz Dražene pri Ptuju. — V Murski Soboti sta se poročila upravnik Zdravstvenega doma g. dr. Jože Pečan in gdč. Jožica Praznikova, učiteljica v Kupšincih. — Na Bledu se je poročil po vsej Dolenjski znani kleparski mojster in marljivi gasilski delavec g. Andrej Arnič z go. Angelo Klemenčevo, veleposestnico iz Srebrnič. Novoporočencem želimo obilo sreče!

* **Starček pod avtobusom.** Avtobusu iz Selške doline, ki prihaja vsako jutro k prvemu vlaku na škofjeloški kolodvor, se je pripetila v sredo med Starim dvorom in železniško postajo huda nesreča. Avtobus je v zmernem tempu vozil po močno zasneženi cesti proti Trati, ko je čisto nepričakovano hotel čez cesto starejši moški. Čeprav je šofer zavrl voz z vso silo, je bila vendar nesreča neizogibna. Avtobus je neprevidnega moža podrl in mu prizadejal na levi nogi močne poškodbe. Ponesrečenca so dvignili in ga prenesli na Erženov avtobus. Zdravnik dr. Hubad v Škofji Loki je ugotovil, da ima mož zlomljeno nogo pod kolenom. Nesreča je nastala po golem naključju, ker je 72 letni ponesrečenec precej naglušen in ni mogel slišati avtobusa.

* **Požar zaradi neočiščenega dimnika.** Te dni popoldne je nastal požar pri posestniku Pihlerju Janezu v Kicarju pri Ptuju. V hiši sta stanovala viničarja Lah Ivan in Ana. Požar je uničil strešno ogrodje, stiskalnico, seno in nekaj živeža. Ker ni bilo zadosti vode in tudi ne ljudi na razpolago, je bilo požar nemogoče lokalizirati! Zato je ogenj objel tudi v bližini stoječo hišo posestnice Bezjakove Ane. Sklepa se, da je ogenj nastal zaradi tega, ker dimnik pri Lahovih ni bil dobro očiščen, zaradi česar so se vnele saje.

* **Zabranjena knjiga.** Z odlokom ministra za notranje zadeve je zabranjen uvoz in razpečavanje koledarja »Danica hrvatska« za leto 1932., ki je izšel v nakladi Ivana Krešića v New Yorku.

* **Po napornih preiskavah** v laboratorijih in po eksaktnem opazovanju na klinikah so sestavili znanstveniki TRILYSIN biološko krepčilo za lase, ki ima vse potrebne lastnosti za ojačanje lasne rasti. Po vsakodnevni vporabi tega sredstva izgine prhljaj, lasje nenalo izpadati in začno zopet rasti. TRILYSIN se dobi v vseh lekarnah, drožerijah, parfumerijah in v večjih brivskih salonih Velika steklenica stane 75 Din, mala 42 Din. Znanstveno poljudno pisano literaturo o vplivu tega sredstva za lase pošlje na zahtevo brezplačno: Mr. Josip Hoffman, Zagreb, Mošinskoga 5.

* **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.**

Foto amaterji!!!

Če še niste poskusili slikati na Schleisnerjev film ali plošče — poskusite čim prej, je najboljši in najcenejši!
Ima feinkorn in edino sigurno 23°. Dobijo se v Ljubljani v Šelenburgovi ulici štev. 6 pri FOTO TOURISTU.

Iz Ljubljane

u— **Ljubljanski dohodninski uslužbenci in 8 urni delovni čas.** Strokovno in podporno društvo mestnih dohodninskih nameščencev nam je poslalo: Pod zgornjim naslovom je priobčil »Slovenec« 10. t. m. notico, ki je pisana tako, kakor bi jo bila poslala uredništvu organizacija dohodninskih uslužbencev. Zato izjavlja naša organizacija, da ni v nikaki zvezi s priobčeno notico in obžaluje, da je notica v takem tonu objavljena. Dohodninski uslužbenci imajo svojo stanovsko organizacijo, ki varuje interese svojih članov in ne potrebuje ter odklanja pokroviteljstvo »Slovenca«. Skrajno tendenciozen in za nas neumljiv je napad na sedanjo upravo občine, kateri se očita, da ne pojmuje teženj naše službe. Ugotavljamo, da so vsi merodajni činitelji pokazali največje razumevanje našega položaja in tudi poskrbeli, da se naše upravičene želje v okviru dane možnosti realizirajo. Mi take javne napade kategorično odklanjamo, ker nam lahko samo škodujejo. »Slovenec« naj bo kar potolažen in naj se za nas ne zanima, mi sami bomo po naši organizaciji uredili vsa svoja stanovska vprašanja brez tuje pomoči. Izjavljamo še, da obžalujemo, če je notica v »Slovencu« izšla po kakem našem stanovskem tovarišu, ki je gotovo v svoji politični zaslepljenosti napravil tak nepremišljen korak.

u— **Odbor za postavitev spomenika kralju Petru I. v Ljubljani** je opustil svoj lokal na Kongresnem trgu 1 (Kazino) Odboru namenjeni dopisi naj se odslej naslavljajo na njegovega predsednika inž. Ladislava Bevca, Emonska cesta 2.

u— **Odbor za svetosavsko proslavo srbske pravoslavne cerkvene občine v Ljubljani** se najlepše zahvali vsem, ki so pripomogli, da je ta naša tradicionalna proslava tako lepo uspela. Za obilno udeležbo na večerni Besedi se posebno zahvaljujemo cenjenemu ljubljanskemu občinstvu, ki je s tem pokazalo svojo bratsko ljubezen ter pripomoglo, da se je naš fond sv. Save, ki služi za podpiranje bolnih sirot in siromašnih dijakov, pomnožil za prav lepo vsoto. V imenu tega karitativnega fonda se zahvaljujemo vsem darovalcem prostovoljnih prispevkov.

u— **Medvedovo tragedijo »Za pravdo in srce«** je nedavno z velikim uspehom in pri nabito polni dvorani igral viški Sokol. Vse kaže, da se bo na Viču vzgojila dobra igralska družina, ki bo uspešno tekmovala z drugimi priznanimi diletantskimi odri. Viške sokolske igralce vodi br. Drenovec, član narodnega gledališča, kateremu gre velika zahvala za uspeh. Opozarjamo ljubitelje lepe igre, da ponovi viški Sokol tragedijo »Za pravdo in srce« v nedeljo 14. t. m. ob 20. v viškem Sokolskem domu. Viški sokolski igralci zaslužijo vso pozornost, zato naj jim občinstvo da zadoščenja s polnoštevilno udeležbo pri igri.

u— **Film »Živel kralj« za železničarje.** V sredo ob 18.15 se je vršila v Ljubljanskem dvoru posebna predstava krasnega patriotičnega filma »Živel kralj« za železničarje. Velika dvorana »Dvora« je bila zasedena do zadnjega kotička in je predstavi prisostvovalo do 500 železničarjev s svojci. Na balkonu so bili med drugimi navzoči g. direktor dr. Borko s soprogo, vsi načelniki oddelkov ter skoraj celokupno višje uradništvo z direkcije in ostalih ljubljanskih edinic.

u— **Pevski zbor Glasbene Matice.** Drevi ob 20. skupna vaja mešanega zbora. Neodložljivo zadržani naj to pismeno sporoče odboru.

u— **Učiteljski pevski zbor JUU v Ljubljani.** Pevski tečaj bo v soboto in v nedeljo v prostorih Glasbene Matice Pričetek 13. t. m. ob 9. Tovariši in tovarišice, udeležite se vaj točno vsi, ker je 7. marca koncert.

u— **Evangeljska cerkvena občina.** Ker se je moral škof dr. Filip Popp podvreči takojšnji operaciji, se napovedana služba božja 14. t. m. ne bo vršila.

u— **Narodne galerije redni občni zbor** bo danes ob 17. v prostorih galerije.

u— **Akademiki - smučarji!** Tečaj za začetnike se bo vršil v petek 12., v soboto 13 in ponedeljek 15. t. m., vsak dan dopoldne ob 9. in popoldne ob ½3 Zbirališče na Karlovskem mostu Tečaj vodita tovariša Čermič in Kolar. Odbor ASO.

u— **Občni zbor naprednega gospodarskega društva** za dvorski okraj se bo vršil z običajnim dnevnim redom danes (petek), 12. t. m. in ne dne 29. januarja, kakor je bilo pomotoma javljeno v »Slov Narodu« od 10. t. m. Pričetek ob 20. v gostilni pri Pavlu Novaku, Rimska cesta (Borštnikov trg).

u— **Društvo zasebnih in avtonomnih nameščencev v Ljubljani** vabi svoje članstvo in tudi ostala v naši Zvezi včlanjena društva, da se udeleže predavanja o pokojninskem zavarovanju, ki bo danes zvečer ob 8. uri v dvorani Delavske zbornice. Predaval bo poddirektor pokojninskega zavoda g. dr. Janko Vrančič.

u— **Seja dam,** ki so prevzele pole nabiralne akcije v korist akademski bolniški blagajni, bo v soboto 13. t. m. ob 17 v damski sobi kavarne »Emone«.

u— **Društvo »Soča«.** Jutri zvečer bo predaval v salonu »Pri levu« goriški rojak, univ. asistent g. **dr. Oskar Reya** o svojih doživljajih pri vzponu na najvišjo goro v Evropi, na 4810 m visoki **Mont Blanc.** Predavanje bodo spremljale skioptične slike. Na to lepo, zanimivo in ne vsakdanje predavanje so vabljeni ne samo člani in prijatelji društva, ampak tudi vsi naši planinci. Vstop vsakomur svoboden!

u— **Pomočniški zbor gremija trgovcev v Ljubljani** vabi vse trgovske pomočnike in pomočnice, da se sigurno udeležijo nocojšnjega zborovanja ob 20. v dvorani Delavske zbornice. Na zborovanju bo poročal poddirektor Pokojninskega zavoda g. dr. Janko Vrančič o pokojninskem zavarovanju trgovskih nastavljencev.

u— **Odvetnik g. dr. Fran Kandare** je plačal iz neke kazenske poravnave 150 Din. za podporni sklad III. drž. gimnazije v Ljubljani in 150 Din za Pomožno akcijo. Denar je v upravi »Jutra«.

u— **Društvo slepih** je daroval g. Miljutin Kopajotić 200 Din namesto venca na grob prijatelja Dragotina Poliča.

u— **Sneg — nadloga ljubljanske občine.** Na magistratu so se nekoliko oddahnili, ko je včeraj prenehalo snežiti; sneg znatno izprazni mestno blagajno. Snežilo je okoli 40 ur. Solnce je včeraj ob 7.30 pokukalo čez Golovec na Barje, toda se je kmalu zopet skrilo, ker so ga zatemnili od jugozapada prihajajoči oblaki. Opoldne se je nebo zjasnilo, a popoldne je začelo po malem zopet naletavati. Barometer počasi pada in je popoldne zlezel na 767. V Ljubljanico in Gruberjev prekop je sneg vozilo 90 parov konj, od teh 13 mestnih. Barjani in tudi mnogi mestni podjetniki dobe za dnevno vožnjo 120 Din. Dnevno sedaj občina potroši za sneg, to se pravi: za delavce in vožnje, okoli 45.000 Din.

u— **Zlorabe s pomožno akcijo.** Socijalnopolitični urad je iz pomožne akcije nakazal v januarju okoli 151.000 Din, a v februarju že nad 45.000 Din. Izredne podpore je prejemalo 3000 brezposelnih. V sredo in včeraj je bilo mnogim brezposelnim nakazano delo pri kidanju snega. Iz pomožne akcije je socijalnopolitični urad nakazal v prvi vrsti živila, kurjavo, obleko in v prav malenkostnem številu denarne podpore. Nekateri pa so nakaznice za živila, premog, drva in obleko kratko malo takoj, ko so prišli z magistrata, prodali za par kovačev. Nekdo pa je nakaznico za živila celo ponaredil. Pripisal je k znesku 70 Din še 1 in tako zahteval pri trgovcu za 170 Din živil. Njegovo manipulacijo pa so pravočasno pogruntali.

u— **Ovadbe proti gostilničarjem.** Okrajno sodišče je prejelo od državnega tožilstva 28 ovadb, ki jih je vložila ljubljanska policija proti gostilničarjem zaradi prestopkov členov 6. in 8. zakona o pobijanju draginje, ker so ali prodajali jestvine in pijačo po pretiranih cenah ali pa niso imeli v lokalih predpisanih cenikov.

u— **Nezgoda na cesti.** Posestnik France Zor iz Kozarij je včeraj okrog 9.30 dopoldne vozil z enovprežnim vozom po Bleiweisovi cesti. Zorov konj, ki je zelo plašljiv, se je ustrašil ropotanja električnih kompresorjev, s katerimi preiskujejo teren na Bleiweisovi cesti, in je poskočil. Potegnil je za seboj tudi Zora, ki je padel pod voz in se hudo poškodoval. Poleg tega se je pri vozu zlomila sora in je ponesrečeni gospodar komaj mogel nadaljevati.

u— **Zopet napad z nožem.** Ko se je 20-letni delavec Avgust Brankovič predsinočnjim okrog 22 vračal iz Šiške domov proti Grubarjevemu nabrežju, sta ga v bližini gorenjskega kolodvora nenadoma napadla dva neznana moška. Prvi je pristopil k njemu z besedami: »Ta je pravi!« In že mu je zasadil nož v hrbet. Brankovič je pobegnil. Da je ranjen, je vedel šele na nadaljnji poti, ko je začutil kri. Na Sv. Jakoba trgu se je zgrudil in so ga morali prepeljati v splošno bolnico. Storilca napadalca zasleduje policija.

u— **Mestna ljudska kopel** bo zaradi nujnih popravil od 15. t. m. do nadaljnjega zaprta. Zopetna otvoritev se bo naznanila v časopisih.

Deset milijonov let stara jajca

Pod tem naslovom prinaša zadnja številka tednika »Domovina« posnetek člankov in lepih slik, ki izhajajo že nekaj tednov v ilustrirani tedenski reviji »Življenje in svet«. Prav tako je prinesla revija »Življenje in svet« zanimiv članek »Pogled v bodočo vojno« s slikami. Kdor se hoče točneje poučiti o teh in sličnih vprašanjih, naj kupi revijo »Življenje in svet«, ki stane samo 2 Din številka in se dobi po vseh trafikah.

Iz Celja

e— **Prijava ustanov.** Celjsko mestno načelstvo poziva ustanovne uprave v mestu Celju, da zanesljivo do 20. t. m. prijavijo mestnemu načelstvu svoje ustanove, če niso prijave že svoječasno predložili banski upravi v Ljubljani. S prijavo je obenem treba predložiti tudi prepis ustanovne listine. Nabožnih ustanov, katerih namen obstoji v službi božji in sploh v verskem udejstvovanju, ni treba prijaviti, pač pa se morajo prijaviti vse ostale cerkvene ustanove.

e— **Kolo jugoslovenskih sester v Celju** priredi tudi letos štiri počitniške kolonije ob morju v Bakarcu, ki bodo trajale: prva od 7. do 28. junija, druga od 28. junija do 19 julija, tretja od 19. julija do 9. avgusta in četrta od 9. avgusta do 31. avgusta. Za vsakega otroka stane tritedenska popolna oskrba z vožnjo vred 600 Din. Kolikor dopušča prostor, se sprejemajo tudi odrasli ki plačajo za popolno oskrbo s prenočiščem v dvorani dnevno po 28 Din. v sobi s petimi posteljami pa po 30 Din. Prijave sprejema ob ponedeljkih od 15. do 16. v II nadstropju meščanske šole blagajničarka društva gdč. Marija Kernova. Pri prijavi je treba položiti 100 Din, ki se potem všteje pri skupnem obračunu. Pri pismenih vprašanjih priložite znamke za odgovor. Prošnje za znižano ali brezplačno oskrbnino dece je vložiti najpozneje do 16. maja. Pri tem pridejo v poštev le Celjani, ki bi sicer ne mogli oskrbeti svojim otrokom letovanja na morju. Za kritje zadnjega obroka za plačilo doma v Bakarcu priredi Kolo tudi letos 5. maja svojo tombolo, za katero se naprošajo zlasti tukajšnji pridobitniki za čim večje prispevke. Darovi naj se pošljejo naravnost na celjsko Kolo.

SAMO ŠE DANES
ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri
film za zaljubljena srca
Harry Liedtke
Zdravnik za ljubezen
Zvočni kino IDEAL

e— **Z ljudskega vseučilišča.** V ponedeljek 15. t. m. ob 20. bo predaval na meščanski šoli v Vodnikovi ulici univ. prof. dr. Hadži iz Ljubljane o življenju v naših jamah. Predavatelj nas bo ob spremljevanju s skioptičnimi slikami vodil po naših jamah. Občinstvo vabimo, da se lepega predavanja udeleži v čim večjem številu.

e— **Šoferski izpiti.** V ponedeljek 22. t. m. ob 8 zjutraj bodo v Celju izpiti za motorne vozače. Prošnje za izpite je treba vložiti do 20. t. m. pri predstojništvu mestne policije.

e— **Obrtna zadruga čevljarjev v Celju** bo imela redni občni zbor v nedeljo 21. t. m. ob 8 zjutraj v hotelu »Pošti«. — Odbor

a— **Mladina!** V nedeljo ob 10. bo predaval v Narodnem domu g. Mrzel o Srečku Kosovelu.

e— **Dve nesreči.** 44 letnega žagarja Franca Sojča iz Zg. Žreč pri Konjicah je zgrabil transmisijski jermen in mu vrgel desno roko v komolcu iz sklepa. — 78 letni posestnik Franc Rojnik iz Sp. Gorč pri Braslovčah si je pri padcu občutno poškodoval levo koleno.

e— **Smetišče okrog cerkve sv. Maksimilijana.** Že nekaj mesecev dovažajo vozniki polne vozove smeti in najrazličnejših odpadkov na travnik ob Mariborski cesti pred cerkvijo sv. Maksimilijana. Na tujce številni kupi nesnage gotovo ne morejo napraviti najboljšega vtisa. Zanimivo je, da je na niže ležečem travniku za cerkvijo proti savinski progi postavljena nova deščica, na kateri je opozorilo, da je pod strogo kaznijo prepovedano tamkaj odlagati smeti. Deščica bi pač bolj spadala na prostor pred cerkvijo.

e— **Mestni kino** bo predvajal drevi ob pol 21. reprizo filmske veseloigre »Lažni feldmaršal.«

Iz Maribora

a— **Ljudska univerza v Mariboru.** Danes ob 8. zvečer bo predaval g. dr. Vari, specijalist za pljučne bolezni, o pljučnih boleznih mladostnikov in odraslih na podlagi poučnega filma. Razpravljal bo o tej naši najhujši bolezni pred vsem s stališča moderne preventivne medicine: tuberkuloza žlez, individualna dispozicija, nevarnost otroških bolezni, važnost otroških okrevališč, velika važnost počitniških kolonij, zdravilni vpliv morskega in planinskega zraka in solnčenja na tuberkulozne bolnike. G. dr. Vari vodi sedaj protituberkulozni dispanzer v Mariboru. Deloval pa je poprej sedem let v sanatoriju Topolšica in pa kot šef drž. okrevališča na Fruški gori.

a— **Diplomski izpit** je napravila te dni na filozofski fakulteti ljubljanske univerze Mariborčanka gdčna Sabina Šončeva. — Iskreno čestitamo!

a— **Mariborski dobrovoljci** priredé v soboto 13. t. m. ob ½9. zvečer povodom svojega občnega zbora v gornjih prostorih hotela Orel družabni večer. Prireditev bo intimnega značaja in so vsi, ki simpatizirajo z našimi borci, dobro došli. Saj vstopnine ni, oziroma je samo, če se boš sam odločil in žrtvoval prostovoljno kake pare za spomenik padlim dobrovoljcem. Tudi obleka je promenadna. Spored bo zelo pester in lep. Poleg orkestralnih točk orkestra prof. g. Karola Pahorja bomo čuli lepe solospeve našega pevca dobrovoljca Ant. Faganelija, v ospredju zanimanja bo nagovor v borbah oslepelega predsednika saveza ratnih dobrovoljaca, rez. peš. podpolkovnika dr. Lujo Lovrića, ki bo v spremstvu nar. poslanca dr. Pivka posebej za to priliko pripotoval v Maribor. O pomenu dobrovoljskega pokreta pa bo govoril prof. dr. E. Turk iz Ljubljane.

a— **Volilni imeniki potrjeni.** V smislu določb zakona o volilnih imenikih razglaša mestno županstvo, da je sresko sodišče v Mariboru potrdilo stalne volilne imenike za mestno občino mariborsko. Od danes naprej pa do 15 dni po razglasu ukaza kakih volitev sme vsakdo volilne imenike pregledati, prepisati, razglasiti in natisniti ter bodisi zase ali bodisi za koga drugega zahtevati njihov popravek. Glede popravkov volilnih imenikov veljajo določila §§ 10. do 15. zakona o volilnih imenikih.

a— **Razglas mestne občine.** Banska uprava sporoča, da je ministrstvo financ dovolilo, da se v mestni občini mariborski za čas od 1. januarja 1932 dalje pa do odobritve proračuna za leto 1932 pobirajo iste trošarine in davščine in v isti višini kakor leta 1931

a— **Mariborski smučarski klub** priredi v soboto 13. t. m. izlet k Sv. Lovrencu na Pohorju. Odhod iz Maribora ob 18.40 v soboto V nedeljo smučarsko vežbanje pod vodstvom strokovnega učitelja Forstneriča, ki bo pokazal osnovne pojme Bilgerijeve metode. Povratek v nedeljo z večernim vlakom.

a— **Iz bolnice.** Včeraj so pripeljali v bolnico mlado kontoristinjo Albinco K., ki se je pri smučanju pri Treh ribnikih težko ponesrečila. Mlada gospodična je padla namreč tako nesrečno, da si je zlomila levico nad laktom. — Na pepelnično sredo popoldne pa se je pripravil delavec Štefan G., stanujoč na Pobrežju, da očisti neko pištolo. Pri tem je ravnal tako neprevidno, da se je pištola sprožila in mu je krogla hudo poškodovala levico v zapestju.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. Čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

11. februarja.

Ljubljana 7, 762.9, —7.8, 90, S1, 10, sneg, 10.0; Maribor 7, 762.4, —10.0, 80, NW4, 10, sneg, 1.0; Zagreb 7, 763.3, —11.0, 90, tiho, 8, sneg, 2.0; Beograd 7, 761.0, —10.0, 80, SW4, 10, sneg, 3.0; Sarajevo 7, 762.1, —12.0, 80, tiho, sneg 18.0, Skoplje 7, 756.1, 1.0, 90, E2, 8, dež, 1.0; Split, ni depeše.

Najvišja temperatura v Ljubljani —5.0, Mariboru —7.2, Zagrebu —5.0, Beogradu 2.0, Sarajevu 1.0, Skoplju 14.0; najnižja v Ljubljani —8.4, Mariboru —11.0, Zagrebu —11.0, Beogradu —11.0, Sarajevu —12.0, Skoplju 1.0.

Solnce vzhaja ob 7.8, zahaja ob 17.21, luna vzhaja ob 8.58, zahaja ob 22.37.

Iz Ptuja

j— **Drevi bo** igral v dvorani Glasbene Matice zagrebški klavirski virtuoz g. Peter Dumičić. Poskrbimo, da bo domači umetnik igral pred polno dvorano.

j— **Sokol** naznanja, da uprizori sokolska četa pri Sv. Urbanu v nedeljo 14. t. m. ob pol 16 v gostilni pri Bračiču v Rogoznici zabavno komedijo »Scampolo« v režiji br. Majcena. Ptujčane vabimo k tej prireditvi, da nagradijo s tem trud naših Sokolov, ki v hudih razmerah bijejo boj na deželi za sokolsko idejo.

Iz Šoštanja

š— **Krajevni odbor Rdečega križa** vabi članstvo in Rdečemu križu naklonjeno občinstvo na občni zbor, ki bo v soboto 13. t. m. ob 20. v salonu Mravljakove gostilne. Pridite!

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA
Začetek ob 20

Petek, 12.: Hlapci. Igra srednješolska organizacija »Žar« na drž. klasični gimnaziji. Izven.
Sobota, 13.: Vzrok. B
Nedelja, 14.: Ob 15 Jurček. Izven. Znižane cene. Mladinska predstava. — Ob 20 Dve nevesti. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 15.: Revna ko cerkvena miš. E.

LJUBLJANSKA OPERA
Začetek ob 20

Petek, 12.: Trije mušketirji. C.
Sobota, 13.: Carmen Red E. Gostuje ga. Ančica Mitrović iz Zagreba
Nedelja, 14.: Ob 15. Dežela smehljaja. Izven Znižane cene. — Ob 20. Tosca. Gostuje Marij Šimenc. Izven. Znižane cene
Ponedeljek, 15.: Zaprto.

*

Ljubljanska drama. V soboto 13. t. m. je repriza drame »Vzrok«, in sicer za red B.

Proslava 75-letnice Bernarda Shawa v Narodnem gledališču. V sredo 17. t. m. bo Narodno gledališče proslavilo 75-letnico najznamenitejšega današnjega pisatelja Bernarda Shawa, in sicer z vprizoritvijo njegove komedije »Zdravnik na razpotju«. Bernard Shaw je danes aktualnejši in popularnejši kot kedaj. Osupljiva vsestranost tega velikega umetnika, socialnega in moralnega reformatorja se kaže z vso silo tudi v tem njegovem najučinkovitejšem delu »Zdravnik na razpotju«, ki pride letos sploh prvič na slovenski oder. Svetovna kritika šteje Shawa med največje predstavnike današnjega človeštva, stavljajoč ga po etičnem in socialnem pomenu poleg Romaina Rollanda, I. Hauptmanna, Masaryka in drugih največjih duhovitih osebnosti Evrope. Upajmo, da bo tudi ljubljanska javnost dokazala s svojim obiskom živo zanimanje za velikega borca in iskatelja resnice. — Prevod je napravil Oton Župančič, režijo ima Ciril Debevec.

Ljubljanska opera. Opereta »Trije mušketirji« se ponovi v opernem gledališču danes za red C. V soboto 13. t. m. gostuje v naslovni vlogi opere Carmen« ga. Ančica Mitrovičeva, bivša članica ljubljanske opere, sedaj članica zagrebškega gledališča, ki pa je v poslednjih sezonah z velikimi uspehi delovala v Nemčiji. Vlogo »Carmen« v moderni režiji je kreirala lansko leto v Darmstadtu in celokupna stroga nemška kritika je izjavila da je gospa Mitrovičeva ena najboljših »Carmen« daleč naokoli. Za časa njenega sodelovanja v naši operi se je tudi naši gledališki publiki zredno priljubila in prepričani smo, da bo naše občinstvo toplo pozdravilo njen zopetni nastop na naših deskah. Poleg ge. Mitrovičeve nastopijo v glavnih vlogah še gdč. Mezetova ter gg. Ivič in Primožič. Opero dirigira ravnatelj Polič, režija je Kreftova.

ŠENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER
Začetek ob 20.15

Sobota, 13.: Sedem njegovih grehov.
Nedelja, 14.: Sedem njegovih grehov.

*

Premijera na šentjakobskem odru. Jutri in v nedeljo ob 20.15 bodo uprizorili Šentjakobčani izvrstno zabavno burko v 3 dejanjih s pevsko predigro: »Sedem njegovih grehov« (Rdeča krpa). Ta burka, ki sta jo spisala Julij Horst ir. Wolfgang Pellaczek, je letošnji »šlager« šentjakobskega odra in bo nedvomno zabavala občinstvo v isti meri, kakor pred leti burka »Pred porokoc ali »Svetnik«. Polna je komičnih situacij, da občinstvo ne bo prišlo iz smeha, ko bo spremljalo ubogega svetnika Bachmaierja, zagrizenega sovražnika žensk, ki pada iz zadrege v zadrego. Mož se je zaljubil v Otilijo, lepo tovarnarjevo soprogo. Pobriše jo za njo v letovišče Weisenbach in se izdaja tu za njenega moža, tovarnarja Sewalda. Pa tudi Otilijin mož Eric ne more strpeti doma brez ženice. Kako pa se začudi, ko naleti na ubogega svetnika Bachmaierja. Iz jeze in ljubosumnosti se predstavi kot svetnik Bachmaier. Sledi cela vrsta komičnih zapletov. Ubogi svetnik si nakoplje cel kup ovadb, dokler pod težo svojih grehov ne pobegne. Na svojem novem službenem mestu pa mora voditi preiskavo proti samemu sebi zaradi deliktov, ki jih je bil zakrivil kot lažni Sewald. K burki je priisal g. Danilo Bučar majano predigro in jo opremil s primerno muziko. Vlogo Bachmaierja igra priznani komik odra g. Lavrič. Vlogo zapeljivke Otilije pa igra priljubljena prvakinja odra gdč. Ervina Wrischerjeva, ki nastopi po presledku 2 let zopet v novi vlogi. Za smeh in zabavo skrbita še gdč. Gorjupova v vlogi bivše subrete in g. Moser v vlogi prof. Podersama. Večje vloge igrajo še gdč. Pirčeva in gg. Škerlj, Karus, Hanžič, Kukman, Kunc in Petrovčič. Ostale vloge so v rokah Bučarjeve in Koščakove ter Komana, Novaka, Tavčarja in Zalaznika. Pevsko predigro bo izvajala Danilo Bučar in mešani zbor. Režijo vodi g. Petrovčič. Ker vlada za predstavo veliko zanimanje, naj si občinstvo nabavi vstopnice z predprodaji v trgovini Karničnikovi na Starem trgu.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20

Petek, 12.: Zaprto
Sobota, 13.: ob 20 »Radikalna kura«. Gostovanje g. Josipa Daneša.

★

Gostovanje g. Josipa Daneša v »Radikalni kuri«. Po daljšem presledku bo zopet nastopil na mariborskem odru bivši član našega gledališča, priljubljeni komik g. Josip Daneš, sedaj član ljubljanskega gledališča. Gostoval bo v zabavni Dobovišekovi burki s petjem »Radikalna kura« kot Bombek, katerega uloga mu je poleg »Švejka« prinesla največ popularnosti. Torej gostovanje, ki ga bo mariborska publika gotovo vesela!

Iz Trbovelj

t— **Plenarna občinska seja bo v** soboto ob 16.

t— **Smučarski odsek SPD priredi** v nedeljo 14. t. m. smučarsko propagandno tekmo. V petek ob 19 sestanek vseh smučarjev v gostilni Forte.

t— **Članom Sokola.** Oni člani, ki se nameravajo udeležiti vsesokolskega zleta v Pragi naj se oglasijo do 20. t. m. pri tajniku br. Plevšaku Robertu ml., kjer bodo dobili potrebna pojasnila in navodila. Kdor se ne bi zglasil, se zleta ne more udeležiti.

t— **Popravek.** Predavanje v Sokolskem domu bo v soboto 13. t. m. in ne 18.

Gospodarstvo

Pred ureditvijo izvoza lesa

Beograd, 10. februarja.

Po pripravah za ureditev izvoza lesa iz dravske banovine, ki jih je vodila Osrednja sekcija lesnih trgovcev pri Zvezi trgovskih gremijev v Ljubljani, se je pri ministrstvu za trgovino in industrijo in pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine predstavila 4. t. m. deputacija Osrednje sekcije lesnih trgovcev, ki jo je vodil načelnik sekcije g. inž. Joško Kobi.

Deputacija je v smislu sklepov ki jih je napravil osrednji odbor sekcije, predložila ministru za trgovino in industrijo g. dr. Albertu Kramerju, nadalje pomočniku ministra za trgovino in industrijo g. Ivanu Mohoriču ter ravnatelju Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine g. dr. Jurju Tomičiču spomenico, v kateri je podrobno razložila katastrofalno stanje te naše gospodarske stroke, ki spada med najvažnejše.

Spomenica omenja, da je katastrofalno stanje ki grozi uničiti lesni izvoz in s tem važno postavko v naši zunanji trgovini, postavilo mnogo problemov ki odločno zahtevajo temeljite remedure v naši lesnoizvozni politiki. V času visoke konjunkture so se v mnogih ozirih zanemarjala načela solidne, realne in smotrene izvozne trgovine. Nezdravo razmerje, ki ga je prinesla popolna prostost lesne trgovine v obrtno-pravnem oziru, nerealna konkurenca, težkoče na inozemskih tržiščih itd so prinesle naši realni in solidni lesni trgovini in s tem našemu narodnemu gospodarstvu več stomilijonsko škodo. Vzroki tega neugodnega stanja pa leže v glavnem v neenotnem nastopanju, neinformiranosti in nepoznavanju zunanjih tržišč, predvsem pa tudi v popolni neorganiziranosti podjetij. Slovenska lesna trgovina odnosno industrija, ki občuti težke udarce zaradi teh nezdravih prilik v notranjosti in vso težo zapostavljanja naših proizvodov, se je za to strokovno združila v okviru legalnih organizacij. Ta strokovna organizacija slovenske lesne trgovine in industrije, ki je v svrho ureditve razmer pri izvozu lesa združila vse slovensko lesno gospodarstvo, želi, da bi se podprle njene težnje, ki jih narekuje nujna potreba po izboljšanju sedanjega kritičnega položaja.

Te težnje pa so osredotočene v želji po zakoniti ureditvi izvoza lesa.

Z zakonito ureditvijo izvoza lesa in s pomočjo organizacije hoče lesna trgovina in industrija doseči omejitev razširjenega prekupčevanja in šušmarstva v lesni stroki. Ti ukrepi naj pripomorejo do kvalitativnega napredka naših izvoznih lesnih proizvodov in do zaščite nasproti inozemskim odjemalcem, ki na nekaterih lesnih tržiščih do skrajnosti izkoriščajo neorganiziranost lesnih izvoznikov. Od zakonite zaščite izvoza lesa in organizacije pa lesna trgovina tudi pričakuje, da se bo z ureditvijo prodajnih prilik, z zboljšanjem kvalitete in z dvigom solidnosti ojačil naš izvoz v korist vsega narodnega gospodarstva

Deputacija je našla popolno razumevanje in uvidevnost za nujne potrebe lesne stroke. G. minister za trgovino in industrijo dr. Albert Kramer, kakor tudi pomočnik ministra g. Ivan Mohorič in direktor zavoda za pospeševanje zunanje trgovine g. dr. Tomičič so deputaciji obljubili, **da se bo to za lesno gospodarstvo izredno važno vprašanje v najkrajšem času uredilo po težnjah organizacije, če ne v okviru sedanjih zakonov, pa z novim zakonom o izvozu lesa.**

Osobito zanimanje za težnje, ki jih je predložila deputacija je pokazal tudi Zavod za pospeševanje zunanje trgovine. Za uspeh akcije se mnogo prizadeva tudi narodni poslanec g. Fran Pavernik. Želeno torej upati, da bo smotreno in vzajemno delo v naših gremijalnih lesnih sekcijah in v Osrednji sekciji lesnih trgovcev rodilo uspehe, ki bodo v prid vsemu našemu lesnemu gospodarstvu

Stanje Narodne banke

Po najnovejšem izkazu od 8. t. m. se stanje Narodne banke v prvi četrtini februarja ni znatneje spremenilo. Devizne rezerve so se zmanjšale za 29 na 259 milijonov Din, dočim se je podlaga v zlatu in v valutah povečala za 0.7 milijona Din. Povečanje za 0.7 milijona Din je zabeležiti tudi pri devizah, ki se ne vštevajo v podlago. Posojila, ki so od početka leta stalno nazadovala, so se v prvi četrtini februarja neznatno dvignila, in sicer za 1.3 milijona Din. Pri tem se je menični portfelj povečal za 7.5 milijona Din, lombardna posojila pa so se zmanjšala za 6.1 milijona Din. Vrhu tega opažamo med aktivami povečanje začasnega avansa glavne državne blagajne za 51 na 431 milijonov Din

Obtok bankovcev kaže le neznatno povečanje, in sicer za 45 na 4990 milijonov Din. Povečanje obtoka bi bilo glede na zmanjšanje obveznosti na pokaz precej večje, če se ne bi istočasno povečale obveznosti z rokom za 72 na 980 milijonov Din. To povečanje obveznosti z rokom je nastalo, ker so se tudi v prvi četrtini februarja denarni zavodi v večji meri poslužili ugodnosti nakupa blagajniških bonov Narodne banke, ki nosijo 4 do 6 odstotne obresti. Ker so privatne žirovne vloge pri Narodni banki skoro v enaki meri nazadovale, kakor so se povečale obveznosti z rokom, zato lahko sklepamo, da so denarni zavodi s sredstvi, ki so jih imeli na žirovnih računih pri Narodni banki, kupili blagajniške bone Narodne banke.

Stanje na dan 8. t. m. je bilo naslednje v milijonih Din; v oklepajih razlike nasproti stanju od 31. januarja): *aktiva:* podlaga 2020.4 (— 28.4), od tega v zlatu 1759.1 (+ 0.2), v valutah 2.7 (+ 0.5), v devizah 258.7 (— 29.2); posojila na menice 1946.6 (+ 7.5) lombard 270.6 (— 6.1); začasni avans glavne državne blagajne 431.0 (+ 51.0); *pasiva:* obtok bankovcev 4990.2 (+ 45.4): obveznosti na pokaz 604.6 (— 94.2), od tega nasproti državi 39.9 (— 16.2), po žirovnih računih 516.6 (— 65.7), po raznih računih (državna gospodarska podjetja) 48.1 (— 12.3): obveznosti z rokom 979.9 (+ 72.3) Razmerje kritja se zaradi nazadovanja skupne vsote bankovcev in obveznosti z rokom ni znatneje spremenilo. *Kritje v samem zlatu se je povečalo od 31.1 odst na 31.4 odst., kritje v zlatu in devizah pa je za malenkost nazadovalo od 36.3 odst. na 36.1 odst*

= **Nadaljnje naraščanje insolvenc.** Po podatkih, ki jih je pravkar objavila splošna državna statistika o številu konkurzov in poravnalnih postopanj v januarju, smo imeli v tem mesecu **nič manj kakor 185 insolvenc nasproti 173 v decembru, 156 v novembru, 118 v oktobru in 114 v septembru. Število insolvenc torej nadalje narašča. V letošnjem januarju smo imeli še enkrat toliko insolvenc kakor lani v januarju (90) in trikrat toliko kakor v januarju 1929 (63).** Od skupnega števila v januarju zabeleženih insolvenc jih odpade 74 na konkurze (lani v januarju 35) in 111 na prisilne poravnave, lani (55). Na posamezne banovine se januarske insolvence razdelijo takole na konkurze in poravnave (v oklepajih odgovarjajoči podatki za januar preteklega leta): dravska banovina 10 + 17 (5 + 7), savska 8 + 32 (4 + 13), dunavska 15 + 26 (12 + 26), vardarska 12 + 1 (3 + 0), vrbaska 1 + 9 (0 + 0), drinska 8 + 7 (3 + 6), zetska 2 + 4 (2 + 1), moravska 8 + 1 (4 + 1), primorska 7 + 7 (0 + 0) in področje Beograda 3 + 7 (2 + 1). **V dravski banovini smo imeli torej v januarju vsega 27 insolvenc nasproti 12 v preteklem januarju.**

= **Težkoče pri izvajanju avstrijskih klirinških pogodb.** V avstrijskih gospodarskih krogih prihaja vedno bolj do izraza nezadovoljstvo zaradi uvedbe deviznih kliringov s sosednimi državami. **Ker so avstrijske obveznosti za uvoženo blago večinoma večje nego obveznosti uvoznikov drugih pogodbenih držav, zato tudi vplačila pri avstrijski Narodni banki znatno presegajo vplačila pri novčaničnih bankah onih držav, s katerimi so v veljavi take pogodbe. V Avstriji je bilo v okviru klirinške pogodbe z našo državo vplačanih že okrog 2 milijona šilingov (16 milijonov Din), v Jugoslaviji pa baje komaj okrog 600.000 Din. Ker pa dobivajo jugoslovenski izvozniki protivrednost v Avstriji izvršenih vplačil le iz sredstev, ki prihajajo od vplačil jugoslovenskih uvoznikov, zato bodo morali naši izvozniki predvidoma čakati na denar dalj časa. Pri naših izvoznikih se je že udomačilo, da zahtevajo od avstrijskih uvoznikov pristanek na primerne obresti (12 %) za čas, dokler bodo morali čakati na denar, ali pa zahtevajo, kakor n. pr. pri koruzi, ki se izvaža v Avstrijo, k dnevni ceni 10% pribitek. Avstrijski uvozniki se pritožujejo, da morajo na eni strani pristajati na obresti ali na višje cene, na drugi strani pa jim denar brezplodno leži pri avstrijski Narodni banki. Enak položaj je nastal v izvajanju klirinške pogodbe z Italijo, v Švici pa znašajo vplačila v kliringu komaj eno petdesetino avstrijskih vplačil.**

= **Carinski dohodki. Med vsemi državnimi davčnimi dohodki so zaradi gospodarske krize odnosno zaradi občutnega nazadovanja uvoza najbolj nazadovali carinski dohodki. V decembru so znašali 79.0 milijona** Din nasproti 109.3 milijona Din **v decembru 1930. V 9 mesecih tekočega proračunskega leta (april - december 1931) so znašali carinski dohodki 856.2 milijona Din nasproti 1141.0 milijona Din v odgovarjajočem razdobju zadnjega proračunskega leta. Nazadovanje znaša torej 284.8 milijona Din** ali 25 %.

= **Krediti za nabavo semen.** Z odlokom kmetijskega ministra je iz državnega kmetijskega zaklada določeno 1.400.000 Din za nabavo semen jarih posevkov, ki se imajo razdeliti kmetovalcem tako, da država da kmetovalcem 35 % semen zastonj, dočim mora kmetovalec ostalih 65 % vrniti v enem letu iz pridelka. Od skupnega zneska dobi kraljevska banska uprava dravske banovine v ta namen 140.000 Din. Banska uprava mora tretjino razpoložljivih sredstev porabiti za nakup semena krmilnih rastlin in dve tretjini za nakup semen lanu, konoplje, krompirja, ovsa, pivovarskega ječmena, koruze in ajde. Semena se bodo razdelila preko sreskih kmetijskih referentov predvsem skrbnim kmetovalcem, zlasti onim, ki so bili oškodovani od toče.

= **Izvoz živine preko Boh. Bistrice.** Ministrstvo za kmetijstvo je v sporazumu z italijanskimi oblastmi reguliralo promet z živino iz naše države v Italijo preko obmejnih postaj Boh. Bistrica - Podbrdo (Piedicolle). Po tem sporazumu je mogoče izvažati živino preko teh dveh obmejnih postaj samo enkrat na teden, in sicer v četrtek. Interesenti so dolžni 24 ur prej prijaviti pošiljko živine italijanski carinarnici v Podbrdu. O tem sporazumu je kmetijsko ministrstvo obvestilo obmejne veterinarske postaje in generalno direkcijo železnic.

= **Vpisi v trgovinski register.** V trgovinski register so se vpisale naslednje tvrdke: Gradbena družba I. Slavec & Cg, družba z o. z. v Kranju (osnovna glavnica 240 tisoč dinarjev; poslovodje: Jos. Slavec, stavbenik, Kranj in Mil. Robežnik, zasebnik, Vič pri Ljubljani). — Polak Jurij in drugovi, strojno mizarstvo, družba z o. z., Kranj (glavnica 130.000 Din; poslovodje: Al. Pogačnik, mizar, Kranj in Jurij Polak, mizar, Stražišče). — Jugostroj, družba z o. z., Ljubljana (zastopstvo inozemskih strojnih tvornic; glavnica 13.000 Din; poslovodje: inž. Kurt Hoffmann, Vaduz, Liechtenstein, inž. Dietz Hengerer, Ljubljana in inž. Egon Gallasch, Ljubljana). — Weiser & Cie., družba z o. z. Ljubljana (založba, prodaja in razpošiljanje knjig; glavnica 30.000 Din; poslovodje: Weiser Leo, knjigotržec, Dunaj VII., Verena Peganova, zasebnica, Ljubljana). — »Šuma«, družba z o. z. Sušilnica in veletrgovina šumskih semen ter šumska industrija, Ljubljana (glavnica 30.000 Din; poslovodja: dr. Fr. Jenko, trgovec v Ljubljani. — »Triglav«, tovarna kisa, družba z o. z., Na Klancu pri Kranju (osnovna glavnica 40.000 Din: poslovodje: Emerik Eržen, zasebnik, Kranj, Iv. Strniša, sodarski mojster, Zg. Pirniče, p. Medvode). — Arh Ivan, trgovina z lesom, Boh. Češnjica. — Anton Skok, glavni zastopnik tvrdke Gallica Villeneuve, La Garenne pri Parizu. — Boris Samsa, trgovina z lesom, Gradec pri Litiji. — Ivan Bogataj, trgovina z električnimi aparati in koncesijonirano elektrotehnično podjetje, Ljubljana. — Franc Demšar, trgovina z lesom in izdelovanje ter prodaja škrilja.

= **V likvidacijo sta stopili:** »Depac, parna pekarna v Ljubljani, r. z. z o. z. in **Savez agrarnih zajednic v Mariboru, r. z. z o. z.**

= **Zadružni register. V zadružni** register so se vpisale **nastopne zadruge:** Blejska sanacijska zadruga na Bledu, r. z. z o. z.; »Dom učiteljice, r. z. z o. z. v Ljubljani; Kreditna zadruga **za preskrbo stanovanj,** r. z. z o. z. v Ljubljani; Mizarska zadruga v Ljubljani, r. z. z o. z. Ljubljana, Trnovo; Mlinarska zadruga v Ljubljani, r. z. z o. z., Ljubljana; Podporna zadruga državnih policijskih nameščencev in upokojencev dravske banovine v Ljubljani, r. z. z o. z.; Vzajemna perutninarska zadruga v Ljubljani, r. z. z. o. z.; Zadruga za rejo živali plemenite kožuhovine v Ljubljani, r. z. z o. z.; Kmetijska strojna zadruga v Retečah pri Škofji Loki, r. z. z o. z.; Mlekarska zadruga v Stavodniu nad Škofjo Loko, r. z. z o. z.; Prva radnička pekara kao zadruga s. o. j. v Zagrebu, podružnica v Ljubljani

= **Dobave.** Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 18 t. m. ponudbe glede dobave lesa, 200 kg pisanih cunj za čiščenje strojev, 1 mlinskega kamna, vijakov in raznega orodja. Dne 2. marca se bo vršila pri ekonomskem oddelku uprave državnih monopolov v Beogradu ofertna licitacija glede dobave 50.000 komadov molvoza. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

Borze

11. februarja.

Na ljubljanski borzi je deviza London danes ponovno nekoliko popustila, deloma pa je nazadovala tudi deviza Bruselj. Ponovno sta se okrepili devizi Berlin in Praga. Na tržišču valut so nudili avstrijske šilinge po 790 denar.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda danes za malenkost nazadovala in se je trgovala za kaso po 249 in 250, za februar po 245 in za marc po 248, 246 in 245 (beograjski tečaji so bili nekoliko višji). Nekaj prometa je bilo tudi v dolarskih papirjih, in sicer v 7% Blairovem posojilu po 47 in 46.50, v 8% Blairovem posojilu po 55 in v 7% Seligmannovem posojilu po 46 in 48.50

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2266.29 — 2277.65, Berlin 1331.96—1342.76, Bruselj 783.19 do 787.13, Curih 1096.15 — 1101.65, London 191.50—193.10, Newyork 5595.73—5623.99, Pariz 221.14—222.26, Praga 166.32—167.18, Trst 291.10—293.50

Zagreb. Amsterdam 2266.29—2277.65, Bruselj 783.19—787.13, London 191.50—193.10, Milan 291.10 — 293.50, Newyork kabel 5617.73—5645.99, Newyork ček 5595.73 do 5623.99, Pariz 221.14—222.26, Praga 166.32 do 167.18, Curih 1096.15—1101.65.

Curih. Beograd 9.05, Pariz 20.1750, London 17.52, Newyork 512.50, Bruselj 71.45, Milan 26.5750, Madrid 40.25, Amsterdam 206.55, Berlin 121.70, Stockholm 98.50, Oslo 95.25, Kobenhavn 96.50, Sofija 3.71, Praga 15.1750, Varšava 57.45, Bukarešta 3.05.

Efekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 249—250, za februar 245—248, za marc 244 do 248, 4-odst. agrarne obveznice 28—32, 6-odst. begluške obveznice 40—42, 7-odst. Blair 46.50—47, 8-odst. Blair 54—55, 7-odst. Drž. hip. banka 48.50—49

Beograd. Vojna škoda 252.50, 250, 251 zaključek, za februar 246, 248 zaklj., 7-odst. investicijsko 58.50 zaklj., 4-odst. agrarne 31 blago., 6-odst. begluške 43, 42, 41 zaklj., 7-odstotni Blair 46 — 47.50, 7% Drž. hipotek. banka 49.50, 49.75 zaklj., Narodna banka 5000 zaklj.

Dunaj. Bankverein 11.50, Eskomptegesell. 113, Dunav - Sava - Jadran 13.51, Staatseisenbahngesellschaft 17.90, Trbovlje 31.50, Alpine - Montan. 12.52, Sečerana 25.60.

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago,** 11. februarja. Začetni tečaji: **Pšenica:** za marc 56, za maj 58.75, za julij 59.875, za september 61; **koruza:** za marc 36.25, za maj 39, za julij 41, za september 42.50; **oves:** za maj 24.875; **rž:** za marc 41.875, za maj 45.125.

+ **Winnipeg,** 11. februarja. Začetni tečaji: **Pšenica:** za maj 64, za julij 65.50, za oktober 67.785.

+ **Novosadska blagovna borza** (11. t. m.). Tendenca nespremenjena. Promet 36 vagonov. **Rž:** baška 165 — 170. — **Oves:** baški sremski banaški 125 — 130. **Ječmen:** baški in sremski 63/64 kg 125 — 130, baški in sremski, pomladni 67/68 kg 150 — 160. **Koruza:** baška in banaška 68 — 70; baška, okolica Sombor 70 — 71, baška, sremska, za marc maj 76 — 78, sremska 70 do 71; sremska, pariteta Šid 73 — 74, »2« 340 — 360; »5« 305 — 310; »6« 255 do 265; »7« 190 — 200, »8« 122.50 — 127.50 — **Otrobi:** baški in sremski 85 — 90, banatski 80 — 85. **Fižol:** baški, sremski, beli, brez vreče 180 — 185

+ **Budimpeštanska terminska borza** (11. t. m.). Tendenca mirna, promet omejen. — **Pšenica:** za marc 11.92 do 11.93, za maj 12.72—12.73; **rž:** za marc 13.20—13.25; za maj 14.08—14.12; **koruza:** za maj 14.43 do 14.45.

21.000 pol davčnih zavezancev v Ljubljani

Ljubljana, 11. februarja.

Včeraj je bil na magistratu zaključen popis davčnih zavezancev za l. 1932. V sobi št. 21 je bil organiziran poseben urad, ki je sprejemal izjave hišnih posestnikov in popisne pole davčnih zavezancev. Mestna občina je letos uvedla v to svrho povsem nove obrazce, ki vsebujejo razne, za posamezne davčne obvezance lahko tudi prav delikatne rubrike. Dotok strank v popisni urad je bil zlasti zadnje dneve izredno velik. V ponedeljek je urad prejel okoli 7000 pol, ki jih je prineslo nad 500 strank. Od zjutraj pa do opoldne je bila v ozki sobi pravcata gneča. Popisne pole pa so sprejemali letos samo trije uradniki.

Popisni urad je dobil vrnjenih nad 21.000 pol davčnih zavezancev in okoli 4000 izjav hišnih posestnikov. V popisnih polah so nekateri hoteli biti šaljivi. Tako je znan akademski slikar k rubriki glede stanovanja pripomnil: »V lastnem brlogu.« V rubriko, če ima nad 2500 Din mesečnih dohodkov, je sarkastično pripisal: »Od kod?« Naposled je v rubriki, če je invalid in koliko odstoten, zapisal: »150!«

Iz popisnih pol pa odseva tudi beda sirot in staroupokojencev. Neka sirota po državnem uradniku je napisala, da prejema državno miloščino in da je lani plačala 48 Din davka.

Najhujše je bilo za najemnine in podnajemnine. Nekateri najemniki so popisno polo sami prinesli na magistrat, ker so se branili izpolniti rubriko o letni najemnini.

Stanovanjski urad je zadnji čas začel zbirati podatke o višini najemnin. Po dosedanjih informacijah je v Ljubljani približno ¼ hišnih posestnikov, ki zahtevajo za stanovanje najemnino pod zlato pariteto že ves čas po vojni. Prejšnje krone so spremenili le v dinarje. Tako je znan primer, da plačuje neka stranka za dvosobno stanovanje mesečno 40 Din. Druga četrtina hišnih posestnikov je držala zlato pariteto; krone je pomnožila z 12. Dobra polovica hišnih posestnikov pa je šla nad zlato pariteto in proti tem je naperjen oster boj.

Popisni urad sedaj pregleduje vrnjene pole davčnih zavezancev po tekočih številkah in bo to delo trajalo dober mesec dni. Po sortiranju pol bo ves materijal izročen mestni davčni upravi.

Sokol

I. smučarska tekma saveza SKJ

Del vodstva tekme je že od ponedeljka v Bohinjski Bistrici, da vodi in nadzoruje zadnje priprave za sobotna in nedeljska tekmovanja našega Sokolstva

Tekmovalne proge za člane in članice so že določene in se zaznamujejo. Proga za člane bo dolga 18 km in bo vsak tretji kilometer vidno označen; na polovici proge in na cilju bo okrepčevališče. Tekma v smuških likih bo nad kolodvorom nad vasjo Ravne. Za članice sta pripravljeni dve tekmovalni progi, ena na 10 km in druga na 6 km. Pri teh bo označen vsak drugi kilometer. Skakalnica na Poljah, kjer se bodo vršili skoki, je pripravljena in bo, kakor vse kaže, v idealnem stanju.

Število tekmovalcev bo precejšnje. Dozdaj se jih je prijavilo za tekmo na daljavo 18 km 35, za tekmo v smuških likih 22, za skoke 16 in za sestavljeno tekmo 12 članov ter 3 članice za tekmo na daljavo 6 km. Konkurenca bo torej huda, zlasti še, ker se bo pri teh tekmah tudi odločilo, kdo bo zastopal naše Sokolstvo na tekmi za prvenstvo Zveze slovanskega sokolstva v Štrbskem Plesu.

Kakor smo že poudarili, bo pa ta tekma važna tudi zato, ker se bodo po uspehih, ki bodo na njej doseženi, tekmovalci in tekmovalke razvrstile v razrede po novem tekmovalnem redu.

Najboljši tekmovalci in tekmovalke dobe diplome, in sicer pri tekmah na daljavo 18 km, 10 km, 6 km in smuških likih razen prvega tudi vsi, ki so se prismučali na cilj vsaj v času, ki je za 15 odst. slabši od zmagovalčevega časa, pri skokih in sestavljeni tekmi pa poleg prvega tudi vsi, ki so si priborili vsaj 85 odst. zmagovalčevih točk

Uspehi tekmovanja se bodo razglasili v nedeljo ob 18. uri v Sokolskem domu v Bohinjski Bistrici, kjer bo tudi na razpolago okrepčilo.

Poseben izletniški vlak bo vozil. Iz Ljubljane bo odšel v nedeljo ob 5.21 in pride v Bohinjsko Bistrico ob 8.57. Vračal se bo iz Bohinjske Bistrice ob 19.10 in bo prišel v Ljubljano ob 22.10. Vožnja bo polovična, legitimacije ne bodo potrebne.

Najzanimivejša točka vsega sporeda bo za občinstvo seveda tekma v skokih, za katero se je doslej priglasilo 16 tekmovalcev. Imena prijavljenih bratov, ki jih poznamo že iz župnih tekem, so nam porok, da bodo imeli gledalci pri tekmi užitek. Pri skakalnici bo preskrbljeno za prigrizek in toplo pijačo.

Snežne razmere bodo zaradi snega ki je prav te dni padel, izvrstne in lahko pričakujemo, da bodo dosegli naši tekmovalci v vseh tekmovalnih panogah prav lepe uspehe. Ker je ves svet okrog Bohinjske Bistrice kakor ustvarjen za smučanje, se obeta občinstvu poleg drugega tudi nekaj ur užitka na beli odeji.

Spored smučarskih tekem saveza Sokola kraljevine Jugoslavije v Bohinjski Bistrici 13. in 14. t. m.: V soboto 13. tega meseca: ob 14. tekma članov na daljavo 18 km, nastopno mesto v Boh. Bistrici pri gostilni »Bec«, cilj pri Sokolskem domu. **V nedeljo 14. t. m.:** ob 8. tekma članic na daljavo 6 in 10 km, nastopno mesto in cilj v Boh. Bistrici pred občinskim domom; ob 9. tekma članov v smuških likih (slalom) na 3 km, nastopno mesto nad vasjo Ravne; ob 14. tekma članov v skokih na skakalnici na Poljah.

Radio

Izvleček iz programov

Petek, 12. februarja

LJUBLJANA 11.30: Šolska ura. — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Gospodinjska ura. — 19: Francoščina. — 19.30: Prenos produkcije glasbene akademije z Dunaja. — 20.20: Prenos iz Beograda. — 22.30: Napoved časa in poročila.

Sobota, 13. februarja

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče. — 17: Mladinska ura. — 18: Žumberaški uskoki. — 18.30: Človek in stroj. — 19: Angleščina. — 19.30: Mladinska šolska organizacija. — 20: Klavirski koncert ge Šmale - Švajgerjeve. — 20.45: Samospevi gdč. Kosovine. — 21.15: Citre s spremljevanjem kitare. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Salonski kvintet.

BEOGRAD 12.05: Radio-orkester. — 17: Popoldanski koncert. — 20: Čelo-koncert. — 20.40: Veseloigra. — 21.10. Mešan program. — 22.40: Poročila. — 23: Jazz. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17.30: Lahka godba. — 20.30: Tamburaški zbor. — PRAGA 16.10: Koncert iz Brna. — 20: Monstre-kabaret. — 22.45: Mešan program. — BRNO 16.10: Orkester. — 20: Ves program iz Prage. — VARŠAVA 17.35: Koncert mladih talentov. — 18.30: Mladinski koncert. — 20.15: Lahka glasba. — 22.10: Chopinove klavirske skladbe. — 22.50: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Orkester. — 15.50: Plošče. — 17: Vojaška godba. — 20.05: Lahka godba orkestra. — 21.20: Komorna glasba. — 22.40: Ciganska godba iz Budimpešte. — BERLIN 20.30: Kabaretni program. — KÖNIGSBERG 16.15: Popoldanski koncert. — 20.30: Prenos vsega programa iz Berlina. — MÜHLACKER 16.50: Koncert orkestra in solistov. — 19.45: Mešan program. — 20.30: Prenos kabaretnega programa iz Berlina. — 22.35: Plesna glasba. — BUDIMPEŠTA 17.30: Koncert dunajske glasbe. — 20.05: Dramski večer.

Iz življenja in sveta

Poskusi za dvig podmornice „M 2“

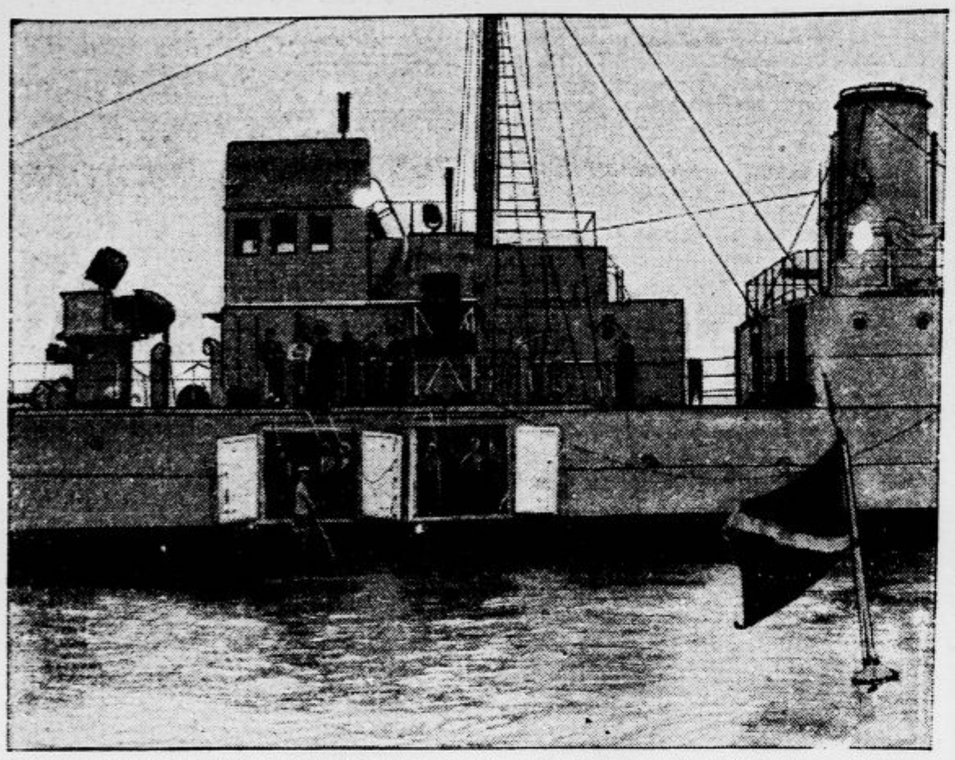

Ko so po dolgem iskanju končno našli kraj, kjer se je potopila angleška podmornica »M 2« s 54 možmi posadke, so pričeli zdaj s potapljaškimi deli. Boja v ospredju kaže mesto, kjer leži podmornica na morskem dnu

Največje mesto na svetu

Dr. Joseph A. Hile, ravnatelj Statističnega urada Zedinjenih držav, je sporočil, da je New York končno glede števila prebivalcev premagal doslej največje mesto na svetu, London. Dočim šteje jedro londonskega mesta 4,396.821 prebivalcev, jih šteje New York 6.930.446.

New York je rasel vse hitreje nego ostalih devet največjih svetovnih mest: London, Berlin, Chicago Pariz, Osaka, Tokio, Buenos Aires, Moskva in Rio de Janeiro. V zadnjih tridesetih letih se je število njegovega prebivalstva podvojilo, v nekih letih je naraščalo za 200.000 duš. London je n. pr. za 200.000 duš prirastka rabil celo zadnje desetletje.

Vprašanje je, kako se bo New York razvijal v bodoče. Profesorja Pearl in Reed sta prerokovala, da bo štel leta 2000. okoli 20 milijonov ljudi. A to se bržkone ne bo zgodilo in bržkone bo ostal okrog sedanjega števila, kakor ostaja n. pr. London pri svojem. Vzroki so različni. Predvsem je prebitek rojstev v zadnjih letih komaj za pol odstotka nad številom smrti. Drugič je prenehal dotok priseljencev, ki mu je doslej najbolj večal število prebivalcev. Danes je več ljudi, ki Ameriko zapuščajo, nego onih, ki se v Ameriko priseljujejo. Tretjič pa oblasti same ne podpirajo dotoka priseljencev v mesto. V zadnjih letih pred ustavitvijo priseljevanja se je moral vsak priseljenec izkazati z voznim listkom za notranjost dežele. Kaj so priseljenci pomenili za New York, kažejo naslednje številke:

73 odstotkov vsega prebivalstva je »tujega, belega izvora«, to pomeni, da so se ti prebivalci ali pa njihovi starši rodili zunaj Amerike. Samo 22 odstotkov je »pristnih« Američanov. Zamorci, ki žive predvsem v svoji četrti Harlemu, so se v zadnjih desetih letih podvojili in tvorijo 5 odstotkov vsega prebivalstva. V New Yorku živijo zastopniki vseh narodov tega sveta. Najštevilnejši so med tujci Italijani, ki štejejo okroglo milijon duš. Irci jim sledijo s preko 600 000 dušami. Števila katolikov, protestantov in židov so prilično enaka.

Zdravstvene razmere so v metropoli sveta izvrstne. Zaradi izborne preskrbe z vodo je število primerov legarja zelo majhno: umrljivost dojenčkov znaša 57 na 1000 porodov; število tuberkulotikov znaša komaj 73.1 na 100.000 prebivalcev! Pač pa je zelo visoko število oseb, ki umrejo zaradi raka in srčnih bolezni.

Predlanskim je bilo v New Yorku 750 tisoč brezposelnih (lani jih je moralo biti še mnogo več); med temi jih je pripadalo 24.3 odstotka tdgovinski stroki, 34.8 odst. pa industrijski. Že to kaže, da je New York bolj industrijsko nego trgovinsko mesto. Povprečno sfabricira New York letno za 6 milijard dolarjev raznih izdelkov.

K rudniški katastrofi pri Charleroiu

Pri katastrofi v Marchienneu (pri Charleroiu) se je posrečilo rešiti 8 rudarjev, 17 rudarjev pa je našlo smrt v globini 1250 m. Levo: prevoz ranjenih rudarjev. Desno: belgijski kralj Albert na obisku pri rešencih v bolnici

Pravkar je izšla

nova številka

ilustrovane tedenske revije

„ŽIVLJENJE IN SVET“

z naslednjo vsebino:

»SKOK ČEZ KRIZO« (slika H. Smrekarja)
DIHALNI FERMENT (s sliko)
NAJSTARŠI SESAVCI SVETA (s slikami)
RUSIJA NA DALJNEM VZHODU (s slikami)
ZDRAVNIKOVI VTISKI V ZEDINJENIH DRŽAVAH (s sliko)
ODMOR V GLEDALIŠČIH (R. Riege — lesores)
OGROMNI LLOYDOV JEZ V INDIJI (s slikami)
ZNAMKE PRIPOVEDUJEJO (Papež odpira zlata vrata — s sliko)
»MERCURE DE FRANCE« O NAS (s sliko)
NOSILEC MALTE (W. Geissler — lesorez)
ZIMA (slike)
NA ROMUNSKI MARNI (Iz »Knjige spominov« — dr. Ivan Lah — z ilustracijami N. Pirnata)
IZ MUKDENA V PEKING (s slikami)
MEDVED (R. Hänny — lesorez)
RAK IN DRUGE NOVE TVORBE
HERKULANUM VSTAJA IZ LAVE (s sliko)
TAKO SEM PRIŠEL K FILMU (Maurice Chevalier — s sliko)
TRI MINUTE POTOVANJA (Običaji v stari Japonski — s sliko)
ŠAH
KARIKATURE
O BISTVU LJUBEZNI
HUMOR

»ŽIVLJENJE IN SVET« izhaja tedensko in stane polletno (zaključena knjiga) Din 40.—, mesečno Din 8.—. Posamezne številke Din 2 po vseh trafikah. — Naroča se pri upravi: Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

Kdo bo njen četrti mož?

Pola Negri,

je po bolezni že toliko okrevala, da misli na svojo četrto poroko. Ameriški listi hočejo vedeti da je njen sedanji »izvoljenec« neki ameriški večkratni milijonar ,ki je 15 let starejši od nje.

Požar na plesišču

Na praškem otoku sredi Vltave, kjer stoji poslopje s splošno znano plesno dvorano, je izbruhnil požar, pri katerem je zgorela stavba od vrha do tal.

Usodnega večera je bil v plesni dvorani maskiran ples praških cestnih železničarjev. Plesalci so bili tako židane volje, da ni nihče opazil, kako jim gori streha nad glavami. Šele neki motociklist, ki se je vozil z motornim kolesom po Legionarskem mostu, je opazil, da ližejo streho plameni, nakar je opozoril bližnjega stražnika na ogenj.

Prireditelji plesa so v pomirjenje plesalcev naročili godbi naj zasvira tango, tako da so mogli plesalci brez panike ostaviti dvorano. Zmeda je nastala šele tedaj, ko se je udrl strop in so začeli plameni švigati v dvorano. Občinstvo je vdrlo k garderobam, pograbilo, kar mu je prišlo pod roke in bežalo na vse strani, da si otme vsaj življenje.

Kitajska delegacija v Ženevi

Kakor japonska delegacija tako vzbuja tudi kitajsko zastopstvo poseben interes v Ženevi. Kitajska delegacija prebiva v zasebni hiši v Rue Charles Gallond in se izogibije vsakemu stiku z Japonci. Na sliki: vodja delegacije dr. Jen se razgovarja s svojimi tajniki

Po lübeškem procesu

V pariškem »Matinu« priobčuje Louis Forest naslednji epilog k lübeškemu procesu:

Žalostna zgodba s protituberkuloznimi cepljenji v Lübecku je končana.

68 otrok je umrlo, ker so v Lübecku cepivo B. C. G., ki ga je poslal pariški Pasteurjev zavod, zastrupili z virulentnimi bacili.

Sledil sem tej drami z vso pozornostjo od začetka. Tragedija je bila dvojna, fizična in znanstvena po eni strani, moralna in mednarodna po drugi.

Zadostovalo bi obiskati laboratorij Pasteurjevega zavoda kjer izdelujejo cepivo, da bi razumel izvor katastrofe. Previdnost je pri nas pretirana do skrajnosti. Noben škodljiv bacil ne more priti v cepivo. V Lübecku pa je bila blazna nemarnost na dlani.

Od vsega začetka smo hvalili v tem listu lojalnost nemških učenjakov, ki so bili izbrani za preiskovalno komisijo. Napako so ugotovili kmalu. Dva zdravnika, ki sta bila kriva tako težke napake, sta bila obsojena, prof. Deycke in dr. Altstaedt.

V istem času so bili vsaj moralno obsojeni provokaterni listi in brezvestni zagovorniki, ki so se posluževali te žalostne zadeve, da so uprizorili proti Franciji novo gonjo. Če pomislimo, da so lübeški proces imenovali »Calmettov proces«, lahko izmerimo, do kam utegne priti sistematična nelojalnost.

Lübeška razsodba je opozorilo. Hitlerizem ni mogel odvrniti mučne dolžnosti sodnikov in znanstvenikov, ki so imeli nalogo, da pogledajo stvari do dna. Ti se niso dali v svoji sodbi premotiti po vnanjih vplivih. Ta sodba, ki predstavlja akt pravičnosti, je obenem zadoščenje svetovni vesti ... in morda tudi upanje za bodočnost.

Mož, ki je dal Parizu razsvetljavo

V Parizu je umrl Ferdinand Jacopozzi, star 54 let. Podlegel je operaciji. Jacopozzi je bil rodom Italijan iz Firenze in si je 1900 pridobil francosko državljanstvo. Po poklicu je bil inženjer. Fantastična svetlobna reklama Citroenove avtomobilske družbe ga je na mah povzdignila med obče znane pariške osebnosti. Pariški prilastek »ville de lumiere« je ustvaril prav za prav on, ki je poleg razsvetljave Eifflovega stolpa, trga Vendome in Etoilea oskrbel še nešteto učinkovitih razsvetljav v raznih trgovskih hišah. Pod Jacopozzijevo genialno režijo na Kazinskem trgu Monte Carla se je tudi ta kraj spremenil v fantastično orientalsko bajko. Umel je v palme skriti žaromete tako učinkovito in neopazno, da je napravljal trg vtis podzemske jame in raja za grešnike na zemlji.

Smrt vdove bivšega kitajskega cesarja

Vdova po bivšem kitajskem cesarju Tungših je umrla v nekem pekingškem samostanu stara 76 let. Zadnja leta je prebila popolnoma osamljena. Po smrti kraljice-vdove bodo Japonci gotovo skušali pregovoriti pokojničinega posinovljenca Hsuantunga, naj bi sprejel cesarski prestol v Mandžuriji.

Tudi žrtev krize

Ena največjih francoskih delniških družb za trgovanje z živili »Societé des Economats du Centre«, ki ima centralo v Clermont Ferrandu in 1200 podružnic v vsej Franciji je prišla v plačilne težave in zaprosila oblast za dovolitev poravnalnega postopanja. Pasiva družbe znašajo 50 do 60 milijonov frankov. Družbi je predsedoval v zadnjem času Jean Defrados, ki ga je oblast že poklicala na zagovor.

Nova reševalna boja za podmornice

K tej naši sliki, ki smo jo priobčili 10. t. m., smo prejeli naslednje pismo:

»Skoraj točno enak izum sem predložil naši vojni mornarici že v decembru 1925. Izpopolnjeni popis sem poslal še enkrat 15. VIII. 1928. Ker ni bilo uspeha, sem pisal tudi na Jadransko plovidbo na Sušaku in direkcijo pomorskega saobračaja v Splitu. Od tega urada sem dobil poziv, naj plačam kolek za vlogo — to je bil ves uspeh.

Pripomnim, da bi po mojem načrtu dosegli še veliko več, kakor obljubuje angleški tekmec, namreč možnost signaliziranja, dovajanja zraka in dvig podmornic ter parobrodov vobče.

Že osem let se trudim, da bi uveljavil svoj izum, s katerim bo onemogočeno ponarejanje bankovcev in skoraj bi rekel, da lahko vzamem »gift« na to da bo prišel tudi ta izum preko meje, denar pa čez mejo v tuje žepe. Je pač usoda kranjskega Janeza, da je že v naprej bedak, če kaj zine po lastni glavi —! **Rudolf Puc.**

»Pokopališče iznajdb«

V Moskvi imajo posebno pisarno za iznajdbe. Eden in dvajset uradnikov te ustanove se je moralo nedavno zagovarjati pred sodiščem zaradi »zatiranja izumov«. Izkazalo se je namreč, da so uradniki, namestu da bi pospeševali izkoriščanje izumov, zadrževali in skrivali predložene načrte.

V zadnjih 12 letih je bil predložen za ruske železnice 6801 načrt, a samo 46 izumov so ruske železnice izkoristile. In še teh 46 izumiteljev je moralo čakati leta in leta na komisije in njih sodbe. Izumitelj Rozdov, ki je izumil novo signalno napravo, je moral čakati deset let na preizkušnjo svoje iznajdbe. Ko so jo preizkusili, so jo takoj uvedli. Izumitelj je zdaj dobil pogum, da je povedal, koliko časa je čakal na rešitev svoje vloge, oblast je začela preiskovati in prišla na sled grdim zlorabam. Nekemu Novikovu pa je pisarna za iznajdbe odkupila izum za legaturo jekla, ki je v inozemstvu znan že več desetletij.

Vojna na Daljnem vzhodu

Mednarodno koncesijo v Šanghaju stražijo tudi oboroženi civilni Evropci

Iz mojega življenja

Prav na dan smrti pisatelja kriminalnih romanov Edgarja Wallacea smo prejeli naslednje njegove vrste, ki jih priobčujemo danes namestu nekrologa.

Pred nedavnim so me vprašali, kaj je bilo v mojem življenju pomembnega. No, zame ni bilo brez pomena, da sem prišel reven na svet. Kmalu po rojstvu so mi umrli starši. Vzgojili so me v otroškem zavetišču, iz katerega so me izpustili po dobroti mojih adoptivnih staršev z devetim letom. Svoja mladostna leta sem prebil v krogu častitljivih delavskih družin in tako sem se seznanil z njihovim heroizmom, dobroto in preprostostjo njihovega življenja. Junakinja vseh junakinj je bila zame vedno ženska pred pomivalnikom in upam, da ji nekoč postavim spomenik. S socialnimi uredbami današnjega dne sem v splošnem sporazumen. A nikoli me ni zadovoljilo, da bi ostal ubog. In nikomur ni treba, da bi ubog ostal.

Kot mlad mož sem prišel do tega zaključka: Če hoče Edgar Wallace ostati živ in nekaj doživeti, tedaj mora stopiti v vojsko. Tako se je zgodilo. Vojaškemu življenju sem hvaležen za mnogokaj. Spoznal sem »Tommyja«, angleškega vojaka, kot enega najsijajnejših fantov na božji zemlji. Kmalu sem vedel kaj sta disciplina in spoštovanje samega sebe. Potem sem se priključil sanitetni četi in sem prišel v Simons Town. To je bila pomembna sprememba v mojem življenju, ker sem imel tam dovolj časa za čitanje knjig. Moja vodnica v literaturi je bila žena vojaškega duhovna, dobra, razumna in zelo načitana ženska.

Posebno dva znamenita avtorja sta me zanimala: Kipling in Hewlett. Kipling je bil tedaj vsebina vsega, kar sem videl okoli sebe in doživljal. Stvarem je dajal velik in globok pomen, lepoto in ritem v novem pojmovanju.

Nekega dne sem zvedel, da bo Kipling v kratkem prispel v Kapsko mesto. Sedel sem in napisal nekaj verzov, v katerih sem mu izrekel dobrodošlico. To sem poslal uredništvu »Kapskega Časa«.

Sam Bog si ga vedi, da-li sem računal z objavo. Naj si bo, kakor hoče, verzi so izšli. A čudež se je zgodil šele pozneje, kajti Kipling je verze prebral, ugajali so mu in je izrazil željo, da bi me spoznal.

Tega nisem pričakoval. Lahko si predstavljate, kako sem bil radostno razburjen, ko mi je »Kapski Čas« sporočil Kiplingovo željo.

Kipling me je povabil na kosilo. Tega me je bilo v nekem pomenu groza, kajti čeprav sem se bil naučil, kako naj ravnam s knjigami, nisem si mogel predstavljati, kako naj ravnam kot gost s kompliciranim orodjem na slavnostno pripravljeni mizi.

In zgodilo se je, kakor sem si predstavljal. Jaz bedni, okorni mladenič sem sedel med znamenitostmi dneva — strašen občutek. In medtem ko sem govoril s Kiplingom, sem risal fantastične »vzorce« z noži, vilicami in vinskimi čašami na mizni prt!

To je vzrok, da se spominjam le malo tega, kar mi je Kipling govoril. Ostalo mi je le to, da je hvalil moje verze, me vpraševal, kaj sem še drugega napisal, in mi končno nasvetoval, naj stopim čim prej iz vojske in si pričnem služiti kruh kot pisatelj.

Edgar Wallace

Sledil sem njegovemu nasvetu. Najprvo sem se moral odkupiti vojaški službi, kar sem dosegel s tem, da sem postal sotrudnik »Kapskega Časa« Honorarje sem nosil v banko, dokler niso prihranki zadostovali, da sem lahko ostavil vojsko. Potem sem postal časnikar.

Južnoafriška vojna mi je omogočila, da sem postal vojni poročevalec. Angažiral me je znan: korespondenčni biro Reuter. Pri tem mi je pomagalo da sem bil prej sam v vojaški službi, da sem torej lahko poročal kot strokovnjak o dogodkih na bojnem polju. Šlo je za vojno, ki je potekla za Bure tako nesrečno.

Po končani vojni sem se vrnil na Angleško. V znameniti Fleet Street v Londonu, ulici tiska, sem deloval za razne velike dnevnike kot časnikar in reporter.

Čez nekaj časa sem prišel do sklepa, da moram izdati kakšno knjigo — roman ali povesti — če hočem zaslužiti kaj več. Časniki so bili sicer priobčili kratke in serijske povesti izpod mojega peresa, a ni se mi posrečilo, da bi našel založnika za svoje knjižne rokopise.

Izdal sem svojo prvo knjigo kratkomalo v lastni založbi. Imela je naslov »štirje pravičniki« in je bila neka moja razširjena kratka zgodba.

Bilo mi je seveda na tem, da bi »šla« in sem potrosil velike vsote za reklamo. Prodal sem 30 000 izvodov — a sem bankrotiral. Končno sem prodal avtorske pravice nekemu londonskemu založniku, ki je pozneje zaslužil ogromne vsote s knjigo.

Čeprav sem bil s to knjigo zašel v največje denarne težave, sem si pridobil ime kot kriminalni pisatelj. Zato ni čudno, da smatram »štiri pravičnike« za svojo najboljšo povest.

In potem je sledil kriminalni roman kriminalnemu romanu, kakor je znano, in uspeh ni izostal.

A jaz sem še danes časnikar. Pišem za sedanjost in ne vprašujem nič, kako bo sodil poznejši svet o mojem delu...

ANEKDOTA

Francoskemu igralcu in dramatiku Sachi Guitryju se je med neko predstavo pripetila majhna nerodnost. Eden izmed soigralcev bi se moral za kulisami ustreliti — a samokres se ni hotel sprožiti. Zaman je čakal Guitry na strel. Ko je vedel, da ne bo nič, je besedilo svoje vloge malo izpremenil:

»Pravica je šla svojo pot. Nesrečnež se je obesil.«

V istem hipu je počilo. Ne da bi trenil z očmi, je Guitry dodal:

»Pravičnost je v drugič zmagala. Mož se je tudi ustrelil.«

Vsak dan cna

Telovadba po radiu

»In potem prsa ven, kolikor morete! — Še bolj!«

Naše banovinske ceste

Banovinskih cest je v Sloveniji 4132 km — Modernizacija cest v preteklem letu — Program bodočih cestnih del

Že včeraj smo v kratkem izvlečku navedli najvažnejše podatke iz referata, ki ga je podal banovinskemu svetu načelnik tehniškega oddelka banske uprave g. inž. Krajc. Zaradi važnosti in splošne zanimivosti objavljamo danes v celoti oni del referata, ki obravnava banovinske ceste v Sloveniji.

Uprava banovinskih cest ima v svoji oskrbi okroglo 4132 km banovinskih cest I in II reda.

V banovinskem cestnem omrežju so se izvršile v letu 1932 važne spremembe.

Za zakonom o dopolnitvi zakona o državnih cestah od 8 V 1929 sta bili proglašeni banovinska cesta I reda Naklo—Tržič—Ljubelj v dolžini 21.920 km in banovinske ceste I reda Škofljica—Turjak—Velike Lašče—Ribnica—Kočevje—Livold—meja banovine za Brod v dolžini 82.538 km za državni cesti. S tem je bil napravljen prvi, razveseljivi korak k prilagoditvi državnega cestnega omrežje potrebam dravske banovine.

Z inkameracijo posebno druge teh dveh važnih mednarodnih cestnih zvez je bilo ugodeno dolgoletni želji prizadetih cestnih okrajev. Kraljevska banska uprava je pa mišljenja, da s prevzemom obeh navedenih cest v državno oskrbstvo še ni definitivno urejeno državno cestno omrežje na teritoriju dravske banovine ter ne bo zamudila nobene ugodne prilike, da ne bi tolmačila svoj predlog o podržavljenju banovinskih cest na pristojnih mestih.

Z rešenjem gospoda ministra za gradbe od 16. oktobra 1931 št. 31 530 proglašenih je bilo 60 dosedaj občinskih cest v skupni dolžini 442 2 km za banovinske ceste II reda. S tem ministrskim aktom je bilo ustreženo dolgoletnim naporom bivših oblastnih samouprav kakor tudi kraljevske banske uprave, da se prevzamejo med banovinske ceste one ceste, ki imajo vse zakonite znake banovinskih cest, ki jih pa ministrska naredba od 14. junija 1929 št 16.900 ni vpoštevala.

Kraljevska banska uprava si je svesta da še niso prevzete vse ceste, ki bi imele zakonit značaj banovinskih cest. Zato posveča temu vprašanju tudi še nadalje svojo pažnjo ter bo vse predloge, ki ji bodo došli v tem vprašanju, preštudirala z vso vestnostjo in vpoštevala v mejah zakonitih možnosti.

Z zakonom o dopolnitvah in izmenah zakona o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna območja prešlo je v upravo dravske banovine okroglo 235 km banovinskih cest srezov Črnomelj in Metlika ter dela sreza Čakovec, dočim je 57.4 km banovinskih cest sreza Čabar prišlo v sestav savske banovine.

Redno vzdrževanje banovinskih cest

se je vršilo v mejah odobrenega banovinskega proračuna in predračunov sreskih cestnih odborov. Z ozirom na vseobčo gospodarsko krizo priporočala se je vsem organom banovinske cestne službe največja štednja. Razun rednih del, ki jih zahteva tehnična služba, posvečala se je posebna pažnja tudi ureditvi cest, da bodo ustrezala sedanjim prometnim potrebam kar se bo izvršilo v prvi vrsti z ureditvijo ovinkov po zahtevah modernega prometa ter razširitvijo obstoječih cestišč, odnosno postavitvijo v prvotno stanje, kjer so ceste zožene. Za to je potrebno zamejičenje cest in zemljiškoknjižna ureditev cestnih parcel po zakonu o nedržavnih cestah § 10.

Delo zamejičevanja so izvrševali uradniki tehničnega oddelka, deloma pa so bila geodetska dela oddana v izvršitev civilnim geometrom. Uradni geometri so zamejičili 68.5 km, civilni pa 58 km banovinskih cest ob strošku Din 102.000.

Z napominjanimi preuredivami cestišča in v zvezi s tem z zemljiško knjižno ureditvijo banovinskih cest se bo nadaljevalo postopoma v naslednjih letih.

Upoštevaje

razmah avtomobilskega prometa

in njegovo važnost za tujski promet v dravski banovini, opremljene so bile vse važne banovinske ceste I in II reda z mednarodnimi varnostnimi znaki za avtomobile in na vseh važnejših križiščih postavljeni novi kažipoti, ki ustrezajo bolje novodobnemu prometu, kakor so stari, po večini dotrajani kažipoti. Stroški tega obeleževanja je oceniti na Din 750.000. V kolikor se bo izkazalo potrebno, se bo navedeno obeleževanje postopoma izpopolnjevalo. V teku je nadalje postavitev novih enotnih signalov, ki omejujejo brzino avtomobilov skozi naseljene kraje in ki so izvršeni po predpisih mednarodne konvencije.

Da se omogoči čim intenzivnejše nadzorovanje nižjih cestnih uslužbencev in tako uvede čim racijonelneje vzdrževanje cestnega omrežja, nabavilo je 15 sreskih cestnih odborov motorna kolesa.

O vsem banovinskem cestnem omrežju je napravljen podroben kataster, na cestah izvršena kilometracija ter se je na najvažnejših cestah uvedlo sistematično štetje prometa, ki naj služi za podlago statističnim raziskovanjem in napravi program za postopno modernizacijo cestnega omrežja.

V svojem stremljenju vsposobiti banovinsko cestno omrežje za zahteve modernega prometa, odnosno spopolniti in urediti za po potrebah prebivalstva, delovala je kraljevska banska uprava tudi v preteklem proračunskem letu po začrtani poti. Gospodarska in finančna kriza, ki je zajela tudi dravsko banovino, je sicer onemogočila izvršitev gradbenega programa, ki je bil zamišljen za tekočo budžetno perijodo in preprečila začetek novih — potrebnih cestnih zgradb. Delovanje je bilo zato osredotočeno predvsem na dovršitev že započetih in pričetek onih zgradb, katerih odlaganje ne bi bilo več mogoče, odnosno za katera so bila finančna sredstva še na razpolago.

Modernizacija gornjega cestnega ustroja

se je v letu 1931 dovršila na banovinskih cestah Celje—Laško in Laško—Marija Gradec ter dovozni cesti k železniški postaji v Laškem, na banovinski cesti skozi zdravilišče Dobrno banovinski cesti Celje—Laško na Bregu pri Celju in II. etapa preureditve banovinske ceste I. reda št. 2 v predelu Lesce—Bled. Strošk modernizacij v letu 1931 so znašali okoli 2.400.000 Din.

V istem razdobju so bile končane zgradbe banovinskih cest Polzela—Velenje, Belo—Zibika, Reka—Sv Areh I. del, Impolca—Studenec in Begunje—Sv Vid ob skupnem izdatku Din 3.650.000 v teku preteklega leta.

Gradbena dela na banovinskih cestah,

ki so se pričela deloma v letu 1931, deloma pa že prej, so se nadaljevala in to na cestnih progah Sv. Benedikt—Lomanoše, Zavrč—Turšk. vrh, Sv. Jurij—Rebre, Ljubljana—Litija—Radeče, Višnja gora—Polica, Radohova vas—Sela ter pri gradnji banovinskih mostov čez Krko pri Krki in Žužemberku. Izdatki za ta dela v preteklu gradbeni sezon: so znašali Din 3.050 000.

Razen novih cestnih zgradb izvršila se je na nekaterih cestah

temeljita obnova cestišča,

izvršilo večje korekcije in preložitve, kjer je to zahteval novodobni promet. Obnoviti je bilo treba večje objekte — zidove, mostove — za kar stroški ne morejo iti v breme rednega vzdrževanja, kar pa je bilo potrebno in neizogibno deloma radi dotrajalnosti objektov, deloma v interesu državne varnosti. Vrednost teh del v ravnokar zaključeni gradbeni dobi je mogoče ceniti na Din 4.650 000.

Kraljevska banska uprava je sodelovala nadalje z ostalimi zakonitimi prispevnimi faktorji

pri zgradbi občinskih cest,

katerih gradbeni stroški bi presegali finančno moč prizadetih občin. Stroški teh zgradb so znašali v letu 1931 1.600.000 Din.

Program za prihodnjo sezono

V nastopajoči budžetni perijodi bo banska uprava nadaljevala s programom, ki si ga je začrtala tako v pogledu modernizacije banovinskega cestnega omrežja, kakor glede njegove spopolnitve in preureditve. Ob sebi umevno je, da bosta razvitek gospodarske krize in finančno vprašanje v odločilni meri vplivala na njene odločbe.

V prvi vrsti bo treba nadaljevati in zaključiti dela, ki v preteklem proračunskem razdobju niso bila dovršena. Banska uprava bo v okviru dovoljenih finančnih sredstev pričela z zgradbami, s katerimi bo obenem pomagano brezposelnemu prebivalstvu v gospodarsko šibkih krajih.

V okviru tega programa bi bilo imenoma navesti mostova čez Savo v Soteski in Mokrem logu in most čez Radovino v Krnici, most čez Bistrico na dovozni cesti v Tržiču, mostove na jezerski banovinski cesti, most čez Pišenco in Ladinekov most čez Mežo v Mežici. Za modernizacijska dela so predvidene predvsem banovinska cesta skozi zdravilišče Radenci in skozi mesto Ljutomer banovinska cesta Straža—Toplice ter banovinska cesta Škofja Loka kolodvor — mesto. Od najvažnejših cestnih gradb je omeniti med drugimi predvsem cestne zveze Kamnik—Črnuče—Luče, Šoštanj—St. Vid—Črna, Reka—Sv Areh, Sv Jurij—Rebre—Planina, preložitev klanca v Skopečnem, Žiri—Smrečje, Ljubljana—Litija—Radeče, Sv. Benedikt—Lomanoše, Višnja gora—Polica, Radohova vas—Sela.

Sport

Smučarsko prvenstvo Kamnika

SK »Kamnik« je imel pri letošnjih prvenstvenih smučkih tekmah veliko smolo. Zaradi slabih snežnih razmer jih je moral dvakrat preložiti in čakati na nov sneg. Tega smo sedaj vendarle dobili. Ne sicer toliko kot v Ljubljani, vendar pa popolnoma dovolj da se bodo v nedeljo 14 tega meseca lahko izvedle tekme za prvenstvo Kamnika, ki bi se morale vršiti že 10. januarja. Tekmovalo se bo v treh skupinah. seniorji na 18 km, juniorji pod 18. letom na 6 km in dame na 2 km. Start v nedeljo ob 8 zjutraj pred gostilno »Pod Skalo«. Proga za seniorje vodi preko Vrhpolja na Nevlje in Olševek, od tod preko Stranj in Stolnika na Tunjice in Poljane. Cilj bo na Glavnem trgu. Prvoplasirani v skupinah prejmejo naslov prvaka in darila. Razglasitev rezultatov in razdelitev nagrad bo po končanem tekmovanju v kavarni »Kosak«. V soboto ob 20 bo v kavarni sestanek vseh tekmovalcev in sodelujočih. Na sestanku se bodo sprejemale tudi zadnje prijave, nakar se bo izvršilo žrebanje. Sodelovanje pri tekmah je dovoljeno tudi gostom, ki bodo tekmovali izven konkurence.

Prihodnjo nedeljo, 21. t. m., se bodo vršile v Kamniku ob ugodnih snežnih razmerah medklubske tekme v kombiniranem tekmovanju, sicer pa samo skakalne tekme. Za prvo nedeljo v marcu je predvidena velika vztrajnostna tekma na Menini planini.

Smuški svet na Dolenjskem

Smučarji se opozarjajo na lepi smuški svet pr. Sv. Duhu nad Višjo goro, prav ugoden za obisk ljubljanskih smučarjev, ki jim nedostaja časa za dolgo vožnjo na Gorenjsko.

Najugodnejša zveza iz Ljubljane do Višnje gore je z jutranjim vlakom ob 7.25, ki pripelje v dobri uri v Višnjo goro. Od tu je lepa pot mimo starega gradu in v dobri uri na smučeh do cilja, koder je tudi za začetnike dovolj prilike za vežbanje. V vasi Zavrtače pod Sv. Duhom kmetje prav radi postrežejo s čajem, mlekom in mrzlimi prigrizki.

Lep smuk nizdol je na Muljavo ali mimo Kravjeka in od tod na postajo Stična. Strmejša pot pa je nazaj v Višnjo goro.

Izlet k Sv. Duhu je za ljubljanske smučarje prav ugoden že zato, ker zadostuje zanj tudi samo popoldne, kdor pa ima na razpolago ves dan, se bo naužil zimskega veselja kot v drugih, bolj poznanih zimskosportnih krajih.

Vremenska poročila: Kranjska gora: barometer: 755 mm, temperatura —11 stopinj C. vreme: sneži droben sneg, veter: vzhodni, sneg, višina: 30 cm pršiča na staro podlago 25 cm, smuka: idealna, skakalnica uporabna, sankališče: uporabno. Izgledi za nedeljo: odlični. — **Kofce 1500 m:** nebo oblačno, sneži suh sneg; višina 40 cm, sneži dalje; temperatura ob 10 dopoldne —11 C. Izgledi za nedeljo: prav dobri. Pot na Sv. Ano od sirotišnice, mimo Vasovneka na Kal zgažena. — **Nova vas na Blokah:** sneži, veter: vzhodnik, sneg na podlagi, višina 15 cm, suh. pršič, smuka dobra, izgledi za nedeljo prav dobri. — **Pohorje, koča na »Pesku« SPD Konjice:** Stara podlaga snega 30 cm, novo zapadel približno 35 cm, sneg suh. pršič, smuka prav dobra lahki vetrovi.

Inž. Janko Janša ozdravel. Iz Kranjske gore nam poročajo da je inž. Janko Janša, ki se je, kakor znano pri državnoprvenstvenem tekmovanju poškodoval, popolnoma ozdravel ter že danes odšel v Planico, da nadaljuje pouk v smučarskem tečaju.

Tekma v smuških skokih v Ljubljani. Smučarski klub Ljubljana bo priredil v nedeljo dne 14. t. m. medklubsko propagandno tekmo v smuških skokih ter obenem otvoritev klubske skakalnice na Rakovniku. Tekmovanje prične ob 15. Startati smejo vsi organizirani tekmovalci J. Z. S. S. Prvi trije prejmejo častna darila. Prijave na g. Fr. Koprivo, Trboveljska premogokopna družba do 13. t. m oziroma na startu do 14. Na poznejše prijave se ne bo oziralo. Prijavnina 10 Din. Razglasitev rezultatov po tekmi v gostilni Pankar.

Smučarski klub Ljubljana. V petek dne 12 t. m. ob 19. v kavarni Emona (damska soba) sestanek tekmovalcev in ostalega članstva. Prosimo zanesljive udeležbe.

Smučarska sekcija Ilirije. Prihodnja seja sekcijskega odbora bo šele v petek 12. t. m ob pol 19 v kavarni Evropa.

ŽSK Hermes (kolesarska sekcija). Vse kolesarje se obveščajo, da je dirkališče zorano ter se danes vozi zopet material na igrišče — Upravni odbor ima v soboto ob 20. sejo. Zaradi važnosti polnoštevilno pri Zvezdi.

SLOV. PLAN. DRUŠTVO

— **Poziv za pošiljatev vremenskih poročil.** SPD namerava objavljati vsak petek zvečer, odnosno vsako soboto zjutraj poročila o vremenskih in snežnih prilikah iz onih krajev ljubljanske okolice, kjer je ugoden sneg za smučanje, odkoder pa le poredkoma in neredno prihajajo poročila. Društvo namerava s takimi obvestili izpopolniti poročila drugih korporacij, ki redno objavljajo obvestila iz glavnih smučarskih centrov dravske banovine in hkrati omogočiti tudi manj premožnim članom, da lahko usmerijo svoje nedeljske smučarske izlete v bližino Ljubljane, kjer morejo z majhnimi stroški gojiti zimski sport. Mišljeni so pri tem predvsem sledeči kraji: **Rakitna** (za okolico Sv. Vid itd.). **Višnja gora** (za Sv. Duh in Gradišče). **Borovnica** (za Pokojišče, Vinji vrh, Kožljek in Rakitno). **Ig** (za Golo in Kureščak). **Grosuplje** (za Kucelj in okolico). **Škofja Loka** (za Krancl, Sv Andrej, Sv. Ožbolt itd.). **Medvode** (za Topol (Sv. Katarina). **Brezovica** (Sv Jakob in Polhograjske dolomite sploh) **Cerknica** (za Slivnico in Bloke). **Logatec** (Sekirica in okolica, Rovte, Žiri, Sv. Trije kralji). **Kresnice in Litija** (za Jančje). **Sostro** (za Lipoglav in okolico). **Škofljica** (za Orlje). **Preserje** (za Planinco pod Krimom). **Turjak** (za Vrh pri Sv. Petru). Prosimo, da nam naši člani v imenovanih krajih, dalje tujskoprometni interesenti (hotelirji, gostilničarji) ali pa domači sportniki javijo ali in pod kakšnimi pogoji bi nam bili pripravljeni pošiljati kratka, toda strogo resnična poročila, bodisi pismeno, ali kar je najbolje telefonično, odnosno telegrafično vsak petek popoldne. Efektivne stroške je društvo pripravljeno poročevalcem povrniti. Prva poročila prosimo, da se nam pošljejo obenem z naslovi poročevalcev najkasneje do petka popoldne do 16. ure. Poročila naj ne bodo v nobenem primeru starejša od 24 ur.

Radost v sredo

Ponedeljek Torek Sreda

Za tri nianse — bolj beli zobje!

Lepi beli zobje

Poskusite to čudovito antiseptično peno Kolynos! Ako so Vam zobje grdi, rumenkasti, pokvarjeni, so temu vzrok mikrobi v ustih. Znanstveniki imenujejo to: »Usta so polna bakterij«. Odpravite te vzroke in zobje zadobe zopet svojo prvotno belino. Običajna sredstva za zobe niso dovolj močna, toda Kolynos jemlje nase in ugonablja naglo vse mikrobe. Kisline so nevtralizirane, zobje so očiščeni in ponovno dobe svojo naravno belino.

Antiseptična

KREMA ZA ZOBE

KOLYNOS

Brez posebnega obvestila

Neizprosna smrt nam je vzela dragega soproga, brata, zeta, svaka in strica. Po kratki mučni bolezni je izdihnil gospod

IVAN MAGERL

RAVNATELJ DRŽAV. MEŠČANSKE ŠOLE NA JESENICAH

danes, dne 11. februarja 1932.

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 13. t. m. ob 15. uri.

Jesenice, dne 11. februarja 1932.

Žalujoča soproga MARIJA MAGERL in ostalo sorodstvo.

Sredi dela nas je zapustil naš dobri ravnatelj, gospod

Ivan Magerl

K počitku, ki ga v življenju ni poznal, ga bomo spremili v soboto, dne 13. t. m. ob 15. uri.

Učiteljski zbor
jeseniške meščanske šole.

Kulturni pregled

„Žar“ gostuje

Kdor je premišljal o izjavah naših srednješolcev, ki jih je priobčilo nedeljsko »Jutro«, se je lahko uveril da mladina živahno doživlja sodobne probleme in se po svojih močeh mogoče bolj udejstvuje kot prejšnje generacije. Gledališča so sicer razjiena toda zdi se, da so gojenci humanistične gimnazije izpričali najzrelejše zanimanje za javno življenje in svojo lastno izobrazbo. Društvo »Žar« izdaja zanimivo revijo prireja redne sestanke in preseneča vsako leto tovariše kakor javnost z gledališko predstavo, ki presega običajne diletantske predstave. Komur je ostala v spominu lanska vprizoritev Fonvizinove komedije »Ljubljenček«, mora priznati da je njena stilna novost vzbudila priznanje. V petek nastopijo v drami člani »Žara« v Cankarjevih »Hlapcih«. Topot režira dramo Skrbinšek. Močna in vselej aktualna drama bo v pojmovanju naših najmlajših generacij brez dvoma pritegnila številno občinstvo predvsem pa vse ki jim je rast naše kulture važno poglavje.

Zagrebško pismo

Zagreb 9 februarja

V zadnjem času so koncerti nekam redki vse muzikalno življenje se je osredotočilo v gledališču. Toda že za prihodnji teden je napovedana vrsta koncertnih prireditev, pa bomo tudi mi imeli priliko da o njih informiramo čitatelja.

Naša operna pevka Vera Misita, ki zaradi bolezni delje časa ni nastopala, se je zopet vrnila na gledališke deske. Občinstvo jo je sprejelo prav toplo, kar je brez dvoma znak, da uživa pri nas velike simpatije.

Ančica Mitrovičeva nadaljuje s svojimi gostovanji. Zdaj smo jo slišali kot Tosco. V tej vlogi je bila znatno silnejša in prepričevalnejša kakor nedavno kot Carmen. Muzikalno je pač bila v obeh operah na enaki višini, vendar je svoji Tosci dala mnogo več iskrenosti in toplote. V prizorih s Cavaradossijem je bila nežna in vdana ljubimka, ločim je pred tiranom Scarpio odlično kontrastirala in kazala odločnost svoje igre. Tu je bila kakor tiger ki je vsak hip pripravljen za skok, divja, ohola ženska, vendar pa mamljiva. Ančica Mitrovičeva je uspešno podala celo skalo raznih čuvstev in je imela tudi v Tosci zelo velik uspeh.

V operi so dajali novo naštudirano Donizettijevo opero »Don Pasquale«. Donizetti je za svojega »Pasquala« obenem z besedilom, ki ga je bil sam spesnil potreboval komaj osem dni! Ljubka je anekdota, ki jo pripovedujejo o njem in Rossiniju: Ko je bil namreč Donizetti izvedel, da je Rossini potreboval za svojega »Seviljskega brivca« petnajst dni, je vzkliknil »Saj se temu ne čudim. Rossini je znan kot velik lenuh!« Hitrost komponiranja je kajpak zakrivila, da je delo ponekod ohlapno in površno, toda Donizetti je imel toliko rutine da je v enem in istem letu sočasno skladal kar štiri opere in dal v petdesetih letih nič manj kot sedemdeset oper. »Don Pasquale« stavi do izvajalcev večje zahteve kakor n. pr. »Seviljski brivec«, nemara je to vzrok, da ga manj izvajajo. Nova izvedba na našem odru se je vpeljala pred slabo obiskanim gledališčem; dobršen del krivde gre na rovaš karnevalske razpoloženosti, vendar je umetnostni uspeh bil kar moči poln. Dirigent Oskar Smodek je vestno izdelal partituro in jo oživel do vidne svežosti. Smodek se je pri nas nekoliko specijaliziral za Mozartove opere in ž njimi vred za komorne opere sploh. Zbog tega je tolikanj izurjen v tem stilu. »Don Pasquala« je zrežiral dr Slavko Batušić.

Kajpak, izredna senzacija minulih dni je bilo dvodnevno gostovanje slavnega nemškega umetnika Aleksandra Moissija z družino. Vzlic visoki vstopnini je bilo gledališče oba večera razprodano. Kakor je to do malega že navada, so bili soigralci slovečega umetnika dokaj povprečni: Moissi se je edini dvignil visoko nad ostale. Odveč bi bilo govoriti o njegovi umetnosti — on kritiku jemlje pero iz roke in človek se ves predaja temu genijalnemu umetniku. Moissi je dal sintezo igralske umetnosti in je z vsako besedo, slednjo kretnjo in mimiko dosezal kulminacijo, kakor jo le redkokdaj doživiš in potlej ohraniš v srcu kakor dragocen zaklad. Moissi je bil nastopil kot Fedja v »Živem mrtvecu« in kot »Slehernik« (Jedermann). Absolutno prednost ima kot Slehernik: tu je bil pravi in čisti Moissi.

Ruski pevec Georgij Jurenjev je gostoval pri nas zapovrstjo dva večera, in sicer kot Escamillo in kot Scarpia. V slednji vlogi je zaznamoval večji in iskrenejši uspeh. Dasi ima njegov glas izrazito liričen značaj, je Jurenjev vendar umel učinkovito izgraditi dramatske momente. Eden njegovih najlepših uspehov je bila arija v drugem dejanju »Tosce« (Ges-dur).

Kmalu bomo dobili na oder Albinijevo opereto »Baron Trenk«. Uprizorila se bo pod glasbenim vodstvom Krešimirja Baranoviča in v operni zasedbi. Glavno vlogo bo pel Marij Šimenc. — Anka Kerničeva bo proslavila 25-letnico svojega umetniškega dela. Nastopila bo v naslovni vlogi Brucknerjeve tragedije »Elizabeta Angleška«. — Naš priljubljeni komik Avgust Cilić je doživel za božič manjšo nezgodo in je moral nekoliko tednov ležati. Med tem je precej okreval in po daljšem premoru zopet nastopil. — Naša drama bo proslavila Goethejevo stoletnico tako, da bo izvajala »Fausta« prvi in drugi del v enem večeru. Prevod je priredil Iso Velikanović. — Prihodnja operna novost bo D'Albertova opera »V nižini«. Delo se bo zopet uprizorilo v povsem novi zasedbi in pod vodstvom Krešimirja Baranoviča. — Dirigent naše opere, Milan Sachs je bil povabljen v Brno, kjer pravkar pripravlja izvedbo Wagnerjevega »Parsifala«. — Opera pripravlja tudi znano Rossinijevo delo »Wilhelm Tell«. Naslovno vlogo bo kreiral Josip Križaj. **Žiga Hirschler.**

Z Edgarjem Wallaceom je umrl pisatelj, ki je imel izmed vseh književnikov na svetu najvišje dohodke od svojega peresa. To je nesporen uspeh. Drugi uspeh je s tem v zvezi: ni ga menda romanopisca, ki bi bil imel toliko čitateljev kot Edgar Wallace. Poznal ga je ves svet. Kje bi bilo človeštvo, če bi se najboljše knjige najboljših pisateljev čitale v toliki meri? Wallace ni spadal med take pisatelje. Dosegel je ogromno slavo, toda že čez nekaj desetletij bo njegovo ime neizprosno ugasnilo. Ta nadarjeni selfmademan je bil samo clown v cirkusu svojega občinstva, ni pa bil umetnik in mislec. Wallaceovo ime se v resnih pregledih angleške literature komaj omenja, čeprav je spisal 140 romanov. Vsa njegova zasluga je bila, da je umel detektivske trike združiti z ljubezenskimi zgodbami. Premalo za umetniško nesmrtnost, a dovolj za kratkotrajno slavo in visoke honorarje. Wallace je imel smolo ali srečo, da je živel od človeške omejenosti, miselne lenobe in plitve radovednosti. Umljivo pa je, da je zadnja desetletja živel blešče, zakaj služba tem večnim vrlinam človeške povprečnosti je bila vsekdar dobičkanosna in je posebno koristna danes. Umrl je malo pred 65-letnico Hedwige Courths-Mahlerjeve, nemške pisateljice, ki si je ž njim vred delila izredno popularnost in visoke naklade, ki pa bo ž njim vred pozabljena od bodočih rodov. Zakaj takšno pisanje ni imelo in nima nič skupnega z resnično literarno umetnostjo. (—o.)

Češka revija za propagando našega Jadrana. Jadranska Straža v Pragi je pričela izdajati v redakciji pisatelja Ad. Veselega češko revijo z naslovom »Slovanský Jadran«. Prva številka tega turističnega, kulturnega in gospodarskega vestnika priča, da utegne novi časopis postati važen posredovalec med obema narodoma. Svoje izjave o našem Jadranu so prispevali za to številko med drugimi praški primator dr. Baxa, brnski župan Tomeš, pisatelja A. Klašterskij in Jiří Mahen, kipar Vaclav Špala in drugi. List je tehnično dobro urejevan in tudi primerno ilustriran. Med beležkami čitamo notico, ki ugotavlja, da izmed jugoslovenskih listov »Obzor« in »Jutro« najpozorneje beležita češkoslov. kulturne dogodke. Pisec notice omenja tudi »Jutrovo« božično anketo in pravi, da je treba medsebojne stike izgraditi z drobnim, rednim in smotrenim delom. »Jadranska Straža« je lani uresničila nekaj, kar pomeni vprav epohalno dejanje: čeprav ni imela v ta namen niakkih finančnih sredstev je vpeljala tedensko novinsko informativno korespondenco v Jugoslaviji »Jug«. Nadaljnja naloga ki nam se utegne zasigurati češkoslov.-jugoslov. vzajemnost, bodi v tem da se ta korespondenca razvije in razširi ter izpopolni s sočasno informacijsko korespondenco tudi za jugoslovenski tisk. Zakaj, predvsem se moramo poznati, vsak dan čitati o sebi misliti in se sporočati si o vsem, kar imamo dobrega in lepega.« Tako pravi pisec omenjene beležke.

J. O. Curwood — 36

Na meji sveta

Divji Smith je veščе premolknil, da bi počakal učinka svojih besed. Ni se mu jih bilo treba kesati.

Alan ga je prestrašeno pogledal. »Četrto noč po —« Beseda mu je obtičala v grlu. »Nadaljuj, stari Smith!«

»Jel sem tipati po vratcih kočije, Alan. Popihati sem jo hotel, skočiti iz voza, se prekucniti v cestno blato in izginiti, preden bi spet zabliskalo. Pa nisem bil dovolj nagel. In ona, ki je sedela zraven mene, je odprla kovčeg in dejala, da ima na prebitek dobrega za zobe. In divjega Smitha me je imenovala, kakor da me je poznala, odkar sem na svetu. In med tem, ko se je voz majal kakor pijana ladja in sta ropotala okoli naju grom in dež, je sedla še bliže k meni in me začela pitati. Da, bogme, Alan, pitala me je! Kolikokrat se je zabliskalo, sem videl sijaj njenih oči in smehljaj na njenih ustnicah, kakor da bi ji bil pekel okoli naju le zabava. Mislil sem, da se ji je zmešalo. Še preden sem se utegnil osvestiti, kako in kaj, mi je povedala, da si jo v kadilnem salonu opozoril name in da je vesela, ker imava isto pot. In tako mi ni dala oddiha, vse dokler nisi ti prišel, Alan; okoli prsta me je ovijala, kakor da sem otrok!«

Spet si je prižgal pipo. »Alan, kako vraga je neki vedela, da sem na poti k tebi?«

»Tega ni vedela,« je odvrnil Alan.

»Pač, vedela je. Rekla je, da je srečanje z menoj v poštni kočiji najsrečnejši trenutek njenega življenja, ker je namenjena k tebi, na tvoj ranč, in ker ve, da ji bom tako zabaven tovariš, da si boljšega želeti ne more. Ko sem jo vprašal, ali ti veš, da pride, je rekla, da seveda ne veš in da ti hoče pripraviti veliko presenečenje. Dejala je, da bi morda kupila tvoj ranč in da si ga hoče ogledati še pred tvojim prihodom. In — čudno je — ali od tistega trenutka se ničesar več dobro ne spominjam, ne bliskanja ne dežja. Ko sva se spet vozila po železnici, mi je zadajala na milijone vprašanj o tebi, tvojem posestvu in Alaski. Pretepi me, Alan, če misliš, da sem zaslužil, ali med Chitino in Fairbanksom mi je vse izvabila in to na tak spreten in mil način, da bi ji bil iz roke zobal, če bi mi bila ponudila. Nato mi je jela zvito in kradoma zadajati nešteto vprašanj o Johnu Grahamu — in tako sem se osvestil.«

»O Johnu Grahamu!« Alan je ponovil ime.

»Da, o Johnu Grahamu. Pošteno sem ji povedal svoje mnenje o njem, na to se le zanesi. A potlej sem jo vendarle hotel popihati. Toda ujela me je, baš v trenutku, ko sem se hotel splaziti na neki parnik, ki je odhajal niz vodo; mirno mi je položila roko na komolec in dejala, da še ni popolnoma pripravljena na pot in ali sem tako dober, da bi nesel nekaj stvari, ki jih misli kupiti. Ne misli, Alan, da ti pripovedujem pravljice! Peljala me je na cesto in mi povedala, s čim te namerava iznenaditi. Dejala je, da ve, da se do četrtega julija vrneš na svoj ranč, in da morava vse to kupiti nekaj raket. Rekla je, da si tak dober in domoljuben Američan, da boš ves razočaran, če jih ne bo. In tako me je peljala v neko prodajalno in jo kar izpraznila: vprašala je dedca, kaj stane vse njegovo blago, do zadnje stvarce, v kateri je kaj smodnika. Pet sto dolarjev mu je plačala. Nekakšno svileno reč je potegnila spredaj iz svoje obleke in vzela iz nje dva palca debel sveženj stotakov. Potem me je naprosila, naj spravim vse tiste pokalice, ognjena kolesa, rakete in ostalo umetno kurivo na ladjo — naprosila, pravim, kakor da sem prijazen majhen deček, ki je na take naloge sila ponosen in se bo gotovo z vso dušo zavzel, da kar najbolje opravi naročilo!«

Med tem ko si je divji Smith olajševal srce in se izpovedoval reči, ki so mu že mnogo dni kakor kamen težile dušo, je v svojem razburjenju pozabil paziti na učinek, ki so ga zbujale njegove besede v Alanu. Izprva je poslušal tovariša z malovernim nasmeškom na ustnicah, a ta smehljaj je kmalu izginil, ko je spoznal, da ga divji Smith nikakor ne misli nalagáti. Toda vse, vse se mu je zdelo tolikanj nemogoče! Mary Standisheva je bila prišla na ladjo »Nome« samo z majhno ročno torbico, v kateri je nosila ves svoj imetek — in vse to je bila pustila v kabini, ko je skočila v morje. Kako je mogla imeti po tem takem v Fairbanksu toliko denarja, kakor je pravil divji Smith?

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Kdor sprejema potnike, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (5)

Fiksum in provizijo
nudimo potnikom za obisk privatnih strank za Ljubljano in okolico ter vso dravsko banovino za manufakturno blago. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Fiksum in provizija« 3311-5

Zaslužek

Kdor išče zaslužka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 5 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Velik zaslužek
Za mojih 89 raznih patentiranih novosti, ki se zelo lahko povsod razpečavajo, iščem v vsej državi sposobne in poštene zastopnike, katerim nudim možnost izvanredno velikega zaslužka. — Dopise na: Trgovačka kuća »Patent Universal«, Djordje S. Stefanović, Beograd, Lomina ul. br. 30. 5256-3

Dobičkanosna obrt!
Recept za izdelovanje kreme za britje brez mila in brivce, tekoči obliž, izdelovanje sveč, kreme za čevlje itd. ugodno prodam. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Velik zaslužek«. 5200-3

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Mesar. vajenca
poštenega, pridnega in zvestega sprejme takoj Jože Pibernik, mesar, Velenje. 5120-1

Kuharico
dobro, vajeno hotelske kuhinje, sprejmem takoj. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 5103-1

Krznar. vajenca
sprejmem takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 5099-1

Prodajalko
mlajšo, prijazno v občevanju s strankami in dobro izurjeno v delikatesni stroki, sprejmem s 15. marcem v delikatesno in špecerijsko trgovino v večjem mestu na Gorenjskem. Ponudbe do 20. t. m. na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Vestna in poštena«. 5260-1

Trg. pomočnika
ali upokojenega poduradnika finančne kontrole sprejmem za vodstvo glavne zaloge tobaka. — Prednost imajo tisti, ki so že enak posel opravljali. Ponudbe do 20. t. m. na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Zmožen«. 5254-1

Strojepisko-stenografinjo
s perfektnim znanjem srbohrvaščine in nemščine sprejmem s 1. marcem. — Pismene ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Odvetnik«. 5280-1

Usnjar. pomočnika
verziranega v vseh delih sprejme Josip Zapančič, strojar v Trebnjem. 5277-1

Iščemo dostavljače
Pismene ponudbe z navedbo starosti in dosedanje službe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Samo moški«. 5293-1

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Dijaki, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifro ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

ČAMERNIKOVA šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36. Prva oblastveno koncesijonirana. Prospekt 15 zastonj — pišite ponj! Učence sprejema vsak čas. 251

Italijanščina
Ponavljalni, izpopolnjevalni večer in tečaj. Informacije daje služitelj v šoli na Grabnu. 5266-4

Knjige

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja po vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (8)

Meyerjev leksikon
21 zvezkov (2600 Din) belo posteljo in železno vrtno ograjo prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 5281-8

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Prodajalka
izurjena v trgovini mešanega blaga, ki bi event. tudi pomagala pri gospodinjstvu, želi nameščenje na deželi ali v mestu, kjer bi imela vso oskrbo v hiši. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Vestna in poštena«. 2835-2

Kuharica
izurjena v vseh gospodinjskih poslih, išče mesto k dvočlanski boljši družini ali samostojnemu gospodu Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »83«. 5257-2

Ključavničar
vojaščine prost, išče zaposlitev v kaki tovarni ali pri mojstru. Vešč je strojnega dela, železostrugarstva, električne in deloma tudi vodovodne instalacije Ponudbe prosi na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Ključavničar«. 5250-2

Absolventinja
štirih razredov meščanske šole in trgovskega tečaja, išče mesto knjigovodinje, vzgojiteljice, ozir. kot pomoč v pisarni ali trgovini — kjerkoli. Ponudbe pod »Vestna« na oglasni oddelek »Jutra«. 5275-2

10.000 Din kavcije
v gotovini vložim takoj za kakršnokoli službo. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Službe željen«. 5292-2

Natakarica
z dobrimi in dolgoletnimi spričevali, želi kjerkoli zaposlitve. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Kjerkoli 1932«. 5303-2

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Puhasto perje
čisto, čohano, kg po 48 Din, druga vrsta kg po 38 Din, čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 Din razpošilja po pošt. povzetju L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. 22-6

Kamgarm
angleški, češki in nemški po zelo nizkih cenah v trgovini O. Šlibar. Ljubljana Stari trg 21. 67-6

Bencin-motor
20 Ks, sposoben za obrat, za 1000 Din proda Aljančič, Bistrica-Podbrezje. 5253-6

Tovorne sani
100.000 kg nosilnosti, proda Jeločnik Viktor, trg. v Rožni dolini. 5209-6

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Renault
zastopstvo. Cesta na Rožnik št. 19. nudi prvovrstne luksozne in tovorne avtomobile motorne brizgalne vseh tip najceneje po olajšanih plačilnih pogojih Velika zaloga rezervnih delov in rabljenih, dobro ohranjenih avtomobilov raznih znamk. 90-10

Avto »Renault«
štirisedežen, dobro ohranjen, v zelo dobrem stanju zelo ugodno proda Ivan Rojnik, Slovenjgradec. 5255-10

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

10.000 Din posojila
za dobo 3 mesecev iščem proti visokim obrestim in varnosti na posestvo in vpeljano podjetje. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Posojilo«. 5127-16

Ratno šteto
kupuje po najvišjih dnevnih cenah Zadružna hranilnica, r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19. 5272-16

Družabnika (co)
iščem za dobro idočo obrt Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Dobro idoča obrt«. 3586-16

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Star štedilnik
a še dobro ohranjen, kupim. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 5265-7

Fotoaparat
kupi Aljančič, Bistrica-Podbrezje. 5252-7

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Hišo
z gospodarskim poslopjem in zemljiščem, v Žalcu 100 po nizki ceni prodam. Pojasnila daje Fran Kranjc. Sv. Barbara pri Mariboru, ali Valentin Dolinšek, St. Ilj pri Velenju. 5251-20

Vogalno parcelo
530 m² veliko, ograjeno, v solnčni legi prodam v Ljubljani. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 5092-20

Nova hiša s tovarno
in več stanovanji ugodno naprodaj v mestu Ljubljani. Potrebno je samo nekaj gotovine. Vprašati v Društvu hišnih posestnikov, Ljubljana, Salendrova 6. 5291-20

Hišo na Jesenicah
eno- ali dvonadstropno — tudi z lokalom, kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 5296-20

Oblačila

Trg. oglasi po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. (13)

Foblen-kožuh
tep. malo nošen s krasnim ovratnikom prodam za 2500 Din na Rimski cesti št. 20, pritličje desno. — Ogledati med 13. in 15. uro. 5098-13

Dijaške sobe

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (22)

Dva dijaka
iščeta stanovanje. Naslov poslati v oglasni oddelek »Jutra« pod »1. marec«. 5267-22

Visokošolca ali dijaka
sprejmem na dobro hrano in stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 5301-22

Dijaka
sprejmem kot sostanovalca, event. z vso oskrbo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 5271-22

V najem

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Trgovino
dobro idočo, na deželi blizu mesta v Šaleški dolini, z inventarjem in lepim stanovanjem oddam v najem za dobo 4—6 let. Pozneje se dobi tudi gostilna Za prevzem blaga potrebno 25—30.000 Din. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 5194-17

Trgovino
z inventarjem in stanovanjem, v centru trga odda v najem ali proda Gliha, Žužemberk 13. 5264-17

Hišo z vrtom
na Cesti v Rožno dolino oddam s 1. majem v najem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 5294-17

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (21)

Stanovanje
komfortno, obstoječe iz 2 sob, sobe za služkinjo, kopalnice, verande balkona, kletnih prostorov in velikega vrta, oddam s 1. marcem v Rožni dolini. — Pogoje stavi Ljudska hranilnica in posojilnica na Viču, Glince, Tržaška cesta št. 27. 5193-21

Stanovanje
komfortno, obstoječe iz 4 sob in vseh pritiklin, v sredini mesta oddam takoj v najem. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 5118-21

Stanovanje
obstoječe iz 2 sob, kabineta in pritiklin, z vrtom oddam v najem v času od 1. marca do 1. maja. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 5117-21

Lepo stanovanje
solnčno, dveh sob in kuhinje oddam zakoncema brez otrok. Ena soba, odnosno spalnica na željo opremljena. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 5269-21

Štirisob. stanovanje
s pritiklinami, plinom in elektriko, v centru mesta oddam s 1. majem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Solnčno«. 5286-21

Solnčno stanovanje
treh večjih sob, z balkonom, veliko kuhinjo, kopalnico in drugimi pritiklinami, z elektriko ter plinom, v brezhibnem stanju, s souporabo vrta, v visokem pritličju vile, v mirni legi blizu pošte oddam s 1. majem. Le resne pismene ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Boljša stranka«. 5309-21

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritiklin takoj oddam v Zg. Šiški, Aljaževa 147. 5276-21

Štirisob. stanovanje
s pritiklinami, plinom in elektriko, v centru mesta oddam s 1. marcem ali 1. majem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 5287-21

Stanovanje
v centru mesta, obstoječe iz 6 sob, z vsemi pritiklinami, 2 predsobi z dvema prostima vhodoma, tako da se del stanovanja lahko uporablja za pisarno, ki je popolnoma ločena od stanovanja, oddam takoj v najem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 5310-21

Stanovanja išče

Vsaka beseda 50 par, za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Enosob. stanovanje
s kuhinjo in pritiklinami iščeta starejša zakonca brez otrok s 1. marcem, v bližini Tržaške ceste, Mirja ali Trnovega. Naslov: Levčeva ulica 8/I. 5305-21/a

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par, za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Opremljeno sobo
oddam s 15. februarjem v Židovski stezi štev. 6/II. 5226-23

Sobo
lepo opremljeno, s posebnim vhodom in souporabo kopalnice oddam boljši stalni osebi v Gajevi ul. št. 9/I, vrata 4. 5213-23

Prazno sobo
v centru mesta oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 5159-23

Sobico z zajtrkom in čisto posteljo
oddam preprostemu gospodu. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 5263-23

Dve lepi sobi
s posebnim vhodom, v centru mesta oddam 1 ali 2 osebama. Pogledati med 10. in 11. dopoldne. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 5258-23

Opremljeno sobo
na Taboru oddam takoj 1 ali 2 osebama. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 5283-23

Opremljeno sobo
oddam takoj ali s 15. februarjem 2 gospodoma v Židovski 6. 5285-23

Lepo prazno sobo
z vhodom s stopnjic oddam v Gledališki ul. 12/I levo. 5279-23

Opremljeno sobo
takoj oddam solidnemu gospodu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 5288-23

Sostanovalca
sprejmem s 15. t. m. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 5290-23

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23-a)

Gospodična
išče sobico z vso oskrbo, najraje pri osamljeni starejši dami, ki bi ji event. tudi lahko pomagala pri delu. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Solidnost«. 5304-23/a

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din. za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (24)

Štirinajstega
ob petih pri meni. Obvesti 5298-24

Iskren sotrpin
Dvignite pismo! 5308-24

V oglasnem oddelku »Jutra«
je dvigniti sledeča pisma: ABC 36, Agilen, Akademik Akademičarka, Anita B., Br. 17, Bela spalnica, Bližina centra, Bluze, Cena, Centrum, Cel dan odsoten, Cink, Dijakinja, Dobro ohranjen, Dobra kupčija, Destilirana voda, Družabnik, Dobro izurjena, Družabnik, Dobro srce, Dobro preskrbljeno, Dalmacija, Dobra hčerka, Dirkalni auto 45, Dobra hišna gospodinja, Ena oseba, Fin nastop, Gentleman, Graščina, Galanterija, Gostilna 1623, Hoodust, Hvaležna, Inteligentna gdč. v Ljubljani, Iskrenost, Januar-februar, Ignac, Izvrstna, Jokica, I. S. 28, Izplačam takoj, Kostič Marija, Krajniki, Kavcija, Kolodvor, Kavarna in restavracija 7. februar, Klavir, Lokal, Ljubljana, Marija, Mirno 15, M. B., Mirna stranka, Marljiva, Mirna in solidna, Majhna sem, Maribor, Najboljši zaslužek, Najno 666, Novi dom, Naklonjenost, Navedena cena, Nizka cena, Osamljena, Oskrba ali stanovanje, Perilo, Pianist, Pomlad, Poceni, Petsobno Pridnost pogoj, Pridna 666 Petje in šport, Promet 73, Pomlad 30, Perfektna 5, Priložnost, Poverljiva, Pisalni stroj, Posojilo, Resna, Resni reflektant, Resen delavec, Redoljubna, Rentabilna, Suho stanovanje, Sigurna eksistenca, Stalna in solidna, S posebnim vhodom, Smučar-turist, Sam, Solidna 555, Solnčna lega, S. M. 160, Spremljevalec, Simpatičen, Star hotel, Samo pod mesto, Stavbarstvo, Soliden zaslužek, Stalna služba v sredini mesta, Samo Ti, Solidna stranka, Skromnost 54, Sedlar, Sigurnost, Stanovanje, Šiška, Štirisedežen, Šivalni stroj, Takoj in poceni, Trst, Takoj denar, Takojšen nakup, Uradnik, Učiteljica otrok, Upokojenec, Učenka, Vera 26. maj Vrtnar 67, Vozišček, Visoka provizija, Vrtnar, Vesten 555, Vsestransko sposoben, Zaupljiv, Za družbo, Zmožen, Zračno, Zanesljiva oseba, Zakon izključen, Ženitev, Živo, 715 277, 200—300.000, 27, 310, 16345, 5, 19061, 1932.

Glasbila

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (26)

Klavirji
Zaloga in izposojevalnica klavirjev prvovrstnih svetovnih tvrdk. Prodaja najcenejša, na najmanjše obroke z garancijo. Popravila in uglaševanja se izgotavljajo strokovnjaško in ceno. R. Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva ulica 5. 3917-26

Stroji

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Šivalni stroj
popolnoma nov za 1800 Din naprodaj na Miklošičevi c. št. 7/III, vhod poleg Depo 5268-29

Obrt

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (30)

Slike za legitimacije
dobiš v 10 minutah pri foto Joško Šmuc, Marijin trg v vogal Wolfove ulice št. 1

Razno

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (27)

Telefon 2059
PREMOG suha drva
Pogačnik, Bohoričeva štev. 5.

Zakaj kupuje splošna lesna obrt samo **Teichertove stroje?** Ker so najboljši in najcenejši.
Gledališka ulica 12.
9 375-29

Najnovejša služinska patentna železna zelo praktična složljiva postelja s tapeciranim madracom — praktična za vsaku hižu, hotele, za putujuće osobe in noćne službe. Stane Din 390.— Razpošiljam poštom in železnicom po povzetju.

Lesena služinska patentna zelo praktična složljiva postelja s tapeciranim madracom. — Stane Din 290.—

spaljni. patent fotelj stane Din 1300

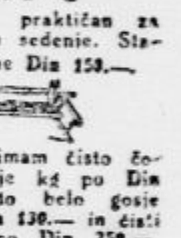

Liegestuhl praktičan za ležanje in sedenje. Stane Din 150.—

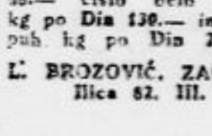

Po tem imam čisto čohano perje kg po Din 48.— čisto belo gosje kg po Din 130.— in čisti puh kg po Din 250.—
L. BROZOVIĆ, ZAGREB Ilica 82. III.

Hotel „OVERLAND“ Hvar

V sredi mesta in obenem najbližji kopališču. Krasna terasa za solnčenje. Lepo urejene sobe ter najboljša domača in dunajska kuhinja. Cene pensionu najnižje. Pojasnila in prospekte pošilja brezplačno lastnik **B. Kovačević, Hvar.** 80

Čitajte tedensko revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Imamo na razpolago še prvovrstne

CEPLJENE TRTE

vrst: **Bouvierova ranina, bela klevna,** beli burgundec, žlahtnina, **Fröhlich-silvanec,** laški rizling, moslavec in modri burgundec na podlagah. Rip. Port., Rup. Goetne 9, Rip. Berl. T. Kober 5 BB, Rip. Berl. Teleki 8 B in Solonis Rip. 1616, **po nizkih cenah.** Selekcioniran, izboren material. — **Plačilne olajšave!** **Zahtevajte oferte!**

TRSNICE firme Clotar Bouvier,
vinogradno posestvo, Gornja Radgona. 2320

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

125

In med tem, ko si je Tarzan, lord Greystoke, obrisal mastne prste ob gole noge in stopal dalje po Kulongovi sledi, je v daljnjem Londonu drugi lord Greystoke — Tarzanov stric — vrnil svoje zarebrnice kuharju, ker so bile premalo pečene, in si obrisal roke v snežnobel damasten prtič!

Zahvala

Ob prebridki izgubi našega nepozabnega soproga oziroma očeta, gospoda

Virgilija Rayerja

majorja v pokoju

se najiskreneje zahvaljujem posebno g. direktorju in uradništvu Prve Hrvatske Štedionice, g. opatu in ostali č. duhovščini, gg. oficirjem in ostalemu vojaštvu ter gg. bolniškim zdravnikom za pomoč in vsem prijateljem in znancem, ki so blagega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti, in vsem darovalcem prekrasnih vencev in cvetja. 2321

V Celju, dne 11. januarja 1932.

Žalujoča soproga:

Lidija Reyerjeva

Zahvala

Ob smrti našega nepozabnega brata, strica, svaka, bratranca itd., gospoda

KARLA POLIĆA

prokurista Ljubljanske kreditne banke

smatrava za dolžnost, da se tem potom zahvaliva vsem, ki so mu lajšali poslednje dni njegovega življenja, nam pa v vsakem pogledu šli na roko. Zlasti se zahvaljujeva gospé Jeanetti Žislavsky, soprogi ravnatelja Zavarovalne družbe za Slovenijo, ki ga je z materinsko ljubeznijo negovala od začetka njegovega bolehanja do poslednjega trenutka. Zahvaljujeva se tudi prijateljem blagopokojnega Karla, ki so ga redno obiskovali in mu lajšali njegove bolečine, gg. zdravnikom »Leonišča« za skrbno nego, kakor tudi prijateljem, ki so se ga spomnili s cvetjem ali venci in ga spremili do poslednjega počivališča. Vsem naša ponovna iskrena zahvala!

Maša zadušnica se bo darovala v petek, dne 12. t. m. ob 7. uri zjutraj v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja. 2322-a

V Ljubljani, dne 11. februarja 1932.

V imenu vse družine: **VALERIO** in **EMIL POLIĆ**, brata.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.